

Vård- och underhållsplan Listers Härad's Tingshus Domaren 4 i Sölvesborg

Remissutgåva 2010-05-12

Foto (även omslag) Jonte Göransson, 2005

I syfte att för framtiden säkerställa en god förvaltning efter det lagskydd som fastigheten omfattas av samt för att upprätta ett adekvat underlag för att på bästa sätt utveckla lämpliga verksamheter i fastigheten beslutade Sölvesborgs Kommun efter yrkande från fritid- och kulturnämnden att en vård- och underhållsplan skulle tas fram för Listers Härads Tingshus.

På uppdrag av Göran Rehn, fastighetsavdelningen i Sölvesborg, gavs COWI AB, Kristianstad, i uppdrag att upprätta denna vård- och underhållsplan. Vård och underhållsplanen för Lister Härads Tingshus har utarbetats i samarbete mellan COWI och Sölvesborgs kommun och är tillkommen under handledning av Länsstyrelsen i Blekinge.

Vårdplanen är framtagen och författad av Lars Pålsson, COWI AB, och Sofia Lenninger, Kultursamordnare Sölvesborgs kommun.

Kapitel 3.3-3.5 är skrivet av Karin Winter, f d intendent vid Arkitekturmuseet samt producent för jubileumsutställningen över Gunnar Erik Asplund som gjordes 1986. För färganalys har Thage Andersson engagerats och inventarier är dokumenterade av Johan Fornander. Avsnitten som behandlar installationer har dokumenterats av COWI vad det gäller elinstallationer och Ramboll avseende VVS-installationer.

Granskning av olika delar av vårdplanen har gjorts av **????**

Sölvesborgs Kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING		SID
1	SYFTE OCH SAMMANFATTNING	6
1.1	Syfte	6
1.2	Sammanfattning	7
2	FASTIGHETSUPPGIFTER.....	8
2.1	Administrativa uppgifter	8
2.2	Byggnadens läge.....	8
2.3	Skyddsstatus	9
2.4	Byggnadskronologi.....	11
2.5	Ägarlängd.....	13
3	HISTORIK	14
3.1	Ting på Lister och i Sölvesborg.....	14
3.2	Husets placering i stadsmiljön	14
3.3	Arkitekten.....	17
3.4	20-talsklassicism i Tingshuset	18
3.5	Arvet efter Gunnar Asplund.....	20
4	SAMMANFATTANDE KULTURHISTORISK VÄRDEBESKRIVNING	21
4.1	Ikon för svensk 20-talsklassicism	21
4.2	Kopplingar till övriga verk av Asplund.....	21
4.3	En del av Asplunds representation i Blekinge	21
4.4	Placeringen i Sölvesborgs stadsmiljö.....	21
4.5	Viktig representant för Sölvesborgs och Listers lokala historia	21
4.6	Välbevarad exteriör och interiör	22
4.7	Bevarat i sin helhet.....	22
4.8	Spår från tingsrättens verksamhet under hela 1900-talet.....	22
5	MÅL FÖR BEVARANDE.....	23

5.1	Säkerställa kulturhistoriska värden	23
5.2	Förstärka kulturhistoriska värden	23
5.3	Väcka intresse och bidra till kunskapsförmedling	24
5.4	Tillgängliggöra för forskning	24
5.5	Öka tillgängligheten	25
5.6	Integrera trädgård.....	25
5.7	Värna gatumiljö och bebyggelse	25
5.8	Utveckla verksamheter för allmänheten	25
6	BYGGNADSBESKRIVNING	27
6.1	Allmänna förklaringar.....	27
6.2	Byggnadsstomme	28
6.3	Brandskydd.....	32
6.4	Tekniska system.....	33
7	EXTERIÖR.....	41
7.1	Allmänna förklaringar.....	41
7.2	Fasadbekrivning	42
7.3	Markbeskrivning	51
8	INTERIÖR	54
8.1	Allmänna förklaringar.....	54
8.2	Material- och utförandebeskrivning	55
8.3	Färgsättningsbeskrivning	59
8.4	Rumsbeskrivning	67
8.5	Inventarier	142
9	VÅRDANVISNINGAR	145
9.1	Allmän målsättning	145
9.2	Hotbilder.....	145
10	ÅTGÄRDSBEHOV	148

10.1	Allmänna förklaringar.....	148
10.2	Kulturhistoriska värden	149
10.3	Byggnadstekniska åtgärder.....	151
10.4	Exteriör.....	152
10.5	Interiör.....	153
10.6	Inventarier	154
10.7	Miljöinventering	155
10.8	Tekniska system.....	155
11	CHEKLISTA, SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL	157
11.1	Allmänna förklaringar.....	157
11.2	Exteriört.....	158
11.3	Interiört.....	169
12	KÄLLOR OCH LITTERATUR	172
12.1	Arkiv	172
12.2	Litteratur.....	172
12.3	Handlingsförteckning.....	172
13	BILAGOR.....	182
13.1	Ritningar, Ursprungligt utseende, 1921	182
13.2	Ritningar, Relationshandling, 2009	182
13.3	Åtgärdsprogram för inventarier.....	182
13.4	Byggnadsminnesförklaring enligt KML	182
13.5	Nyttjanderättsavtal avseende inventarier	182
13.6	Utlåtande från statens konstråd avseende inventarier	182
13.7	Depositionsbevis avseende inventarier.....	182
13.8	Donationsbrev Sölvesborgs och Mjällbys Sparbank.....	182

1 SYFTE OCH SAMMANFATTNING

1.1 Syfte

En vårdplan sätts upp för att säkerställa ett långsiktigt bevarande av skyddsvärda och lagskyddade kulturmiljöer.

Vårdplanen ska fungera både som styrinstrument och som hjälpmedel i planläggning av vård och underhåll samt inför nya insatser i fastigheten. Vårdplanen ska användas av samtliga aktörer knutna till fastigheten; d v s av fastighetsägare i form av politiskt ansvariga och ansvariga tjänstemän inom stadsplanering, fastighetsförvaltning och verksamhet. Vårdplanen ska erbjuda en handbok åt vaktmästare, renhållningspersonal och alla de personer som har sin verksamhet förlagd till huset.

Vårdplanen har också som syfte att sprida kunskap om kulturarvet samt ge inspiration till ny forskning. Därmed skapar vårdplanen bättre förutsättningar för ett långsiktigt och brett förankrat engagemang för fastigheten och kulturarvet.

Vårdplanen:

- ger information om den lagstiftning och skyddsklassning som finns för fastigheten samt om de avtal som för nuvarande påverkar skötsel och verksamheter i huset.
- formulerar mål för långsiktigt bevarande och gör prioriteringar bland insatser i fastigheten för att nå dessa mål.
- identifierar och inventerar fastighetens kulturhistoriska värden, såväl vad avser materiella som immateriella värden kopplade till arkitekturhistoria eller den lokala historien.
- ger en samlad dokumentation över byggnadens historik, dess ursprungliga utförande, större genomförda förändringar samt dess byggnadstekniska status.
- inventerar hot och risker mot skyddsvärda delar av fastigheten.
- ger anvisningar inför planerade åtgärder i fastigheten.
- erbjuder en checklista och underhållsplan för fastighetsskötare och verksamma i huset.
- pekar ut riktlinjer för hur fastigheten kan brukas så att identifierade kulturhistoriska värden kopplade till fastigheten kan utvecklas och inte riskerar att gå förlorade.

Vårdplanen ska kontinuerligt uppdateras och utvecklas för att hållas aktuell i förhållande till ändringar som görs i byggnaden och i takt med nya rön inom forskning och publik verksamhet.

1.2 Sammanfattning

Listers Härads Tingshus uppfördes 1920-21 efter ritningar av arkitekten Erik Gunnar Asplund. Häradsrätten flyttade då sin verksamhet från tingshuset i Norge och in till staden Sölvesborg.

Tingshuset i Sölvesborg är ett tidigt exempel på 1920-talsklassicism eller nordisk klassicism som stilriktningen också kallas. Fastigheten skyddsklassades 1993 som statligt byggnadsminne, för att 1994 bli ett byggnadsminne under kulturminneslagen. Skyddet omfattar fastigheten, d v s såväl byggnad som trädgård.

Fastigheten användes som domstol fram till 2001 då domstolverket förflyttade verksamheten till Karlshamn. Huset kom i början av 2000-talet att stå tomt under olika fastighetsägare. 2005 donerade Sölvesborg-Mjällby Sparbank medel till Sölvesborgs kommun så att tingshuset kunde köpas in. Idag finns i fastigheten en kommunal förskola och musikskola samt ett par föreningslokaler. I delar av byggnaden, till exempel tingssal, domarrum och nämndemannarum, bedrivs för nuvarande ingen permanent verksamhet.

Exteriört är byggnaden relativt välbevarad och uppvisar många tidstypiska inslag från 20-talsklassicismen som det ligger ett stort värde i att bevara. Byggnadens monumentala placering gör den också till ett centralt inslag i stadsmiljön. Trädgården på husets baksida har förändrats från Gunnar Asplunds ursprungliga avsikt att vara en privat plats tillhörande domarens hushåll, till att på 60-talet bli offentligt tillgänglig park och under 2000-talet tjäna som utemiljö för förskola.

Interiört har byggnaden genom åren genomgått flera ombyggnader och renoveringar som fått till följd att vissa av Gunnar Asplunds ursprungliga intentioner gått förlorade vad gäller planlösning, kulörer och materialval. Trots detta är stora delar av interiören väl bevarad och uppvisar ursprungsförande. Detta gäller främst entréhall, tingssal och nämndemannarum. Även delar av vindsvåningen har kvar mycket av ursprungsförandet.

I byggnaden finns kvar inventarier, såväl lösa som fasta, som ritades och fick sina placeringar av Asplund. Många av dessa inventarier har genom åren genomgått renoveringar som avviker från ursprungsförandet.

Listers Härads Tingshus ska vårdas, underhållas och användas på ett sätt som medför att identifierade kulturhistoriska värden inte går förlorade. Målsättningen är att dessa värden istället förstärks och görs tillgängliga för allmänheten. Kvarvarande ursprungligt utförande och ursprungliga material i fastigheten ska bevaras och i möjligaste mån ska delar av byggnaden återställas till ursprungligt skick enligt plan för bevarande.

Inventarier ska behandlas på samma sätt som den lagskyddade fastigheten, så att ursprungligt utförande och ursprungliga material bevaras och i möjligaste mån återställs. Inventarierna ska bevaras på de platser de ursprungligen var avsedda för.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

2 FASTIGHETSUPPGIFTER

2.1 Administrativa uppgifter

Objektet

Listers Härads Tingshus
Domaren 4
Sölvesborgs kommun
Blekinge Län

Förvaltare

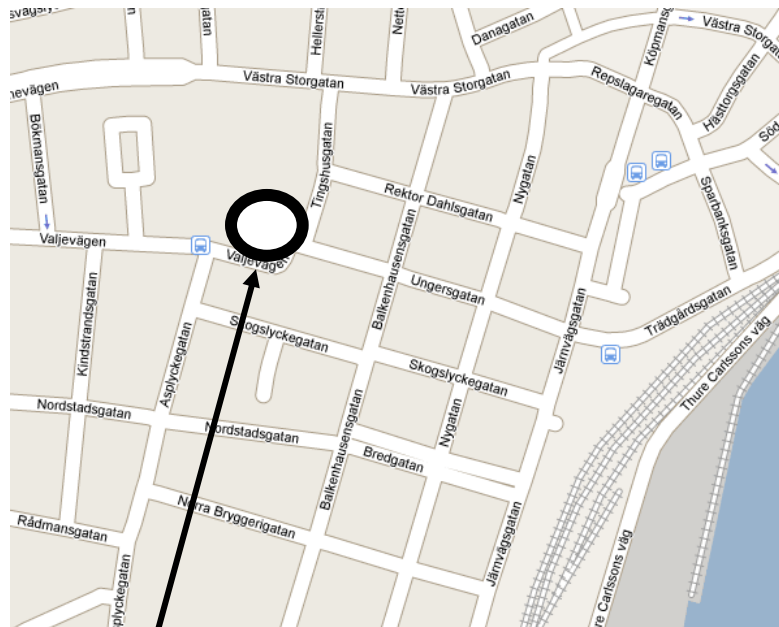
Sölvesborgs kommun
Fastighetsavdelningen
294 80 Sölvesborg

Tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen i Blekinge län
Ronnebygatan 22
371 86 Ronneby

2.2 Byggnadens läge

Listers Härads Tingshus är beläget i de centrala delarna av Sölvesborg. Tingshuset ligger i foden av Ungersgatan som ligger i rak sträckning mellan järnvägsstationen och Listers Härads Tingshus.

Listers Härads Tingshus

2.3 Skyddsstatus

I Lagen om kulturminnen m.m. (LKM)

(<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19880950.HTM>), 3 kapitlet 1§, står:

"1 § En byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde får förklaras för byggnadsminne av länsstyrelsen. Bestämmelserna om byggnadsminnen enligt detta kapitel får också tillämpas på park, trädgård eller annan anläggning av kulturhistoriskt värde."

Skyddsklassningen innebär enligt samma lag:

"2 § När en byggnad förklaras för byggnadsminne, skall länsstyrelsen genom skyddsbestämmelser ange på vilket sätt byggnaden skall vårdas och underhållas samt i vilka avseenden den inte får ändras."

Länsstyrelsen i Blekinge beskriver på sin hemsida sitt uppdrag som tillsynsmyndighet för kulturminnen på följande vis:

"Lagen har tillkommit för att ge ett varaktigt skydd åt bebyggelse av nationell betydelse och säkra ett bevarande inför framtiden. Urvalet av byggnadsminnen ska öka förståelsen av vår historia och spegla ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Aspekter som kan väga in vid en byggnadsminnesförklaring är bland annat en byggnads arkitektur, byggnadsteknik, material, konstruktion, men även byggnadens eller anläggningens historik, sociala betydelse och placering i miljön är av betydelse."

"I byggnadsminnesbeslutet ska framgå vad som omfattas av byggnadsminnet och vilka skyddsföreskrifter som gäller. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för länets byggnadsminnen. Underhåll och förändringar av ett byggnadsminne ska därför genomföras i dialog och samarbete med länsstyrelsen för att säkra att det kulturhistoriska värdet bibehålls. Kontakt med myndighet ska tas i god tid innan arbete påbörjas." (Länsstyrelsens hemsida)

Det är också enligt KLM (1 kapitlet 3§) alltid ägaren av byggnadsminnet, för närvarande Sölvesborgs kommun, som är ytterst ansvarig för att byggnadsminnet kontinuerligt vårdas och underhålls så att det kulturhistoriska värdet bibehålls. Det innebär att det yttersta ansvaret för att lagen efterföljs vad gäller kulturminnet Listers Härads Tingshus för närvarande ligger hos Sölvesborgs kommun.

Enligt kulturminneslagen (KML) kan inventarier inte få skyddsstatus. Dock är det av största vikt att de inventarier som finns i tingshuset och som ritats av Asplund, eller särskilt införskaffats efter hans anvisningar, behandlas med samma försiktighet och kunskap som den skyddsklassade fastigheten. Detta för att säkerställa att det helhetsintryck som är typiskt för Gunnar Asplunds arkitektarbete bevaras. Om inventarier inte vårdas och underhålls på ett adekvat sätt kommer det kulturhistoriska värdet för tingshuset i sin helhet att ta skada.

För byggnadsminnet Listers Härads Tingshus gäller att underhålls- och renoveringsarbeten ska utföras på ett sätt som medför att föreskrifter enligt byggnadsminnesbeslutet daterat 1994-08-09 efterföljs (se nedan).

Detta ska i sin tur leda till att byggnadens kulturhistoriska värden tillvaratas.

2.3.1 Skyddsföreskrifter Listers Härads Tingshus

Listers Härads Tingshus förklarades 1993-03-18 av regeringen som statligt byggnadsminne eftersom fastigheten då var i statens ägo. Byggnadens skyddsföreskrifter utarbetades av Riksantikvarieämbetet. I samband med att fastigheten sedan avyttrades från staten 1993 och lämnades över till Vasakronan AB, övergick byggnaden till att bli ett byggnadsminne enligt KML.

Byggnadsminnesförklaringen syftar till att ge ett varaktigt skydd åt sådan bebyggelse som bedöms vara av nationell betydelse. Länsstyrelsen väljer att skydda bebyggelse som representerar olika historiska skeden.

I Länsstyrelsens byggnadsminnesförklaring för Listers Härads Tingshus från 1994-08-09 återfinns följande skyddsföreskrifter:

1. Tingshuset får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme, ursprunglig planlösning eller äldre fast inredning såsom dörrar, fönster, snickerier, trappor, golv och innertak. Äldre ytskikt ska så långt möjligt bevaras.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Tingshustomten får inte ytterligare bebyggas. Trädgården skall hållas i sådant skick att miljöns utseende och karaktär inte förvanskas.

Fastighetsägaren är skyldig att ansöka om tillstånd hos Länsstyrelsen inför varje nödvändig ändring som går i strid med de skyddsföreskrifter som finns för fastigheten. Länsstyrelsen ska vid förfrågan vara behjälplig med råd för vård.

Byggnadsminnesförklaringen är bifogad som bilaga till vård- och underhållsplanen.

2.3.2 Nyttjanderättsavtal för inventarier

När fastigheten Lister Härads Tingshus överlämnades av staten, övergick samtidigt en samling inventarier som fanns i fastigheten till stiftelsen Sölvesborgsortens Tingsrättsfond. Inventariesamlingen består av möbler och armaturer från husets ursprungsskede, i flertalet fall utformade av Gunnar Asplund för att brukas i tingshuset. Samlingen innehåller också möbler och armaturer som senare tagits fram för att komplettera dessa. Stiftelsens målsättning är att förvalta dessa inventarier på ett sådant sätt att de bevaras för framtiden och i det sammanhang de ursprungligen var tänkta för.

Nyttjanderättsavtalet är bifogat som bilagor till vård- och underhållsplanen.

2.3.3 Donation

Listers Härads Tingshus kom i kommunens ägo efter en donation av Sölvesborg-Mjällby Sparbank. Donationen gjordes med önskemål att byggnaden skulle

används till kulturella ändamål, exempelvis konst, musik och teater. Som villkor för gåvan ställdes att kommunens förvärv av fastigheten skedde "utan vidare förpliktelser från Sparbankens sida" samt att byggnaden inte övergår i privat ägo.

Donationsbrevet finns bilagt vårdplanen.

2.4 Byggnadskronologi

1795	Listers Härads Tingshus beläget i Norge, tas i bruk.
1885	Erik Gunnar Asplunds födelseår.
1917	Arkitekttävling angående nytt tingshus i Sölvesborg.
1919	Listers Härads Tingshus i Sölvesborg ritas av vinnaren Erik Gunnar Asplund.
1920	Byggnadsnämnden godkänner byggnadslovet.
1920-21	Byggnaden uppförs. Entreprenör var byggmästare K.A. Modig.
1937	Ansökan om byggnadslov för nytt garage lämnas in. Utförs dock ej vid denna tidpunkt.
1958	Ansökan om byggnadslov lämnas in till byggnadsnämnden och blir godkänt. Arkitekt vid denna ombyggnad var Nils-H Henström. Ombyggnaden färdigställs 1959 och omfattade i korthet:
<i>Källarvåningen</i>
För kanslipersonalen inrättades ett arkiv, bibliotek/lunchrum, rum för kommissionär och fastighetsböcker samt nya toaletter. I källaren hade det tidigare varit arrestlokaler. Ny trappa utfördes från källaren upp till bottenplan i rum där det tidigare varit toalett.
<i>Bottenplan</i>
På bottenplan inrättades rum för häradshövdingen och hans närmaste medarbetare. Även rum för notarier, advokater, åklagare samt förberedelserum för vittnen uppfördes.
För att underlätta arbetet installerades även ett helautomatiskt telefonsystem.
Tingssalen gavs en ny färgsättning. De tidigare mörka tonerna ersattes med en överlag ljusare färgsättning.
<i>Övrigt</i>
De tre notarierummen och nämndemännens övernattningsrum samt vaktmästarebostaden i tredje våningen försågs med färg och nya tapeter.
Fasaden försågs med 4 st tillkommande fönster och nytt tegeltak med kopparbeslag.
1962	Garage uppförs.
1982	Diverse ombyggnader, främst avseende följande:

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Källarvåning

Rum för kanslistor flyttas och källarvåningen byggs om för arkivering samt rum för installationer av hiss, el och VVS.

Bottenvåning

Omändring av planlösning och delvis nya ytskikt. Bland annat inrättades rum för samtal där notarie tidigare huserat. Bottenplanet försågs med en ny toalettgrupp samt rum för vaktmästare.

Våning 1 trappa

Den tidigare domarevåningen ändrades till rum för bland annat notarie, lagman, skrivcentral och växel samt bibliotek och lunchrum. Även arkiv och toaletter tillkom vid denna tidpunkt.

Vindsvåning

På vindsvåning byggdes fläktrum för den nya ventilationsanläggningen. Vaktmästaren flyttade ner till bottenvåningen och vaktmästarbostaden ändrade användningsområde.

Övrigt

Hiss installeras från källarvåningen upp till våning 1 trappa.

Ny ventilationsanläggning installeras och fläktrum byggs på vindsplanet.

1993	Listers Härads Tingshus förklaras för Statligt byggnadsminne av regeringen.
1994	Listers Härads Tingshus förklaras för byggnadsminne enligt KML.
ca1994	Husets ursprungligt gula fasadfärg knackas fram och återställs och fönster målas om.

Tingshuset förses med datoriserad inskrivningsmyndighet samt reception på bottenplan.

Akustiken i tingssalen förbättras med diverse ljudreducerande byggnadsmaterial.

Diverse omdragning / nydragning av installationer. |
| 2001 | Domstolsverksamheten läggs ner i Sölvesborg och flyttar till Karlshamn. |
| 2005 | Ombyggnad för daghemsverksamhet utförs under 2005.

Källarvåningen berörs i följande omfattning:
Nytt kapprum och matplats för 18 personer inrättades.
Nya WC utfördes och diverse kompletteringar avseende ytskikt på golv, väggar och tak.

Även diverse kompletteringar avseende belysning, ventilation och elementskydd etc. |

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

2007 Ombyggnad av plan 1 trappa för musikskolan. Ombyggnaden innebar enstaka mindre planändringar, nya ytskikt på väggar, och nya undertak samt kompletterande ventilationsanläggning.

2.5 Ägarlängd

1920-1993	Byggnadsstyrelsen
1993-1997	Vasakronan
1997-2004	Galliaden
2004-2005	Sveafastigheter
2005	PG Ejendomme
2005	Sparbanken Sölvesborg-Mjällby
2005-	Sölvesborgs kommun

3 HISTORIK

3.1 Ting på Lister och i Sölvesborg

När Listers Härads Tingshus i Sölvesborg upphörde att vara tingshus sommaren 2001 tog en lång historia slut. Då hade häradsting sedan medeltiden hållits på olika platser på Lister och i Sölvesborg. Häradet som juridisk enhet sträcker sig långt tillbaks i tiden och tingen syns ha varit en etablerad form för konfliktlösning och rättstillämpning redan under tidig medeltid. Häradindelningen är känd i Skåne och Blekinge från 1200-talet men tidigast belagd för Listers härad 1420 (H. Milton). Man skiljde mellan stad och landsbygd så att stadens borgare låg under särskild stadsrätt och dömdes av städernas råd medan bönder och bybor dömdes vid häradsting efter landsrätten. Staden Sölvesborg hade därför sitt eget juridiska forum i rådhusrätten, senare under svensk tid kallat kämnärsrätten, som sammanträdde i stadens rådhus.

Häradstingen kunde långt fram i historien samlas på flera olika platser. Inte sällan samlades man utomhus. Förordning om att ting skulle hållas vid särskilda orter kom vid slutet av 1600-talet, och i Listers härad föll valet på Norje där ett tingshus funnits sedan tidigare (H Milton). Här var också tinget centralt placerat i häradet för de bönder och landmän som hade tvister att slita eller hade uppdrag som nämndemän. Med 1734 års lag infördes också bestämmelsen att varje härad skulle hålla sina ting i särskilda tingshus. I Lister härad kom man dock inte på långa vägar att leva upp till dessa förordningar. Olika lokaler kom att användas i Norje, som t ex Gästgiveriet, men ting för Listers härad hölls också ofta i Sölvesborg och efter 1781, då Listers härad delade tingshuset vid Fisktorget i Karlshamn med Bräkne härad (H. Milton). Först sedan Karlshamns tingshus brunnit ner 1792, togs nya ritningar fram för ett eget tingshus i Norje (A Sonesson). Detta hus, som ännu står kvar, blev färdigt 1795.

100 år senare var Norje tingshus i stort behov av renovering. Flera olika alternativ togs fram. Beräkningar och skisser gjordes för ett ombyggt tingshus i Norje.(Landsarkivet i Lund)

3.2 Husets placering i stadsmiljön

När häradsrätten i början av 1900-talet ändå beslutade att tinget skulle flytta från Norje till Sölvesborg, befann sig staden Sölvesborg i ett expansivt skede. Från mitten av 1800-talet hade stadens befolkning vuxit måttligt, men med utbyggd hamn och nya järnvägslinjer expanderade staden kraftigt vid sekelskiftet och fram till 1920-talet. Sjöfart och handel fick nya möjligheter att utvecklas i Sölvesborg. Landsortsbefolkningen flyttade ill staden i förväntan att få arbete vid de nya fabrikena och i hamnen. Vid sekelskiftet 1900 måste därför flera nya planer för en större stad göras.

Efter att järnvägen byggts på 1870- och 80-talen stod stationshuset färdigt 1899. Huset ritades av Folke Zettervall och är idag, liksom tingshuset, byggnadsminneförklarat. Till en modern stadsmiljö ansågs också höra ett ståndsmässigt stadshotell där handelsresande kunde bo och där stadens rika borgerskap kunde träffas för fest, överläggningar och affärsluncher. Stadshotellet byggdes 1910 i nära anslutning till järnvägsstationen. I stadsplaneritningar från

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

1910 utgör stationshuset, stadshotellet och tomtmark för ett tingshus nya centrala delar i ett framtidens Sölveborg. Platsen för det nya tingshuset uppe vid Ungersgatans slut, var också utifrån konstnärliga och arkitektoniska principer noga utvald av Anders Nilsson, den stadsingenjör från Malmö som på uppdrag av staden gjorde ett stadsplaneförslag 1910. Viktigt var för honom att offentliga byggnader skulle placeras i foden av en gata (J Lagerås

Stadsplaneförslaget 1910, Sölvesborgs kommunarkiv.

Tingshusplaner hade således funnits i många år när häradsrätten i Blekinge 1917 erbjöd tre arkitekter delta i en tävling. Förutom Gunnar Asplund, var det arkitekterna Alfred Hellerström och Frans Wallberg som bjöds in. Alfred Hellerström var stadsarkitekt i Helsingborg och hade ritat rådhuset i Helsingborg och Grand Hotell i Lund. Han var redan tidigare anlitad som arkitekt i Sölvesborg där han ritat såväl Stadshotellet som Sparbankshuset. Frans Wallberg var född i Österslöv utanför Kristianstad. Han var vid början av 1900-talet en svensk arkitekt i ropet, känd bl. a för rådhuset i Östersund som uppfördes 1910-12 där han också var anställd som stadsarkitekt. Gunnar Asplund var yngst bland de inbjudna, men hade ändå vid tiden för tävlingen vunnit ryktbarhet som arkitekt. Redan 1913 vann han en tävling om en tillbyggnad av rådhuset i Göteborg. I Stockholm hade han påbörjat arbetet med Skogskyrkogården och ritade samtidigt på Villa Snellman i Djursholm. I Blekinge hade två villor i Ronneby och Realskolan i Karlshamn redan uppförts efter hans ritningar. Han hade också

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

deltagit i arkitekttävlingar för Rosenbergska gården och Post- och Telegrafkontoret i Karlshamn men då inte gått fram med vinnande förslag samt lämnat förslagsritning på en utvidgning av Ysane kyrkogård. (J. Lagerås och ...) Samtidigt som Tingshuset uppfördes i Sölvesborg, 1920-21, arbetade också Asplund på ritningar och förslag på ett nytt stadsbibliotek i Stockholm.

Ansvariga för det nya tingshuset var "Tingshusbyggnadsskyldiges byggnadskommitté" där vice häradshövding G Söderlund var ordförande. Kommittén valde Asplunds ritningar vars byggnad representerade 20-talets nya moderna arkitektur där klassiska arkitektoniska ideal kombinerades med tidens funktionella behov och modern ljussättning. Asplunds hade i sitt förslag gjort gaveln till frontfasad mot Ungersgatan och lyckades så utnyttja husets placering på backkrönet till att skapa det intryck av monumentalitet som man eftersträvade. Kanske kan också valet av en ung och framåtriktad arkitekt förstås som naturlig i det klimat av framtidsoptimism och vilja till modernitet som utmärkte mellankrigstiden.

Ungefär samtidigt som tävlingen avgjordes 1918 donerades också tomtmark av Sölvesborgs stad på den plats som Anders Nilsson ca tio år tidigare utsett. Att donationsärendet fick behandlas skyndsamt framgår av byggnadsnämndens protokoll från juni samma år. Som byggmästare anlätades Klas A Modigh och verkmästare var Thure Möller.

Bild från bygget med de 19 arbetarna och Thure Möller.

Som ofta är fallet med nybyggnationer som för sin tid är framåtpekande och nymodiga, gick åsikterna isär om huruvida Asplunds byggnad bidrog till stadens förskönande eller inte. Ur byggnadsnämndens protokoll från 1920 framgår att byggnadsnämnden och stadens borgmästare Philibert Humbla, om det hade varit

möjligt för dem, inte skulle ha antagit den unge arkitektens ritningar utan att först ha gjort vissa korrigeringar så att "anspråken på smak och prydighet blivit bättre än som synes hafva skett, tillgodosedda". Särskilt var det fasaden mot Ungersgatan, man inte var nöjd med. Också i tidningsartiklar från 20-talet kunde man läsa om meningsskiljaktigheter i staden. En artikel som publicerades den 30 september 1921 i Sölvesborgs Bladet, vittnar om hur det funnits kritiska röster i staden, men att dessa nu när byggnaden snart stod färdig, enligt artikelförfattaren, förmodligen skulle tystna:

"Byggnaden är säkerligen den originellaste och en av de mest monumentala i Sölvesborg. Själva byggnadsstilen har varit utsatt för mycket klander men också fått mycket beröm. Numera torde nog icke finnas mera än en mening om byggnaden och det är att den kommer att fylla alla de fordringar, man kan ställa på en byggnad både i fråga om utseende och inredning. Allt efter som arbetet har fortskridit, ju vackrare har man tyckt, att byggnaden blivit och i samma proportion har klandret avtagit."

Gunnar Asplund trodde själv att Listers Härads Tingshus skulle bli ett hus som i arkitektoniskt hänseende hade framtiden för sig. "Jag tror...", skriver han i ett brev till häradshövding Söderlund den 21 juli 1921, "... att vi utan att förhåva oss kunna säga att byggnaden kommer att tillhöra det bättre som blivit gjort under senare år."

3.3 Arkitekten

Erik Gunnar Asplund föddes 1885 och var generationskamrat till flera av 1900-talsmodernismens internationella förgrundsgestalter. Hans utveckling som arkitekt följde inte en radikal linje, men han visade tidigt öppenhet och intresse för samtidens nya material och teknik samtidigt som han sökte det tidlösa i kontakt med antikens former i klassisk tradition. Redan som gymnasist förberedde han denna hållning genom att läsa latin i stället för naturämnen, som han förstas sedan fick komplettera inför högskolestudierna på KTH.

Asplund var både modern och klassiker, en ståndpunkt som under 1910-talet utvecklades till en rörelse i de nordiska länderna och som sedan kom att benämnas 20-talsklassicism eller Nordisk klassicism. Den var en blandning av förenkling och förfining som på ett ibland bildmässigt sätt tillämpades på moderna byggnadsuppgifter. Den fasta klassiska grunden var balans och symmetri, gärna med basformer som cirkel och kvadrat. Fasaderna var släta och putsade, ibland med ytornament eller kraftigare dekorativa detaljer från den klassiska formvärlden i anslutning till entrépartier eller fönster. En ofta förekommande dekoration var en symboliskt övertydlig bild av slutstenen i ett valv.

Asplund tävlade framgångsrikt i unga år och trädde tidigt fram som ett namn att uppmärksamma. Tävlingarna gällde oftast offentliga byggnader och det var också inom detta område han mest skulle arbeta genom åren. Den första stora tävlingen han vann 1912 gällde Karlshamns läroverk, som han också fick i uppgift att projektera ett par år senare och intressant nog också komplettera med en modernistisk tillbyggnad i början av 30-talet. 1913 erövrade han första pris i tävlingen om Göteborgs rådhus tillbyggnad. Det var en uppgift han skulle återkomma till och bearbeta i flera omgångar fram till 1937 då byggnaden stod

färdig. Då Asplund 1917 vann den inbjudna tävlingen om Listers härads tingshus var han alltså bekant både med trakten och ämnet.

Under projekteringstiden av tingshuset i Sölvesborg var han samtidigt engagerad i arbete med Skogskapellet, det första lilla kapellet på Skogskyrkogården i Stockholm. Utformningen av begravningsplatsen hade han vunnit i internationell konkurrens 1915 tillsammans med Sigurd Lewerentz. I båda byggnaderna arbetar han med en cirkulär form inskriven i en fyrkant. Mer subtilt i kapellet med kolonner som rumsmarkering inom en kvadrat och mer påtagligt i tingshuset där den runda tingssalen nästan frigör sig som egen byggnad.

3.4 20-talsklassicism i Tingshuset

I Tingshuset i Sölvesborg prövar Asplund på att tillämpa något av sin egen erfarenhet av den antika kulturen, inhämtad under en resa till Frankrike och Italien senhösten 1913 till maj 1914. Med prispengar från tävlingarna i Karlshamn och Göteborg på fickan gav han sig ut på studieresan, som förutom kortare besök i Paris och Sydfrankrike också innebar fem månaders vistelse i Italien och där han rörde sig från Rom ända ner till sydligaste Sicilien och upp igen till Venedig och Verona med många stopp på vägen. Han iakttog med stort intresse hur det antika byggnadsarvet kunde inlemmas och användas i den samtida italienska kulturen fyllde flera skissböcker med teckningar och minnesanteckningar. En skatt att bära hem och inspireras av.

Både den storartade entréfasadens gavelform och de mer okonventionella och intima fasaderna mot trädgården, har sin rot i italiensk bebyggelse. De senare var för övrigt aldrig menade att synas på håll utåt offentligheten utan hörde till den privata sfären och skulle ha skymts av höga träd och mycken grönska. De träd som planterades ut mot gatan har tagits ner i sen tid utan hänsyn till Asplunds avsikter. Det finns skäl att misstänka att den lätta korsvirkeskonstruktionen i fasaden över tingssalen inte var tänkt att träda fram som det gör i dagens utförande. Asplunds ursprungsritningar indikerar att dessa var tänkta att vara överputsade och istället skulle de små kvadratiska vindsfönstren dominera väggavsnittet.

Man kan peka på flera former som inspirerats av det antika och omformats till ett modernt sammanhang. Ett av de tydligaste exemplen är hur huvudentrés segmentbåge fylls av ett mönster Asplund sett bland annat i antika golvmosaiker. Här uppförstorat i flerdubbel storlek, med påtaglig materialverkan, ger det valvöppningen en oväntad konstruktiv kvalitet, som tillsammans med det tunga och överdimensionerade tandsnittet i kornischen, som löper runt vestibulen under taket, förvandlar det enkla utrymmet till ett offentligt rum. Detsamma gäller för tingssalen, på samma sätt som den stora gaveln ger det lilla huset monumental karaktär.

Den eleganta trapplösningen, med smala trapplopp som följer tingssalens rundade utsida och förbinder domarens bostad en trappa upp med trädgården en trappa ner, utan att störa vare sig vestibul, tingssal eller övriga rum, återkom senare i Stockholms stadsbibliotek, som han arbetade med åren 1920 – 28.

Den klassiskt viktiga mittaxeln anges vertikalt på huvudfasaden med en urtavla under gavelpetsen, en vällingklocka från gamla tingshuset i Norge,

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

slutstensdekor över mittersta fönstret i bostadsvåningen och en tavla med välbalanserad text mitt över entrévalvet.

Med detta breda valv och den stora halvcirkelformade trappan möter byggnaden besökaren på ett generöst sätt samtidigt som rikligt med dagsljus förs in i den i övrigt fönsterlösa vestibulen.

Vandringen in i huset längs den centrala axeln ger en rad väl beräknade och iscensatta upplevelser. Det indragna glaspartiet och valvets storskaliga kvaderindelning förmedlar känslan av tjock mur och därmed hela husets kraft och tyngd. I vestibulen möter tingssalen med en ingångsdörr, indragen på liknande sätt i en nisch, som bygger vidare på känslan av huset som gediget och krafftfullt murat. Egentligen bestäms nischdjupet av trappsystemet som följer tingssalens rundning mellan dubbla väggar.

Bänkkvarteren som fyller halva tingssalen, delas av en mittgång som fullföljer centralaxeln fram mot domarstolen, där den markeras av en kraftig takhöj utbyggnad med en utdragen välvd nisch, som en murad baldakin över domarplatsen. Mittaxeln markeras dessutom av parställda balusterdockor vid varje bänkrad, som i perspektiv kan läsas samman till en balustrad, med associationer till stenbygge och soliditet. Detta är ett motiv som återkommer på skranket framför den förhöjda golvnivån för domarens och nämndemännens stolar.

Foto: Jonte Göransson 2005

Tingssalen dagsljusbelyses centralt i rummet av en stor rundel i taket med överljus. Detta kompletteras effektivt av två vertikalt ordnade öppningar i den rundade väggen mot väster i rummets främre hälft, ett rektangulärt fönster med ett runt fönster ovanför, vars ljus i huvudsak koncentreras mot rummets mitt och platsen framför domaren. För att fullfölja berättelsen om det tunga huset har fönsternischerna fördjupats och byggts ut utanför salens vägg för att simulera tjockare mur.

3.5 Arvet efter Gunnar Asplund

Gunnar Asplund var mycket beundrad av samtida nordiska arkitekter och många påverkades av hans sätt att arbeta med detaljer och helhet. Hans arbetsmetod var inte i första hand teoretiskt ordnande utan utgick mer ifrån hur han föreställde sig den fysiska upplevelse den som trädde in eller rörde sig i runt i byggnaden kunde få. Man kan säga att hans inlevelseförmåga och psykologiska fantasi gav hans byggnader en extra dimension.

Som huvudarkitekt för den stora Stockholmsutställningen 1930, som introducerade 1900-talsmodernismens funktionalistiska former för en bredare publik och en beundrande omvärld, blev han även uppmärksam internationellt. Eftersom han hastigt avled redan i inledningen till andra världskriget med dess nedtrappning av byggnadsverksamheten som helhet, förändrades hans ledande roll bland arkitekter till ett arv man skulle förhålla sig till. Efterkrigstidens ideal hämtades i stället från den internationella modernismen med rationella byggmetoder som främsta fokus.

Det riktigt stora nya intresset för Gunnar Asplund och hans särpräglade arkitektoniska arbeten kom först efter 1980 då postmodernismens analytiska vurm och intresse för det bildmässiga skapade en plattform för att förstå hans konstnärligt inkännande verk. En våg av uppmärksamhet svepte över världen med utställningar, böcker och inte minst fotoreportage i påkostade internationella tidskrifter, särskilt av japanskt ursprung. De internationella besökarna kom, och kommer ännu, i stort antal.

För Listers tingshus del kom dessa reportage tyvärr att presentera en rejält förändrad bild av det asplundska huset och tingssalen, som genomgått renoveringar på såväl femtio- som tidigt åttiotal, men magin i hans verk trängde ändå igenom tillräckligt för att intresset skulle vidmakthållas. Ett omsorgsfullt och känsligt återförande av interiören till ursprunglig gestaltning skulle återigen kunna väcka avsevärt intresse.

4 SAMMANFATTANDE KULTURHISTORISK VÄRDEBESKRIVNING

4.1 Ikon för svensk 20-talsklassicism

Listers Härads Tingshus utgör en av de främsta representanterna för den stilriktning som kallas för svensk 20-talsklassicism eller nordisk klassicism. Som sådan har den ett högt besöksvärde för såväl fackmän inom arkitektur som för en arkitekturintresserad allmänhet. Intresset för byggnaden är även stort på universitet och högskolor, såväl nationellt som internationellt.

Gunnar Asplund är idag Sveriges internationellt mest ryktbara arkitekt vars byggnader och anläggningar klassats såväl som världsarv som byggnadsminne.

4.2 Kopplingar till övriga verk av Asplund

Fastigheten visar på flera stiltypiska drag för Gunnar Asplunds arkitektur och bär på tydliga kopplingar till andra byggnader ritade av honom före och efter det att tingshuset projekteras i Sölvesborg. Tingshuset i Sölvesborg utgör därför en viktig länk för en förståelse av hur Gunnar Asplund utvecklades som arkitekt i brytpunkten mellan sekelskiftets klassiska ideal och modernismens och funktionalismens genombrott.

4.3 En del av Asplunds representation i Blekinge

I Blekinge finns, förutom tingshuset i Sölvesborg, två privatvillor i Ronneby (vid Övre Brunnsvägen) och två skolanläggningar i Karlshamn, ritade av Gunnar Asplund. Villorna är från 1907 och Vaggaskolan i Karlshamn ritades och uppfördes under två olika perioder, 1917 och 1937. I Blekinge finns således Asplund representerad från i stort sett hela sin karriär med såväl offentliga som privata byggnader. Förutom dessa fastigheter finns flera förslag och ritningar för anläggningar i Blekinge som aldrig genomförts eller som bara delvis genomförts.

4.4 Placeringen i Sölvesborgs stadsmiljö

Byggnadens monumentala placering på krönet av Ungersgatan gör den särskilt framträdande i stadsmiljön. Stadens gatunät planerades utifrån avsikten att lägga en officiell byggnad i fonden på gatan. Den gula gaveln i backen uppför Ungersgatan utgör idag Sölvesborgs mest kända vy.

4.5 Viktig representant för Sölvesborgs och Listers lokala historia

Husets tillkomsthistoria kan sammankopplas med modernismen intåg i Sverige, men är också starkt kopplat till en lokal historia med rötter i medeltiden. Flytten av tingshuset från Norje till Sölvesborg, från landsbygd till stad, placeringen i de nygjorda stadsplanerna vid sekelskiftets början, samt de förväntningar om framtiden som går att läsa in bakom tingshusets tillkomst och placering, återspeglar viktiga moment i Sölvesborgs lokala historia. Byggnadens funktion som tingsrätt under nästan hela 1900-talet har också inneburit att ortsbefolkningen haft en särskild relation till byggnaden. Många mänskliga öden kan förknippas med händelser i tingshuset.

4.6 Välbevarad exteriör och interiör

Exteriören är med undantag för fyra fönster på bottenplan vid frontfasaden, väl bevarad i sitt ursprungliga skick. Vissa förändringar har gjorts för vädringsbalkong på husets trädgårdssida och vid ingång för funktionshindrade. De ursprungligen mycket höga skorstenarna har tagits bort. Exteriören bär genom tingshusklockan på spår av den äldre tingshustraditionen från Norge.

Rumsindelning på entréplan är relativt orörd och på tredje våningen i det närmaste helt orörd. Eftersom rumsindelningen till stora delar är intakt finns goda förutsättningar för analyser och forskning kring 20-talets färgsättning, materialval m.m. Samtidigt erbjuder tingshuset i Sölvesborg möjligheten att studera tillägg och förändringar i fastigheten typiska för hur administrativa lokaler har använts under 1900-talets lopp.

4.7 Bevarat i sin helhet

Originalinredning finns till stora delar kvar på sina ursprungliga platser i tingsal, nämndemannarum och i foajén. Detta gäller såväl fast inredning som åhörarbänkar domarskrank och armaturer, som lösa inventarier såsom tavlor, lampor, stolar, bord, speglar, skåp m.m. Bland kvarvarande ritningar och skisser finns dokumentation för såväl utseende av inredningen som den tilltänkta placeringen av denna.

4.8 Spår från tingsrättens verksamhet under hela 1900-talet

Tingshuset användes för sitt ursprungliga syfte från 1921 till 2001. Dessa 80 år av domstolsverksamhet har satt spår i interiören och rumsindelningar som fortfarande går att följa och som är dokumenterade i denna vård- och underhållsplan.

5 MÅL FÖR BEVARANDE

5.1 Säkerställa kulturhistoriska värden

Byggnadens kulturhistoriska unika värden är till stora delar identifierade och dokumenterade i denna vård- och underhållsplan. Med detta avses såväl de materiella som de immateriella värdena. Detta arbete ska fortgå kontinuerligt inför varje planerad förändring av fastigheten, och vård- och underhållsplanen ska löpande uppdateras allteftersom nya uppgifter framkommer.

Byggnadsminnets skyddsföreskrifter är styrande för förvaltningen av fastigheten. Till detta lagskydd ska också läggas de hänsyn till vård och skötsel av inventarier som framgår av det nyttjanderättsavtal som är slutet mellan Sölvesborgs kommun och Sölvesborgsortens Tingsrättsfond.

Hänsyn bör också tas till de önskemål om att huset nyttjas till kulturverksamheter som formulerades i donationsbrevet samband med att Sölvesborg-Mjällby Sparbank donerade tingshuset till kommunen. Skrivelsen lyder: "att byggnaden så långt det är möjligt, och efter kommunens bedömning, används till kulturella ändamål, exempelvis konst, musik och teater. Som villkor för gåvan gäller att kommunens förvärv av fastigheten sker utan vidare förpliktelser från Sparbankens sida".

Varje vårdinsats ska planeras så att hänsyn tas till det helhetsgrepp mellan stadsmiljö, husets arkitektur, rummens ursprungliga funktion och inredning och den omsorg om detaljer, som genomsyrade allt konstnärligt arbete hos Gunnar Asplund.

Inför varje planerat ingrepp i fastigheten, dess fasta inredning samt de möbler som hör till ursprungsskedet, ska förutom nödvändiga kontakter med länsstyrelsen, också fackmän med antikvarisk sakkunskap anlitas för rådgivning.

5.2 Förstärka kulturhistoriska värden

Tingssal, domarrum samt nämndemannarum ska återställas till ursprungligt skick vad gäller ytskikt, färgsättning, ljussättning och inredning. Förändringar till följd av tingsrättens verksamhet och utveckling ska dokumenteras.

Entréhall kan vara, som den var tänkt också för Asplund, en yta där många verksamheter möts. Här ska därför bevarandet ta sikte på att spegla ursprung tillsammans med de förändringar som gjorts under husets hela period som tingshus, dvs. fram till 2001.

Trapphuset i cirkulärform runt tingssalen är upplevelsemässigt integrerat i området mellan tingssal, nämndemannarum och domarrum och ska därför återställas till ursprungligt skick.

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad avseende rumsindelning och fast inredning. Våningsplanet är dock svårtillgängligt för besökande och saknar tillräcklig brandsäkerhet för att användas som samlingslokal i offentliga sammanhang. Plan tre bör därför bevaras som referensyta för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

För övriga delar av tingshuset, d v s källarplan, f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan) samt de administrativa utrymmena på entréplan undantaget entréhall, tingssal, nämndemannarum och domarrum, gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar samt att inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförändringar samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

Inventarier som hör till ursprungsskedet ska bevaras i sitt ursprungliga sammanhang. Den dokumentation som gjorts över Tingsrättsfondens ägodelar ska upprätthållas och fördjupas så att det ur denna också framgår vilka restaureringar/renoveringar som gjorts av inventarier ritade och beställda av Gunnar Asplund, samt en dokumentation över inventarier som senare tillförts och ännu står kvar. Till dokumentationen ska föras de skisser över möblering som Gunnar Asplund gjort till tingshuset.

Exteriören ska bevaras i sitt nuvarande skick och inga ytterligare förändringar får utföras utan länsstyrelsens godkännande. Exteriört ska byggnaden återställas exempelvis vad det gäller behandlingstyper på fönster, dörrar och fasad samt takpannor och plåtdetaljer. I samband med återställning ska även hänsyn tas för anpassning åt besökare med funktionsnedsättning, allmänna riktlinjer för brandsäkerhet, skalskydd och säkerhetsnivåer för balkongräcken.

5.3 Väcka intresse och bidra till kunskapsförmedling

Som huset brukas idag, görs inga strategiska försök att sprida kunskap om husets särpräglade arkitektur, dess historia eller dess kända arkitekt. Denna insats är därför både angelägen och nödvändig. Utan en grundläggande förståelse för huset som en del av stadens historia och som ett viktigt landmärke inom svensk arkitektur, även i internationellt hänseende, riskerar byggnadsminnet att hamna i skymundan för andra kostsamma kommunala projekt som upplevs som mer angelägna. Kunskap och tillgänglighet ger ett starkare engagemang och ett säkrare skydd för kulturarvet.

Entréplan bör utvecklas för en regelbunden publikverksamhet med utställningsytor och allmänna visningar. Det pågår nu en utbildning av guider i Sölvesborgs kommuns regi som kommer att inkludera visningar av Listers Härads Tingshus.

Tingshuset ligger bara ett par minuters gångväg från ett flertal skolor och nära Sölvesborgs resecentrum med busshållplatser och järnvägsstation. I tingshuset finns idag förskola och musikskola. Förutsättningarna för en utveckling av pedagogisk verksamhet kring tingshuset som kulturarv finns således redan där. Kulturföreningar knutna till tingshuset kan engageras för skolverksamhet.

5.4 Tillgängliggöra för forskning

Vårdinsatserna ska utföras på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för forskning. Fakta och nya forskningsresultat bör så småningom göras tillgängliga i sökbara databaser. Genom att metodiskt ta tillvara en dokumentation av såväl kontinuerliga åtgärder som tingshusets ursprungliga utseende och Asplunds

avsikter, samt genom en fortsatt mer systematisk inventering av olika arkiv, säkerställs i sig fastighetens kulturhistoriska värden samtidigt som ny kunskap kan förmedlas. Nätverk mot forskningsinstitutioner bör byggas upp.

Insatser för färganalyser ska dokumenteras genom färgtrappor.

5.5 Öka tillgängligheten

När byggnaden ritades och byggdes togs inga särskilda hänsyn för personer med funktionsnedsättningar. Vissa sådana anpassningar har gjorts i efterhand, dock utan att tillstånd sökts hos länsstyrelsen. I en framtida förvaltning måste dessa hänsyn bli en självklar del av varje förändring. De områden som kan betraktas som centrala för en förmedling av Gunnar Asplunds tidstypiska arkitektur och husets kärnverksamheter är relativt lättillgängliga. Det handlar om entréplan med tingssal, domarrum och nämndemannarum. Här finns således goda förutsättningar för att redan från start utveckla en publik verksamhet i framkant vad gäller tillgänglighet.

Inga utredningar har gjorts kring byggnadens tillgänglighet vilket således är att prioritera.

5.6 Integrera trädgård

Listers Härads Tingshus ritades och byggdes för att vara rättegångslokal och bostad åt häradshövding med familj. Den framåtvända gaveln var den officiella fasaden, övriga tre hörde till den privata sfären, vilket Gunnar Asplund beskrivit i Byggmästaren från 1922. Likaså var trädgården bakom tingshuset tänkt just som trädgård hörande till häradshövdingens bostad. Idag hör trädgården till förskolans verksamhetsområde. En ombyggnation för förskolan gjordes utan särskild hänsyn till de föreskrifter som gavs genom byggnadsminnesförklaringen. En utredning av hur man kan förena förskolans behov av god utemiljö med tingshuset som byggnadsminne, bör därför göras.

5.7 Värna gatumiljö och bebyggelse

Byggnadsminnesförklaringen omfattar inte miljön utanför fastighetsgränsen. Dock var tingshusets placering noga genomtänkt efter planarkitektoniska principer. Den mittaxel som Asplund så systematiskt byggde upp tingshusets arkitektur efter, återkom hela vägen från domarens stol i Tingssalen ner till den offentliga byggnad som låg i botten av Ungersgatan där det byggnadsminnesförklarade stationshuset ligger. Hänsyn i mark- och bebyggelseplanering runt Ungersgatan bör därför tas till denna mittaxel. I området framför stationshuset har idag ingen sådan hänsyn tagits. För att säkerställa upplevelsen av mittaxeln kan Sölvesborgs kommun ansöka om siktservitut.

5.8 Utveckla verksamheter för allmänheten

Fram till dess att tingsrätten flyttade sin verksamhet från fastigheten, hade byggnaden en självklar plats i allmänhetens medvetande som platsen för rättsutövning och dom. Husets arkitektur var integrerad med denna verksamhet. Numera står byggnaden utan sin ursprungliga funktion, det som den så nogsamt var ritad för av Gunnar Asplund. Genom åren har flera större ombyggnader

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

utförts och de flesta och mest omfattande ombyggnaderna har utförts innan byggnaden förklarades för byggnadsminne enligt KML.

Dock har även dagens verksamheter inverkat kraftigt på hur byggnadsminnet förvaltats. Stora delar av källarplan och våningsplan två har byggts om under 2000-talet för sina nuvarande verksamheter vilka är förskola och musikskola. Dessa förändringar har gjorts utan särskild hänsyn till byggnadsminnesförklaringen eller husets ursprungliga funktion. Samtidigt har detta också inneburit att huset återigen integrerats i allmänhetens vardag. Barn hämtas och lämnas på dagis, ungdomar kommer och går för att öva på sina instrument. Andra delar av fastigheten, som t ex plan tre, har sedan huset kommit i kommunal ägo helt lämnats utan åtgärd.

Viktigt är att de verksamheter som finns i huset och som planeras för framtiden, utvecklas i samklang med byggnadsminnets kulturhistoriska värden. En verksamhet som knyter an till ursprungliga funktioner med offentlig inriktning vore önskvärt särskilt för tingsal, nämndemannarum och domarrum.

En avsiktsförklaring för långsiktig verksamhet i huset bör tas fram.

Foto: Jonte Göransson 2005

6 BYGGNADSBESKRIVNING

6.1 Allmänna förklaringar

I följande byggnadsbeskrivning framgår den tekniska uppbyggnaden för byggnadsstommen, brandskydd och andra tekniska system. Här redovisas ursprungligt samt befintligt utförande. Vid aktuella fall beskrivs även större förändringar som har genomförts.

Vidare har även skador noterats. Skador som ska åtgärdas framgår av tabell för åtgärdsbehov som redovisas i separat kapitel.

Faktainsamlingen bygger på en genomgång av ursprungshandlingar som ritningar, skisser och byggnadsbeskrivningar samt i viss mån på tidnings- och tidskriftsartiklar från byggnationstiden.

Handlingar som har funnits tillgängliga är redovisade i handlingsförteckningar som är bilagda till vård- och underhållsplanen.

Exempel på handlingar där mycket information har erhållits ifrån är arbetsbeskrivning innehållande teknisk beskrivning samt rumsbeskrivning från upphandlingen 1919 samt beskrivningar och ritningar från den omfattande ombyggnaden 1958, vilka finns arkiverade vid Landsarkivet i Lund.

Uppgifter i byggnadsbeskrivningen har även erhållits genom okulär besiktning av byggnaden.

Ovan nämnda dokumentation ger i kombination med okulär besiktning en ganska tydlig bild av hur byggnaden såg ut i samband med uppförandet 1921.

6.2 Byggnadsstomme

Följande utdrag är hämtat från en artikel skriven av Erik Gunnar Asplund i tidskriften Byggmästaren från 1922. I artikeln beskriver Asplund i en kort sammanfattning hur byggnaden är konstruerad:

Byggnadens konstruktioner äro av vanligt och enkelt slag. Grund av betong, sockel av kalksten. Bjälklagen under huvudvåning och över arkiv av armerad betong med håltegel; över tingssalen av armerade betongbalkar med platta i underkant. F. ö. träbjälklag. Takstolarna, som ha ganska stor spännvidd, understödas dels av de uppdragna tingssalsmurarna, dels av mellan dem och östra gavelväggen inlagda balkar. Den del av västra gaveln, som korsar tvärs över tingssalen, är utförd av i fasad överkalkat korsvirke med spännstol av trä.

6.2.1 Grund

Grunden utfördes av betong med sockel av kalksten enligt artikel i Byggmästaren från 1922.

Enligt arbetsbeskrivning från 1919 ges följande uppgifter i ett sammandrag.

Grundmurar utfördes till frostfritt djup och göts av betong med blandningsförhållandet 1:5:7, grundmurarna göts på underliggande plattor av betong.

På utsidan av muren utfördes ett 30 centimeter brett dräneringsdike.

Grund under grundmurar avjämnades i trappningar enligt sockelritning till cirka 15 cm under de olika markplanen.

Där yttre grundmurar angränsar mot källarutrymme gjordes sådan avtrappning att man från källargolvets betongavjämning kan mura 1 stens tegelmur på 2 cm avstånd från betonggrundmuren.

Inre grundmurar som på båda sidor omgavs av använt källarutrymme göts som en platta i höjd med källargolvet och däröver utfördes grundmuren av tegel upp till ovanförliggande bjälklag.

Inre grundmurar som inte på någon sida omgavs av använt källarutrymme göts till nivå för ovanförliggande bjälklag.

Inre grundmur som på en sida omgavs av använt källarutrymme göts upp till ovanförliggande bjälklag men avtrappades så att sidan mot använt källarutrymme kunde muras med 1 stens tegelmur på 2 cm avstånd från betonggrundmuren upp till ovanförliggande bjälklag.

På utsidan av grundmurarna utfördes efter erforderlig uttorkning en fuktisolering i form av 2 gånger strykning med konstasfalt tillsatt med mastix.

På alla källargolv med ovanförliggande golvbeläggningar stryktes asfalt till en tjocklek av 5 mm.

Alla byggnadens övre delar såväl murar som bjälklag som ligger på grundmurarna isolerades med asfalt för att förhindra att fukt kunde tränga upp i ovanförliggande konstruktioner.

Skador

Synlig uppfuktning av källarytterväggarna kan noteras då man vid en okulär besiktning kan notera saltutfällningar på insida av källarytterväggar. Detta kan förmodligen bero på att dräneringens funktion förändras över tiden. För att minska fuktbelastningen mot grunden bör dräneringens funktion ses över.

6.2.2 Väggstomme

Ytterväggar och hjärtväggar murades av $1\frac{1}{2}$ – 2 stens tegel med puts på båda sidor.

Den västra gaveln spänner över tingsalen och utfördes i form av spännstol av trä.

Ursparingar för radiatornischen utfördes så att yttermur med tjockleken av 1-stens tegelmur återstod. På insidan bekläddes tegelmuren med 20 mm korkstensskivor.

Tegel till murning skulle enligt den upprättade arbetsbeskrivningen vara väl genombränt och med måtten 25 x 12 x 6,5 cm. Tegel till murning skulle tåla ett tryck på plattsidan av 200 kg/cm² dock skulle det vid upplag för balkar etc muras med hårdbränt tegel i fem skift som skulle tåla ett tryck på plattsidan av 300 kg/cm².

Skador

Underramen till spännstolen är märkbart sprucken på flertalet ställen och utvändigt kan man okulärt se att taket böjer ner mellan upplaget på tingsalsmuren ochnocken på ömse sidor om nock. Orsaken till och omfattningen av nedböjningen bör utredas vidare för att ta säkerställa att ingen risk för skadliga följdverkningar föreligger för byggnaden.

Foto som visar spännstolen av trä med sprickor i underramen.

6.2.3 Bjälklag

Källarbotten utfördes av 100 mm betong med blandningen 1:5:7 och översidan beströks med asfalt till 5 mm tjocklek vilket förbands med murarnas fuktisolering.

Bjälklag över källarplan och över arkiv på bottenplan utfördes delvis av armerad betong med håltegel och delvis av korsarmerade betongplattor utan håltegel. Hålteglets höjd var cirka 150 mm och mellanliggande betongbalkar utfördes cirka 200 mm med armering av rundstång i underkant. Höjden på de korsarmerade betongplattorna utfördes cirka 150 mm höga.

Över tingssalen utfördes bjälklaget av armerade betongbalkar med platta i underkant. Höjden på betongbalkarna är ca 700 – 800 mm höga och den mellanliggande betongplattan är ca 100-150 mm hög.

Övriga bjälklag utfördes av trä. Bjälkarna las med ett inbördes avstånd av max 600 mm från centrum till centrum. Bjälkarnas upplag på väggar eller dylikt var minst 250 mm.

Balkändarna tjärades och lindades med asfaltspapp runtom utom på kortändan. Bjälkarna förbands med murar med balkankarjärn och skarvjärn.

Träbjälklagen försågs med blindbotten av utskottsbräder och ovan detta fylldes det upp med torrt glödgat kalkgrus till bjälkarnas överkant.

Där träbjälklagen enligt rumsbeskrivningen utfördes med synlig träpanel på undersidan lades det förhydningspapp under fyllningen.

Bjälklag med spännvidd från 3.45 m krysskolvades på ett ställe och bjälklag med spännvidd från 4.5 – 6 m krysskolvades på 2 ställen.

Bjälklagsdimensioner med allt från 4" x 9" till 7" x 9" har använts beroende på bjälklagets belastning och spännvidd.

Vid bjälklag med långa spännvidder kompletterades det med järnbalkar där träbjälkarna har stuckits in i mellan stålbalkarnas flänsar.

Trägolp på betongbjälklag utfördes främst på bottenplan källare och utfördes med 3" x 4" regler som fästes in med ingjutna bandjärn med c/c 600 mm. I mellan träregler fylldes det upp med välbränt kalkgrus.

På bjälklaget över Tingssalen lades ett 200 mm tjockt lager torvströ.

Tegelvalv över de cirkelformigt gående trapporna runtom Tingssalen utfördes av en halvstens halvcirkelformigt tunnvalv som förankrades till i plan liggande 1 stens ringar av 1 ½ stens bredd.

Skador

I rum 111 enligt rumsbeskrivningen hänger bjälklaget synbart ner och uppvisar mycket förekomst av sprickor och bom i putsskiktet, orsaken till detta bör utredas.

6.2.4 Takkonstruktion

Över tingssalen har takstolarna utförts med relativt stor spännvidd och har utförts med understöd av uppdragna tingssalsmurar och mellan dem och östra gavelväggen inlagda balkar.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Övriga takstolar har utförts som typ svensk takstol och överram stöttas med stödben till bärande väggar.

Takstolarna vilar på längsgående remstycken ovanpå fasadmuren samt på vindsbjälklaget.

Takpanel utfördes av 1 ¼ tum spontad träpanel. Över panel spikades ströläkt och därefter asfaltstakpapp som spikades i skavar mitt över dessa. Bärläkt utfördes av 2 x 2 tum läkt och däröver lades tegeltakpannor.

Takstolens upplag på remstycke på fasadmur samt vindsbjälklag.

Skador

-

6.3 Brandskydd

En brandskyddsdocumentation ska upprättas. Påpekande från räddningstjänsten har inkommit varför det är av högsta prioritet att åtgärder vidtages för att uppnå kraven enligt brandskyddsdocumentationen.

I brandskyddsdocumentationen bör bland annat tas ställning till var och hur mycket släckningsutrustning som ska finnas i byggnaden samt hur utrymning ska utföras.

Utförande av eventuella nya utrymningsvägar får ske först efter godkännande från länsstyrelsen.

Inom byggnaden finns ett trådlöst brandlarmsystem installerat med vidarekoppling till räddningstjänst, detta brandlarm är utfört med tillstånd från Länsstyrelsen under 2009.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

6.4 Tekniska system

6.4.1 EI

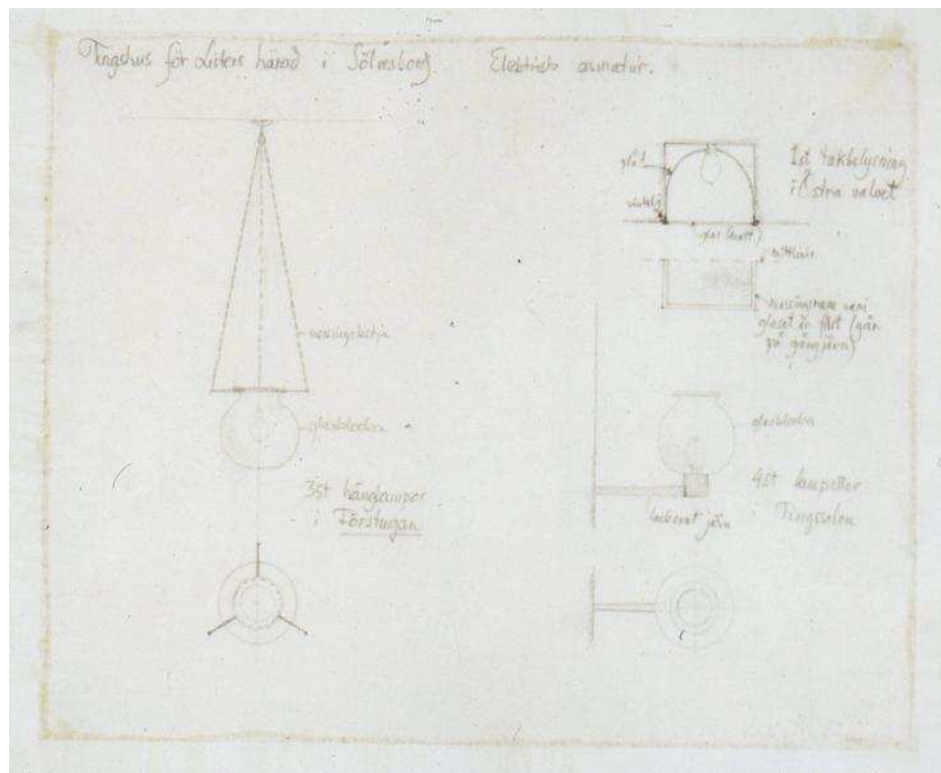
Ursprungligt system

Anläggningen anslöts till Sölvesborgs Elektricitetsverks växelströmsnät för 220/127 V via serviskabel i mark. Från serviscentral utgick 2 st stigare; en till egendomens belysningsmätare i vaktgången samt en till mätare i domarens våning.

All installation utom i källarplan utfördes av ledningar med vulk, förlagd infälld i järnrör under puts. Inom källarplan utfördes installationer utvändigt.

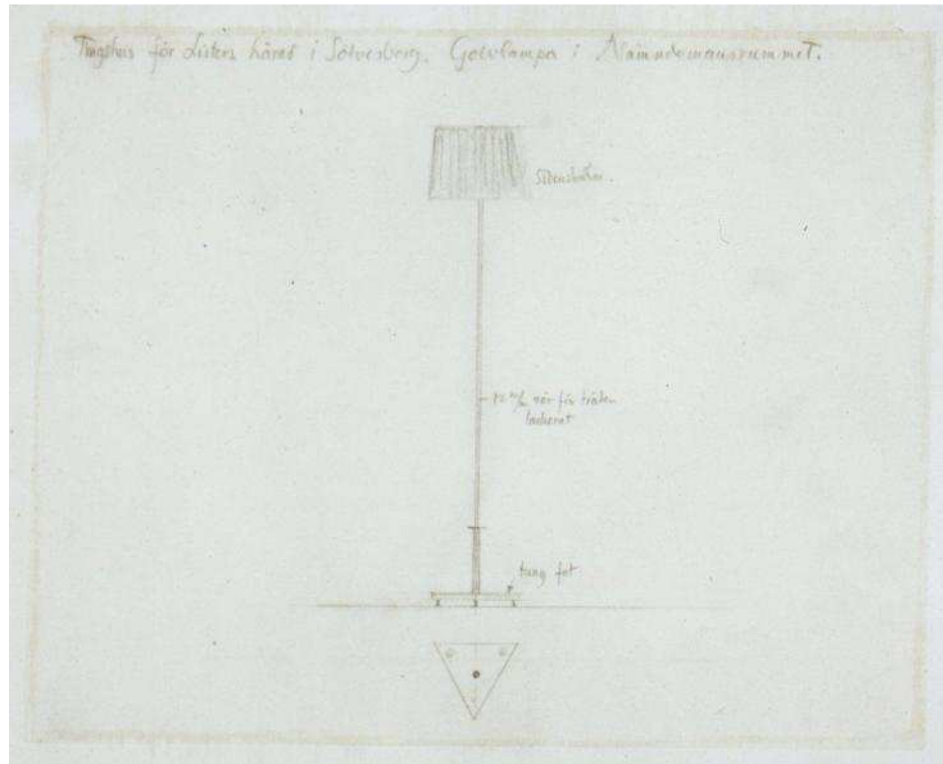
Strömställare och vägguttag är enligt beskrivning från 1920 utförda av infälld typ i förblyvad dosa med glaslock. För de större rummen i domarens våning, wc etc monterades motsvarande utvändigt. Inom källarplan samt badrum monterades vattentäta gjutjärnsströmbrytare.

Följande ritningar är hämtade från arkitekturmuseet, datering kan ej utläsas men troligen redovisar detta armaturer från tiden när byggnaden uppfördes.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

På nästföljande sida återfinns utdrag från brevväxling den 1 juli 1921 mellan Asplund och Häradshövding Söderlund, där Asplunds tankar kring belysningen i nämndemansrummet, förstugan och tingssalen redovisas. Texten lyder:

"Belysningen. I Nämndemansrummet föreslås att en gammal kristallkrona från gamla tingshuset upphänges. Vid soffan placeras dessutom en golvlampa enligt skissen, en typ som är mycket praktisk och modern då den tar föga plats och kan användas var som helst. I Tingssalen får jag föreslå att ingen mittelkrona kommer till utförande. En krona skulle nämligen skymma uppbyggnaden bakom domaren samt reliefen där ljuset från densamma skulle också allt för mycket sticka i ögonen. En mycket mildare och behagligare belysning erhålles om man ovanför lanterninfönstren placerar en krans av lampor med reflekterande små skärmar som kastar ljuset ned i salen. Härigenom minnes att själva ljuskällan blir osynlig och att man sparar den stora kostnad, en värdig krona skulle betinga. En dylik anordning med elljus placerat över överljusfönstret har jag använt i ett kapell härstädes och med mycket gott resultat. För att komplettera överljuset behöves emellertid vid bänkkvarteren 4 st lampetter, som jag föreslår utförda med enkel glaskupa på en lackerad arm. Vid domarebordet utföres tvenne golvlampor, kandelaberform, varpå jag snart skall lämna skiss, dessa lampor synes lämpligast då de ej upptar någon av bordets yta.

I Förstugan göres tre hänglampor bestående av glaskupa och kedjor allt enligt teckningen. Beträffande övriga rum skall jag gärna utvälja på lager förekommande lämpliga typer. I valvet vid huvudentrén uppsättes armaturer bestående av lackerad plåtskål, infälld i valvet, med glas framför."

(Närvarande i rummet av framträdande)
Belysningen. I Nämndens rummet föreslås att
 den gamla kristallkronan från gamla tingshuset upp-
 hänges. Vid plöffen placeras dessutom en galolampa
 enligt skissen, en typ som är mycket praktisk och
 modern då den tar lite plats och kan användas var-
 som helst. I Tingsalen får jag föreslå att i egen
 mittelkrona kommer till utformande. En krona
 skulle nämligen skymma uppbyggnaden bakom
 domaren samt reliefen där, lysit från densamma skulle
 också bli för mycket stark i ögonen. En mycket
 mildare och behagligare belysning erhålles om man
 ovanför lanternin förburen placeras en kran av lampor
 med reflekterande lins skärmar, som kasta lysat med
 i salen. Närvarom nämns att själva lyskällan blir

2-1 juli-21.
 Önsklig och att man sparar den stora kostnad, en
 värdig krona skulle betinga. En dylik anordning
 med glas placerat över överlysförstöt har jag an-
 vänt i ett kapell härstädes och med mycket gott
 resultat. För att komplettera överlyset behövs
 emellertid vid bänkbänkaren 4 st laddlampor, som jag
 föreslår utförda med en enkel afastkupa på en
 kackerad arm. Vid domarbordet utföres tre till
galolampor i kandelaberform, vilka jag snart skall
 lämna skiss; dessa lampor synes lämpligast då de ej
 upptaga något av bordets yta.
 I Förstugan föreslås tre kandelampor bestående
 av afastkupa och kandelaber samt enligt teckningen.
 Beträffande övrigt rum skall jag gärna utvärja
 på lager förekommande lämpliga stycken. — I salvet
 vid huvudentrén uppsättes samtidigt bestående av
 en kackerad plåtstol, införd i salvet, med glas
 framför.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

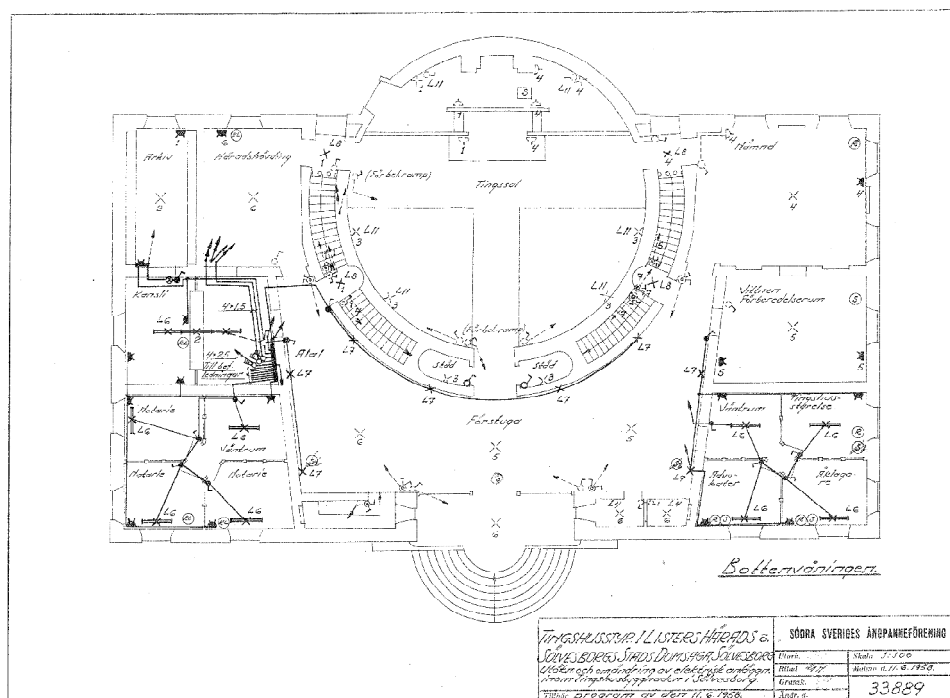
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

I programhandling från 1958 kan man utläsa att en omändring och utökning av elanläggningen utfördes. I detta ingick bl a att ändra systemspänning från 127 V till 220 V. Detta medförde ny serviskabel, nya centraler samt utbyte av samtliga ljuskällor och en del strömställare och lamphållare.

Utökningen bestod i huvudsak av att komplettera och ansluta elektriska fläktar för ventilation, belysning inom källar- och bottenvåning, installation av snabbtelefonsystem samt rör för rikstelefonsystem.

Nedan följer utdrag ur programhandling från 1958 redovisande armaturlista samt ritning med placering av nya armaturer.

Be-teckn.	An-tal	Utförande	Lämplig typ	Glödlampa Lysrör W
L1	8	Takarmatur, lysrör	Axel Anell, 210 O 240	2 x 40
L2	1	Porlinsarmatur, vägg	Elektroskandia, PA 214	40
L3	3	Takarmatur, porslin	" PA 961	60
L4	6	" "	" PA0001	40 - 60
L5	2	Väggarmatur, "	" PA8011	60
L6	11	Pendelarmatur, lysrör	Axel Anell, 210 B 240	2 x 40
L7	8	Väggarmatur	Asea A 7528	100
L8	12	Pendelarmatur	Elektroskandia EA 890	60
L9	12	Spiegelreflektor	Asea A 268805	100
L10	6	Takarmatur, lysrör	Befintliga armaturer i bottenvån. skola uppsättas här	2 x 40
L11	6	Väggarmatur	Asea A 7525 med matt opalglas	100

Nedan följer en kortfattad sammanställning av hur elsystemet är uppbyggt i dag.

Kanalisationssystem

Utgörs i huvudsak av infällda installationsrör i väggar, Utvändiga installationsrör ovan undertak. Utmed ett flertal fasadväggar utgörs kanalisation av kabelkanaler av plast.

I förskolans lokaler inom källarplan återfinns installationskanaler i plåt.

Kraftsystem

Inkommande servis med fördelning och energimätning är placerad inom källarplan rum 021.

Från fördelning utgår huvudledningar till ett flertal gruppcentraler och apparatskåp inom byggnaden.

Olika typer av infällda och utvändigt monterade vägguttag återfinns, både jordade och ojordade, som har installerats och kompletterats vid ett flertal tillfällen.

Belysningssystem

Ett flertal olika armaturer, ljuskällor samt olika typer av infällda och utvändigt monterade strömställare återfinns och som har installerats och kompletterats vid flertal tillfällen. Foto nedan redovisar nyare installationer.

Taklampa i Tingsal

Strömställare mm

Vägguttag och elkanal i plast

Inom källarplan och plan 1 där förskola och musikskola bedriver verksamhet återfinns lampetter och moderna lysrörsarmaturer.

Ytterbelysning vid entréer styrs via skymningsrelä på fasad.

Telesystem

Ett antal telesystem återfinns såsom mikrofon-, högtalar-, datanät-, entré- och upptagetsignal-, tidgivningssystem.

Kodlås

Högtalare och ur

Golvbox för mikrofon etc.

6.4.2 Säkerhetssystem

2 olika fabrikat på entré- och passagekontrollsystem är monterat på respektive entrédörr inom bottenplan.

Två separata inbrottslarmsystem återfinns, ett inom förskola och ett som skyddar rum 111, 113 och 115 på bottenvåningen.

Trådlöst brandlarmsystem med larmuppringare är installerat inom vissa utrymmen inom byggnaden.

Skador

- På ett flertal platser saknar infällda dosor täcklock.
- Vissa utrymmen har både jordad och ojordad installation.
- Huvudledningsschema bör upprättas och monteras vid serviscentral.
- Inom förskolans lokaler återfinns vägguttag som saknar petskydd. Oklart huruvida uttag etc är kopplade via jordfelsbrytare.
- Central inom källarplan rum 016, bör bytas ut till central med högre kapslingsklass.
- Armatyr i tak inom invändig trappa till förskola (kv) saknar raster.
- Ur ingående i centralt tidgivningssystem visar olika tid. System ur funktion?
- Vägguttag mm saknar generellt märkning.
- Ur energibesparingssynpunkt bör ljuskällor med glödljus bytas ut.

6.4.3 VVS

Det "mildångssystem" som Asplund planerade för har troligtvis inte genomförts utan har istället byggts som ett självcirkulerande varmvattensystem.

Tingssal har enligt ritningar försetts med en friskluftsfläkt med integrerade varmlufts batterier där det även i friskluftsschaktet har monterats 3st så kallade värmekroppar.

Friskluftsfläkten har också kunnat användas som en cirkulationsfläkt. Genom att öppna ett manuellt spjäll vintertid på vindsförlagd kanal ansluten till takkupol och uteluftsschakt har man skapat ett luftburet cirkulationssystem för uppvärmning av tingssal.

Följande textmassa finns redovisad i beskrivningstext från troligtvis 1921.

Uppvärmningsanläggning. För uppvärmning har valts värmeledning medelst varmvatten.

De i rummen placerade värmekropparna äro så stora att vid en yttertemperatur av -20°C ., en innertemperatur av $+18^{\circ}\text{C}$. skall kunna erhållas, detta dock med undantag av trapphus och tings- sal, där $+15^{\circ}\text{C}$. erhålles. I dessa sista båda rum skall en luftom- sättning av 2 gånger pr timma kunna ske medan i övrigarum luftom- sättningen sker en gång pr timma. All evakuering sker genom särskil- da evakueringsventiler och dragas lufttrummor härifrån till evaku- eringsskorstenar. Friskluftstillförsel får ske genom fönstren.

I pannrummet placeras tvenne stycken 7 kvm:s varmvatten- pannor av typ Strebel eller därmed jämförlig. Pannorna förses med all behövlig armatur såsom dragregulator, hydrometrar, kikboxkranar för på- och avtappning. För reglering av drag insättes tvenne rök- spjäll i rökkanalen. En stycken sotlucka anbringas framför rökkanalens mynning.

1958 gjordes det vissa ombyggnader inom fastigheten där lokaler tillkom i delar som tidigare var outgrävda i källardelen.

De VVS-tekniska systemen utökades och kompletterades. Befintliga självdraagskanaler försågs med evakueringsfläktar.

Tilluftskanalsystemet för tingsal förändrades så att även förstugan fick tilluft. Befintlig friskluftsfläkt med värmekroppar samt rörsystem som inte berördes av om- och tillbyggnaden skall enligt handling ha bibehållits.

Utdrag av textmassa från ombyggnad 1958 redovisas nedan

B. UTÖKNING OCH ÄNDRING AV VÄRMELEDNINGSANLÄGGNINGEN

Den befintliga värmeledningsanläggningen är utförd för pumpdrift och med und- re rörfördelning.

C. UTÖKNING OCH ÄNDRING AV VENTILATIONSANLÄGGNINGEN

Mekanisk ventilation (evakuering) skall anordnas för å ritningarna angivna lokaler. Samtliga dessa lokaler komma att evakueras medelst eldrivna fläktar. Ersättningsluften för tings salen och delvis förstugan skall tillföras uppvärmd medelst befintlig varmluftsapparat med tillhörande kanaler och inblåsningsgaller. För de övriga lokalerna skall ersättningsluften tillföras direkt eller indirekt från det fria utan uppvärmning.

Evakueringsfläktar

För utsugning av luft från de olika lokalerna skola fläktar installeras på platser enligt ritningarna,

Förmodligen gjordes en större VVS-teknisk ombyggnad 1982. Enstaka dokument finns tillgängliga i UC 015. Befintliga pannor från 1921 ersattes med nya. Värmesystem med tillhörande radiatorer byttes ut. Shuntgrupper för radiatorsystem norr- och söderfasad installerades.

Tingssal fick ett nytt tilluftsaggregat och en ny frånluftsfläkt. Dessa system finns kvar än idag men är avställda. Systemet saknar värmeåtervinning. Tilluftsaggregat är placerat i rum 017 källare och frånluftsfläkt är placerad i kallt vindsutrymme. Radiatorer monterades i Tings salen.

Övriga utrymmen i källare, bottenplan och plan 1 trappa försågs med ett nytt till- och frånluftssystem, kanaler är delvis förlagda ovan undertak.

Aggregatet placerades i ett nytt fläktrum på vind och är av typen till- och frånluftssaggregat med återluftsfunktion.

Befintlig borra för tappvatten ersattes med en ny kommunal kallvattenservis. Rörssystem ändrades / kompletterades med nya installationer.

Även 1994 skall det ha gjorts vissa VVS-tekniska ombyggnader men något underlag för detta har inte framkommit.

2005 installerades förmodligen en ny fjärrvärmeundercentral. Befintliga oljepannor med tillhörande oljetank demonterades. Erforderliga omkopplingar på rörssystem gjordes.

Något underlag för detta har inte framkommit.

Skador

-

7 EXTERIÖR

7.1 Allmänna förklaringar

Exteriören ges som fasadbeskrivning och markbeskrivning.

I fasadbeskrivningen analyseras ursprungligt utförande samt ges en nulägesbeskrivning. Vid aktuella fall beskrivs även de större förändringar som har genomförts. Vidare har även förekommande skador noterats. Skador som ska åtgärdas framgår av tabell för åtgärdsbehov som redovisas i separat kapitel.

Positionsnumreringar i fasadbeskrivningen hänvisar till bild på sidorna 49-51.

Faktainsamlingen till de uppgifter som redovisas har inhämtats via genomgång av ursprungshandlingar i form av ritningar, byggnadsbeskrivningar, tidningsurklipp samt från korrespondens av Gunnar Asplund från byggperioden inhämtade från arkiv, bibliotek etc.

Handlingar som har funnits tillgängliga är redovisade i handlingsförteckningar som är bilagda till vård- och underhållsplanen.

Exempel på handlingar där mycket information har erhållits ifrån är arbetsbeskrivning innehållande teknisk beskrivning samt rumsbeskrivning och ritningar från upphandlingen 1919 samt beskrivningar och ritningar från den omfattande ombyggnaden 1958 vilket finns arkiverat vid Landsarkivet i Lund.

Uppgifter i fasadbeskrivningen har även erhållits via inventering av byggnaden i form av okulär besiktning.

Ovan nämnda dokumentation ger i kombination med okulär besiktning en ganska tydlig bild av hur byggnaden såg ut i samband med uppförandet 1921.

Foto: Jonte Göransson, 2005.

7.2 Fasadbekrivning

7.2.1 Fasad

Samtliga fasader är putsade med kalkputs och målade med kalkfärg. Senaste fasadrenoveringen utfördes ca 1994 efter tillstånd från Länsstyrelsen. Vid denna renovering knäckades originalfärg fram varför det troligtvis är originalkulör på dagens putsade fasader.

Socklar är av kalksten med fogar av kalkbruk.

Fasadstege, position 19, fungerar som utrymningsväg.

Skador

Generell missfärgning, utfällning, under fönster med fönsterbleck av koppar, se exempel vid position 1 och 7.

Exempel på missfärgning efter vattenrinning från kopparbleck.

Generellt mindre putssläpp invid anslutningen mot fönster.

Putsskador förekommer fläckvis, se exempel vid position 2, 11.

Exempel på putsskada

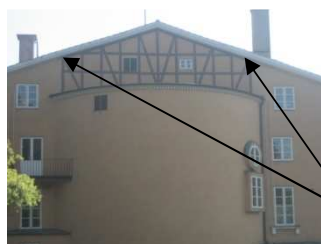
Enstaka fogar mellan kalkstensblock i sockel har lossnat, se position 3.

Bitvis förekommer låg sockelhöjd och att mark lutar mot byggnad. Detta kan leda till ökad fuktbelastning på grundmur, sockel och fasad. Se exempel vid position 8 och 12.

Träfackverk, position 16 på västra fasaden, uppvisar synbar nedböjning. Vid övergång mellan träfackverk och tingssalsmur noteras synlig spricka i det putsade gavelutsprånget.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Sprickanvisning, träfackverk / murad och putsad fris

7.2.2 Fönster

Träfönster är spröjsade tvåluftsfönster med dubbelkopplade bågar. Fönster är troligen ommålade med oljebaserad lackfärg i samband med renoveringen 1994.

Troliga originalfönster från 1921 är markerade med position 7 och fönster troligen från 1959 med position 1. Enstaka fönster kan vara från annan tidpunkt. Ursprunglig målningsbehandling var linoljefärg.

Takljus till ljusschakt i tingssal, position 6, och takfönster, position 18.

Ursprungliga galler för öppningar enligt position 17 är ersatta av fönster i samband med ombyggnaden 1959.

Ursprungliga fönster är ersatta med ventilationsgaller enligt position 14.

Skador

Färgflagnig förekommer och bitvis förekommer rötskador på karm och båge. Kitt saknas på flertalet ställen. Detta gäller generellt för samtliga fönster i olika omfattning, se exempel vid position 1, 7, 17.

Exempel på färgflagnig

Färg flagnar på träomfattningen till det segmenterade entrépartiet, se position 5.

7.2.3 Ytterdörrar

Trädörrar är troligen ommålade med oljebaserad lackfärg i samband med renoveringen 1994. Ursprunglig målningsbehandling var linoljefärg. Entrédörr, position 5, är originaldörr från 1921. Dörr till förskoleverksamheten, position 20, är från ombyggnaden 1982.

Skador

Färgflagnig förekommer och dörrar är generellt i behov av ommålning.

7.2.4 Yttertrappor

Trappa vid huvudentré, position 4, är utförd av kalksten.

Skador

Skador förekommer i form av sprickor och bortfallna delar på plana ytor vilket medför risk för ökad vatteninträngning med risk för frostsprängning som följd.

På flertalet ställen saknas sättsteg vilket även detta medför ökad risk för ökad fuktbelastning med frostsprängning som följd.

Exempel på skador på befintlig entrétrappa.

7.2.5 Yttertak

Yttertak består av tegelpannor med strö- och bärläkt på underlagspapp. Senaste takomläggningen utfördes 1959 då även plåtinklädnader och avvattningsystem byttes.

Ursprungliga takpannor var enligt arbetsbeskrivningen från 1919 mörkröda av enkelkupig och ofalsad sort. Nocktegel fästes i tjock nockbräda och murades i kalkbruk. Gavelmurarna murades upp i liv med bärläkten och försågs på insidan av en ½ stens fals för upplag av takpanel. Taktegel ovanpå gavelmuren murades i kalkbruk.

Takkuporna, ventilationsskorstenarna samt den cirkelsegmentformiga takytan över tingssalen var utförda med 10 skålpunds svensk galvaniserad järnplåt. Plåten skulle före läggning behandlas med kokt linolja på bägge sidor och i fogarna med zinkvittsoljefärg. Därefter utfördes färdigstrykning i kulör som är okänd.

Skärmtak över bostadsentrén på den västra fasaden utfördes av så tjock plåt att den var fribärande utan underpanel och som bars upp av 2 stycken enkla smidda stöd samt "sparrar" av jämrör.

Skador

Flertalet pannor ligger i olag vilket medför risk för vatteninträngning, se position 13 för exempel på pannor i olag.

7.2.6 Avvattning

I samband med takomläggningen 1959 byttes befintliga hängrännor och stuprör av koppar ut mot nya koppar.

Enligt arbetsbeskrivning från 1919 utfördes all plåttäckning med 10 skålpunds svenska galvaniserad järnplåt. Plåten skulle före läggning behandlas med kokt linolja på bägge sidor och i fogarna med zinkvitteolja. Därefter utfördes färdigstrykning i kulör som är okänd.

Skador

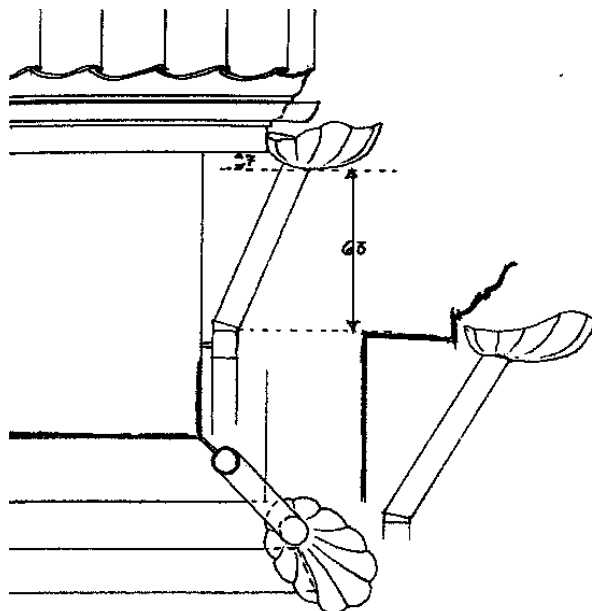
Generellt avslutas stuprör en bit ovanför markrör / vattenutledare vilket medför att vatten stänker och uppfuktar fasad, grund, se position 11 för exempel.

7.2.7 Skorstenar

Befintliga skorstenar är murade putsade alternativt plåtklädda skorstenar. De höga ursprungliga skorstenarna har under senare ombyggnader rivits förmodligen på grund av förändrat ventilationssystem, uppgift har ej återfunnits.

Skador

På murade putsade skorstenar förekommer vittrande puts och skärvor av tegel är bortsprängda, möjlig orsak frostsprängning.

Stupränna, blyerts, repr. 1:25.

Gouttière. Crayon.

Detaljritning hämtad från boken Gunnar Asplund, arkitekt 1885-1940. Ritningen visar detaljlösning av hängränna samt stuprör och takfris. Dagens utförande är förenklat i jämförelse med detta utseende.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

7.2.8 Balkonger

Balkonger med position 15 och 21 är belagda med epoxibeläggning vilket förmodligen utfördes i samband med renoveringen ca 1994. Smidesräcke är låga, endast ca 800 mm höga. Detta medför ökad fallrisk och måttet uppfyller inte dagens lagkrav enligt Boverkets byggregler.

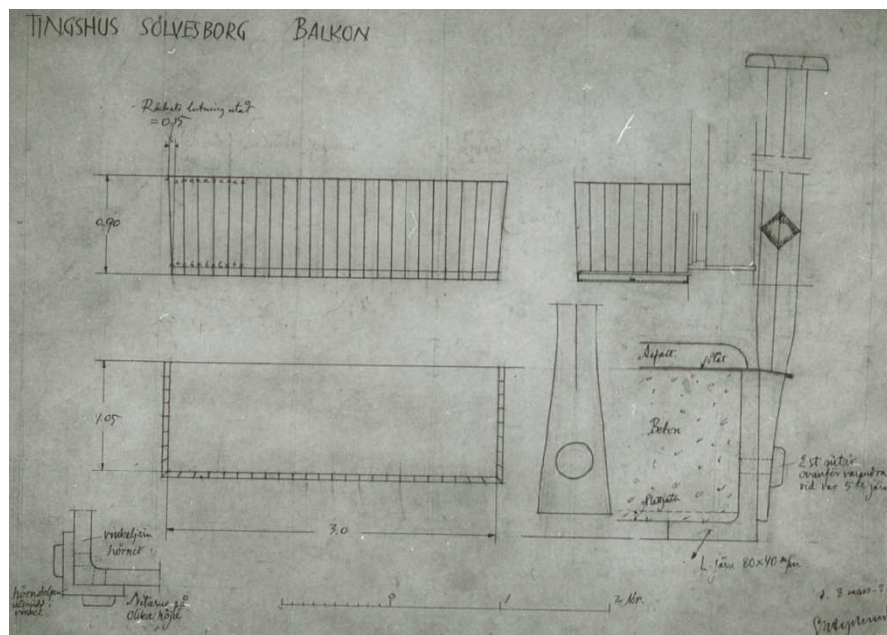
Enligt arbetsbeskrivning från 1958 avseende arbeten som avslutades 1959 står det att balkongen med position 15(väster) utfördes 1959. Balkongen utfördes som en pisk- och vädringsbalkong och befintligt fönster byttes ut mot en dubbel balkongdörr med samma bredd som fönstret haft. Balkongen utfördes av korsarmerad betong i U-järnsram. Båda balkongerna (söder och väster) "membraniserades med 3 lager papp och 4 strykningar alt med bitumenplåt med svetsade skarvar" enligt arbetsbeskrivningen.

Skador

Synliga rostangrepp förekommer på ståldetaljer / konstruktioner. Även synligt rostgenomslag förekommer på undersidan av balkongplattorna.

Exempel på rostgenomslag på undersida balkongplatta, karbonatiseringsdjupet bör undersökas.

Detaljritning avseende balkongutformning med position 21, söder, ritad den 8 maj 1921, källa Arkitekturmuseet.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Räcken är generellt för låga jämfört med dagens normer. Räcken är ca 800 mm höga mot lagstadgade 1100 mm, detta medför ökad fallrisk.

7.2.9 Ramp

Ramp enligt position 10 är utförd av tryckimpregnerat trä under senare år. Ramp följer ej stilmässigt byggnadens utförande och Länsstyrelsen har beordrat att denna ska ersättas med en stilmässigt anpassad anordning för bibehållen tillgänglighet.

7.2.10 Relief och Klocka

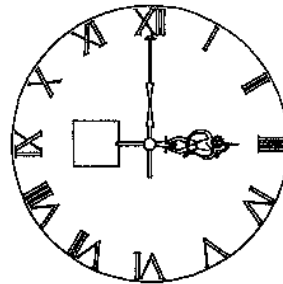
Vid entrén finns en relief ritad av Asplund. En konstapel jagar in en "tjuv" i tingshuset.

Överst på den östra fasaden finns den ursprungliga klockan som levererades av firman G.W Lindroth i Stockholm, se position 24.

Under klockan finns den gamla ringklockan från Tingshuset i Norge, se position 23.

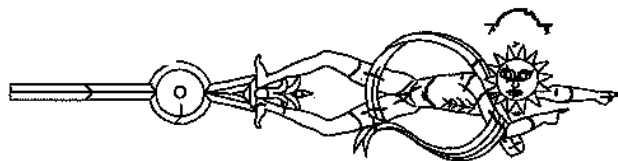
Listers härads tingshus, Sölvesborg, 1917—21.

Tribunal du canton de Lister, Sölvesborg, 1917—21.

Urtavla på fasåden samt detalj av visaren, blyerts, repr. 1 : 50 resp. 1 : 10.

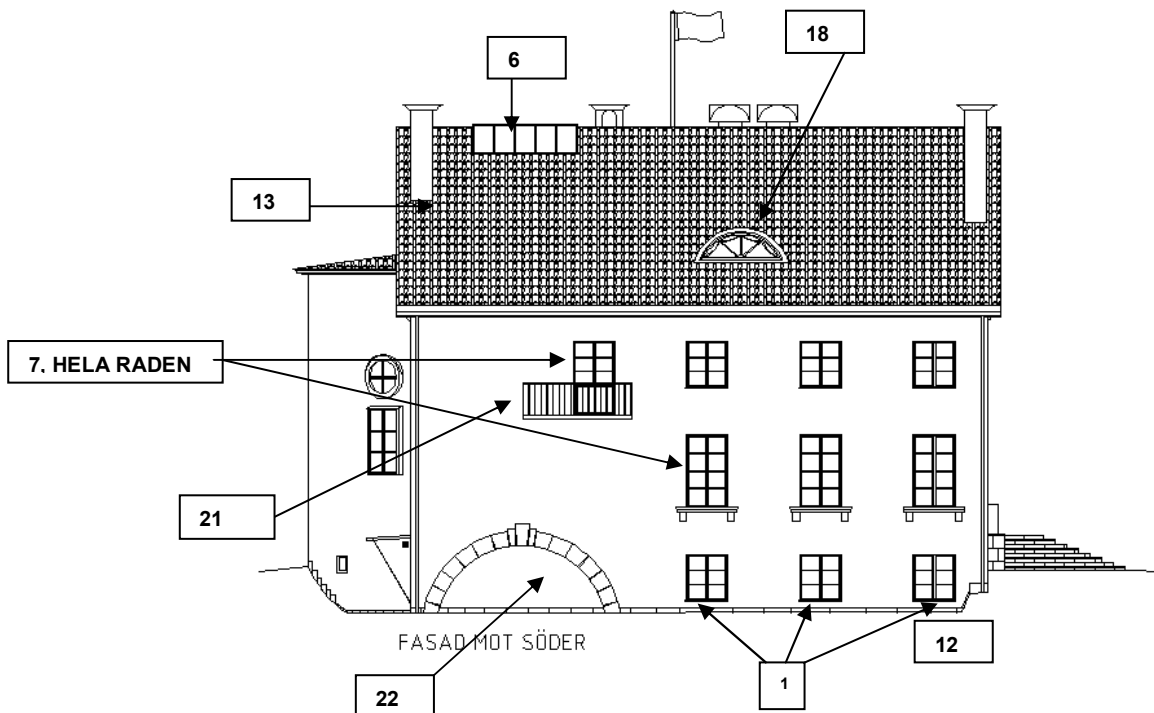
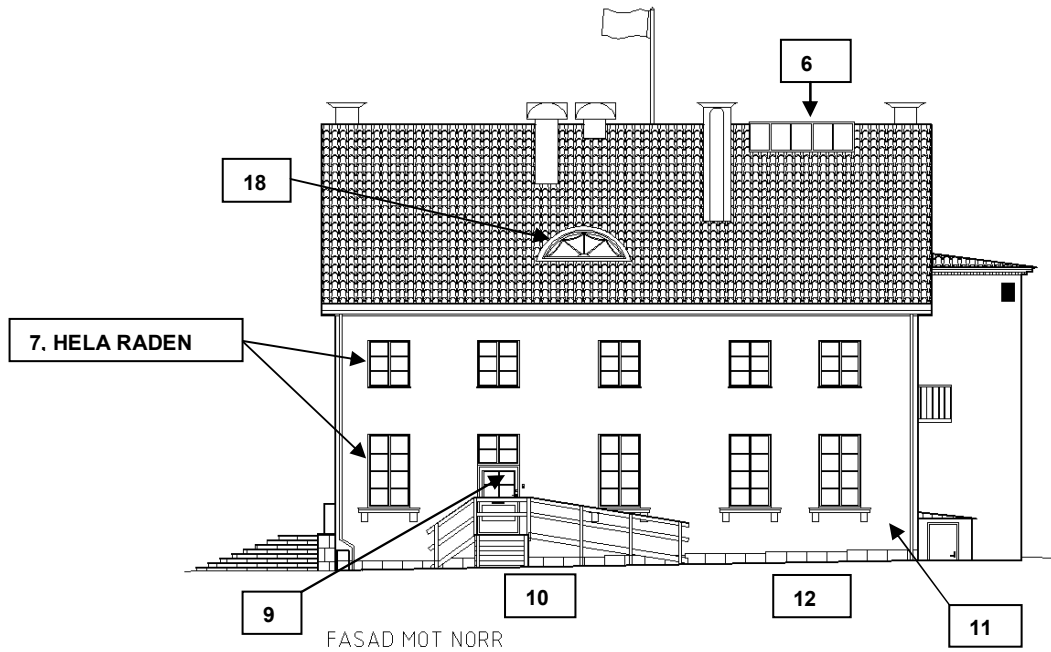
Cadran sur la façade d'entrée, et détail de l'aiguille. Crayon.

Detaljritning hämtad från boken Gunnar Asplund, arkitekt 1885-1940. Ritningarna visar detaljlösningar på klockan.

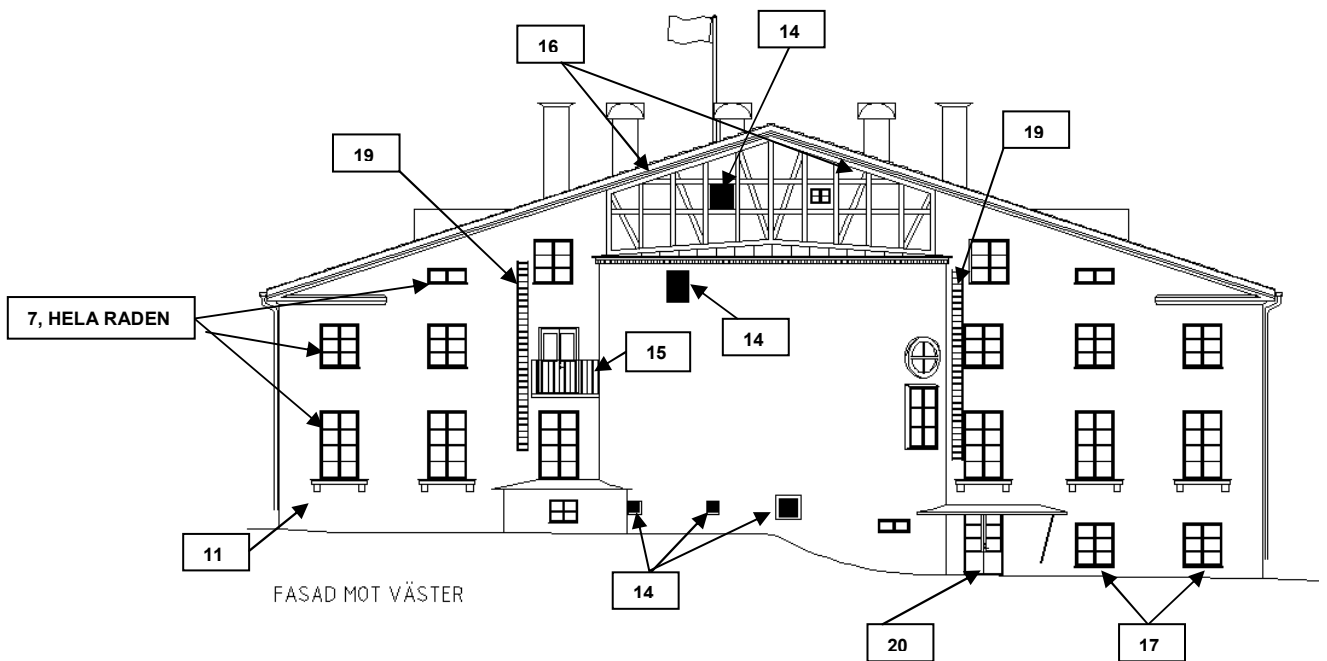
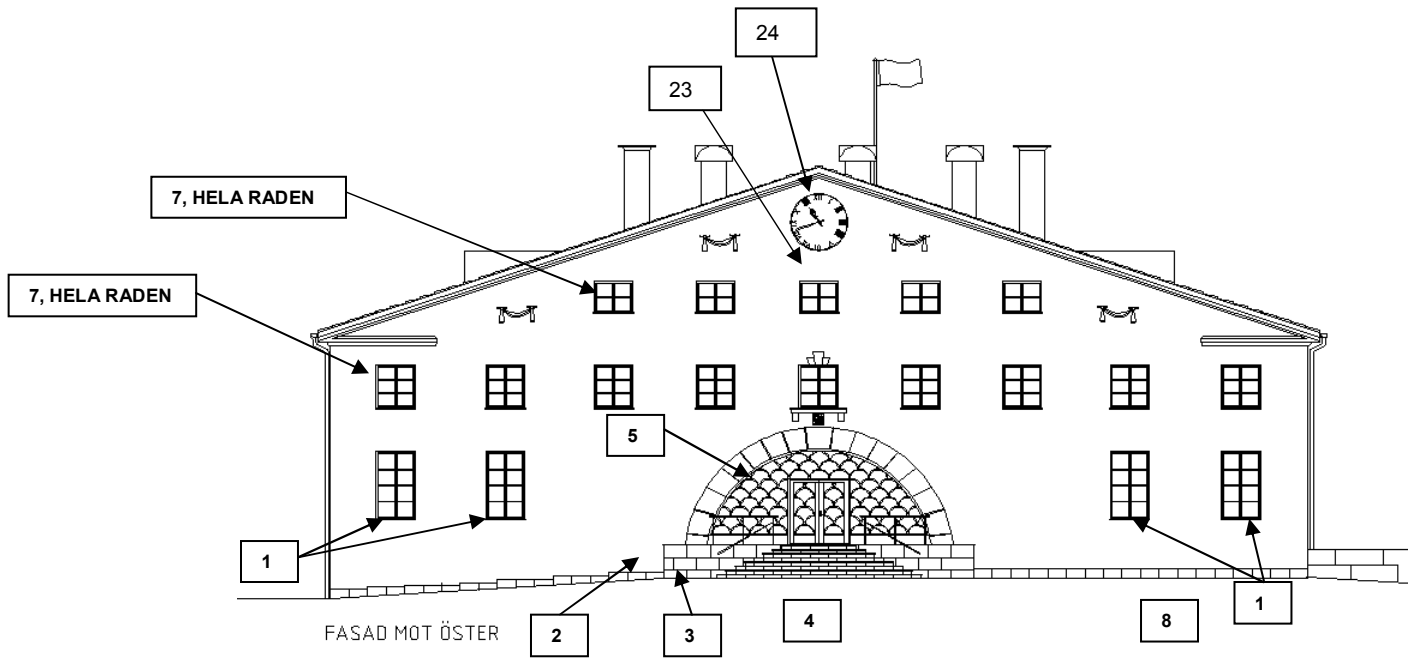
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Positionsförklaring:

Pos.	Byggdel
1	Fönster, troligen från 1959
2	Putsskador fasad
3	Sockel, fog mellan kalkstensblock lossnar
4	Trappa vid huvudentré, utförd av kalksten
5	Entréparti, färgflagning
6	Takljus
7	Fönster troligen original
8	Sockel
9	Fönster ersatt av dörr
10	Ramp
11	Putsskador fasad
12	Fuktbelastning, fasad, sockel
13	Takpannor i olag
14	Ventilationsgaller har ersatt fönster
15	Balkong
16	Träfackverk
17	Fönster har ersatt galler till ursprunglig arrest
18	Takfönster
19	Fasadstege
20	Dörr till förskoleverksamhet
21	Balkong
22	Igensättning av ursprungligt galler
23	Klocka
24	Ringklocka

7.3 Markbeskrivning

Asplund avgränsade inte sitt ansvarstagande för fastigheten vid byggnadens exteriör. I en korrespondens mellan honom och häradshövding Söderlund 1922 framgår Asplunds oro för hur man planerade för planteringarna vid tingshuset, och han erbjöd sig därför att granska inkommande skisser utan särskild ersättning:

"Du skriver om infortrat förslag till trädgårdens plantering. Jag skulle varit glad om kommittén vänt sig till mig i denna sak då jag anser mig kunnig uppgöra förslagsplan därtill och då ju planteringen bör på lämpligaste och vackraste sätt ansluta sig till byggnaden, vilket våra trädgårdskonsulenter trots odisputabel praktisk kunnsighet knappast äro mäktiga. När Du mottagit det begärda förslaget vore jag Dig tacksam om Du ville översända det till mig så skall jag – utan anspråk på arvode – granska det och eventuellt föreslå de förändringar som synas mig behövlige för uppnående av god samverkan med byggnaden. Jag tycke nämligen det vore synd om planteringen skulle komma att ge en alltför splittrad effekt i förhållande till tingshuset och såsom begränsning av torget." (Brev från 3 mars 1922, Lunds Landsarkiv)

Asplund hade också lämnat en ritning för planen framför tingshuset daterad till 1921 och det finns i Arkitekturmuseets arkiv en odaterad skiss för plantering på baksidan av huset. I ett brev från 1 juli 1921 hänvisar G Asplund till ett förslag han lämnat på hur platsen framför tingshuset ska ställas i ordning. Han betonar här liksom i andra sammanhang, byggnadens officiella karaktär och vill föreslå en särskild stensättning av Ungersgatan framför huset. Redan här framgår hur Asplund är orolig för att man lokalt inte riktigt ska förstå hur viktig omgivningen är för hur byggnaden ska ta sig ut i gaturummet:

"Då i samband med planering och stensättning av Ungersgatan även platsen framför tingshuset nu skall ordnas får jag föreslå att ordnandet sker i enlighet med det av mig uppgjorda förslaget. Detta innebär först och främst att en regelmässig plats ordnas framför byggnaden genom att Ungersgatans högra trottoar utdrages och sedan vikes parallellt med fasaden och på samma avstånd från denna som på vänster sida om Ungersgatan. Den sneda och ohyfsade platsbildningen som annars skulle uppstå genom den från höger, inlöpande gatan är nämligen mycket otillfredsställande särskilt framför en offentlig byggnad och måste alltså undvikas."

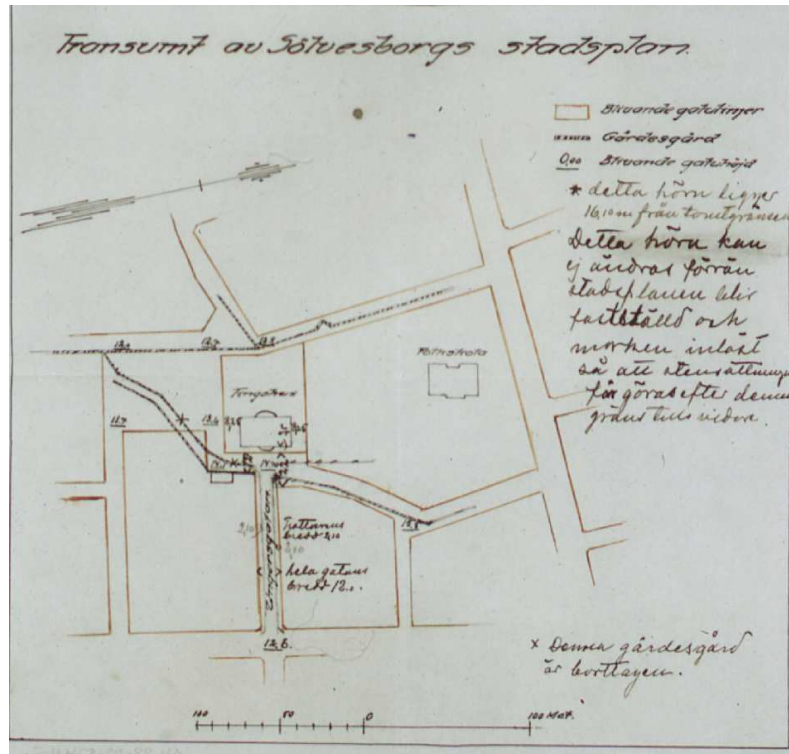
Asplund önskade också att den allé som fanns vid Ungersgatans nedre del mot järnvägsstationen skulle dras ut hela vägen fram mot tingshuset: "...den lilla allébit som finns är ju enbart en halvhet och icke Sölvesborg stad värdig", skriver han. (Brev från 21 juli 1921, Landsarkivet i Lund)

I Byggmästaren 1922 återkommer Asplund till växtligheten runt tingshuset och beskriver den som ett "nödvändigt komplement" till den anläggning han ritat (se figur nedan):

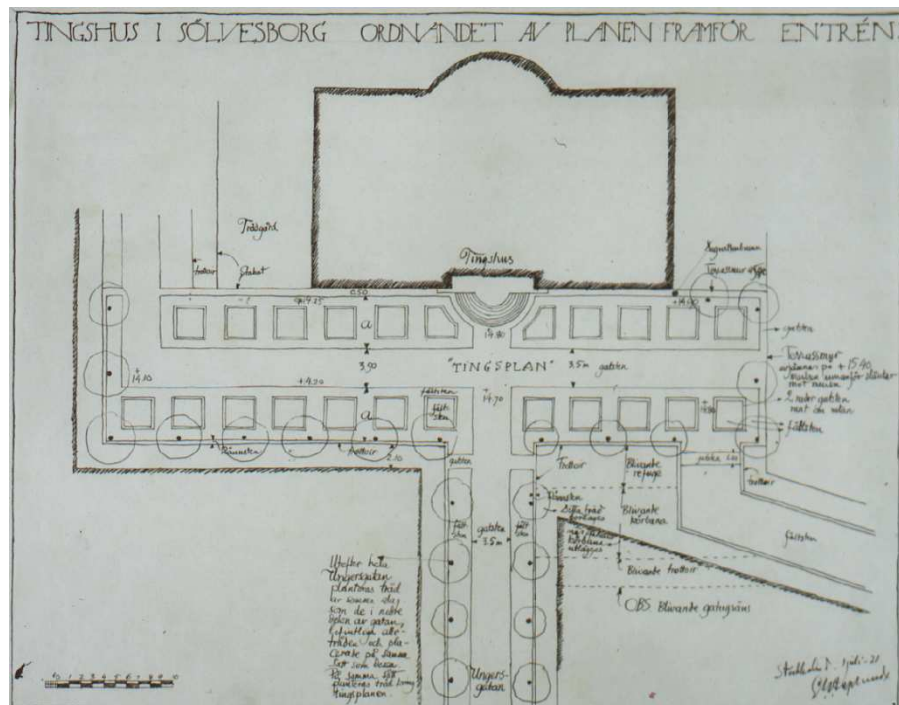
"Fasaden i gatufonden är egentligen tingshusets enda fasad, de övriga äro inte heller lämpliga för avståndsvyer över hörn, de komma att inbäddas i den trädgården omgivande alléraden och huvudsakligen framträda i intima trädgårdsvyer. Vegetationen kring byggnaden är sålunda vid tingshuset likväl som i stadsdelen för övrigt ett nödvändigt komplement, och nu innan planteringar utförts ligger därför tingshuset, såsom av bilden framgår, oförmedlat och ännu ej invuxet i stadsbilden." (G. Asplund, Byggmästaren 1922)

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

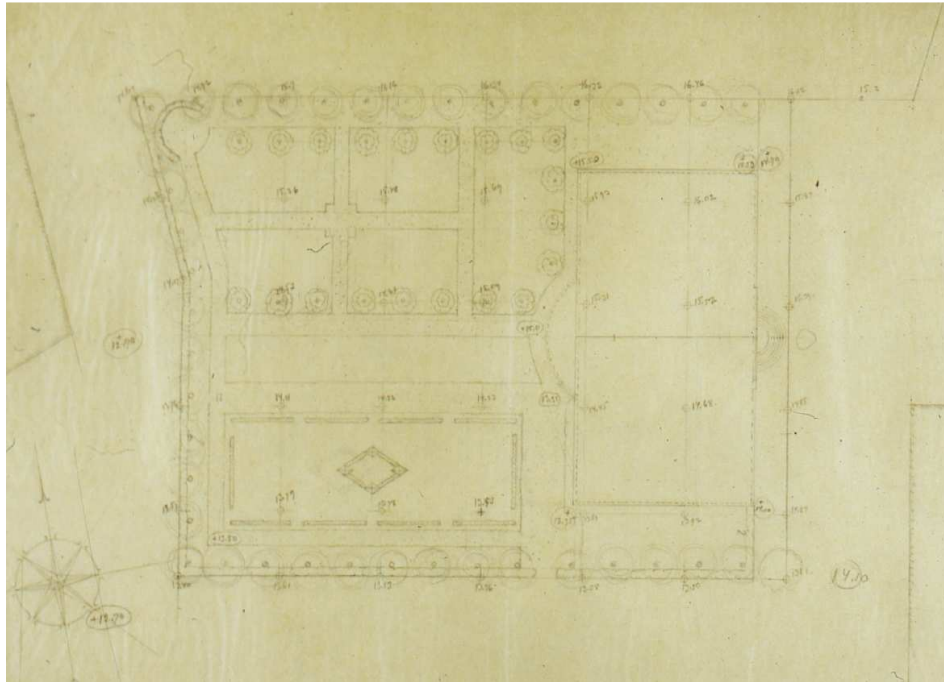
Utdrag av Sölvesborgs stadsplan 19?, från Arkitekturmuseets arkiv.

Ritning över planen framför entrén, ritad 1 juli 1921, Arkitekturmuseets arkiv. Planen fram för tingshuset har Asplund döpt till "Tingsplan".

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Skiss över trädgården på baksidan av tingshuset, odaterad, Arkitekturmuseets arkiv.

Här menar han också att den puckel mitt på Ungersgatan som skymmer sikten från järnvägsstationen skulle schaktas bort för att sikten från järnvägsstationen och genom Ungersgatan skulle bli fri upp mot tingshusets fasad. Detta kom aldrig att göras.

Hur Asplunds ritningar av gatumiljön och trädgården sedan kom att utföras är inte klart utrett. Alléplanteringar återfinns vid Ungersgatans nedre del men saknas idag vid den plats som Asplund döpt till Tingshusplatsen och på intilliggande gata. Kvadratiska markeringar i stensättningen finns framför tingshuset som också återfinns på Asplunds ursprungsritningar från 1921. Fyra pelarekar på framsidan har tillkommit vid senare datum, förmodligen i samband med att fasaden förändrades genom de fyra nya fönster som sattes in 1958/9 (se Sölvesborgstidningen 23 okt. 1959). Planen framför huvudentrén används idag till parkering.

Efter den ombyggnad som gjordes 1958-59 planerades för omarbetning av den gamla trädgården på husets baksida och utifrån entreprenörhandlingar (Landsarkivet i Lund) framgår att det fanns flera gamla grusgångar, damm och köksträdgård på trädgårdssidan, inslag som stämmer överens med de ritningar som gjordes av Asplund (se figur ovan). Hur omarbetning kom att genomföras i början på 60-talet är inte utrett, men av handlingarna att döma planerades för en trädgård som inte längre betraktades som privat utan som nu kom att betraktas som ett offentligt rum. Springvatten och praktrabatter skulle anläggas. Stora gräsytor och stenlagda gångar gav parkkänsla.

Känd förändring på trädgårdssidan därefter, är inför förskolans placering i fastigheten 2007. Lekytor och lekredskap anlades.

Trädgården är inte inventerad i syfte att dokumentera ursprunglig eller förändrad anläggning och växtlighet.

8 INTERIÖR

8.1 Allmänna förklaringar

Interiören redovisas som material- och utförandebeskrivning, färgsättningsbeskrivning och rumsbeskrivning.

I färgsättnings- och material- och utförandebeskrivningen redovisas vilka ursprungliga typer av material som använts samt vilka utförandekrav som gällde vid uppförandet.

I rumsbeskrivningen redovisas ovanstående material i sitt sammanhang i respektive rum eller grupp av rum.

Faktainsamlingen till de uppgifter som redovisas har inhämtats dels via genomgång av ursprungshandlingar i form av ritningar, byggnadsbeskrivningar och tidningsurklipp inhämtade från arkiv, bibliotek etc.

Handlingar som har funnits tillgängliga är redovisade i handlingsförteckningar som är bilagda till vård och underhållsplanen.

Exempel på handlingar där mycket information har erhållits ifrån är arbetsbeskrivning innehållande teknisk beskrivning samt rumsbeskrivning och ritningar från upphandlingen 1919 samt beskrivningar och ritningar från den omfattande ombyggnaden 1958 vilket finns arkiverat vid Landsarkivet i Lund. Mycket uppgifter har även hämtats från tidningsurklipp från uppförandet 1921 samt från den stora ombyggnaden 1958.

Uppgifter i rumsbeskrivningen har även erhållits via inventering av byggnaden i form av okulär besiktning.

Tingssalen 2005, foto: Jonte Göransson

8.2 Material- och utförandebeskrivning

Nedan följer en beskrivning av vilka material som respektive byggdelar utfördes av vid uppförandet 1921.

Omfattning av respektive material framgår av rumsbeskrivningen, kapitel 8.4.

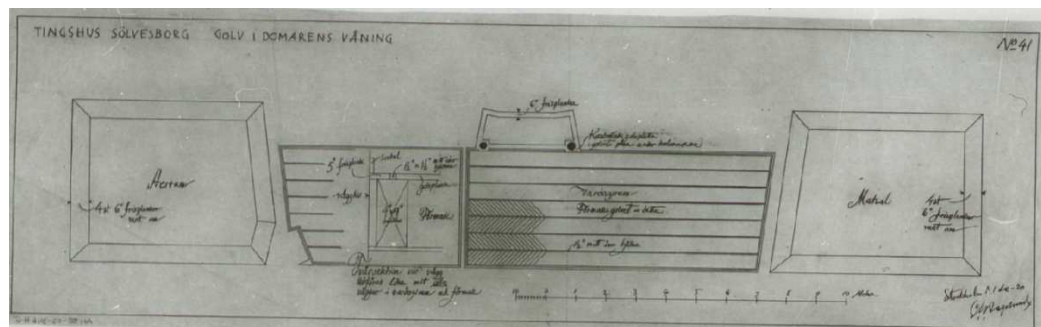
8.2.1 Trägol

Trägol på betongbjälklag eller källarbotten utfördes av 1 ½" x 4" god spontad furuplank som skulle vara "fri från lösa eller större kvistar, kådrinning eller andra felaktigheter".

Trägol på träbjälklag är utfördes av 1 ½" x 3-5" god spontad furuplank fri från lösa eller större kvistar, kådrinning eller andra felaktigheter.

Vid golvläggning las kärnsidan uppåt och kantspikades i varje bjälke och i alla utrymmen utom kök, jungfrukammare, serveringsrum, garderober och skafferier infrisades det kring väggar etc med 6" bräda.

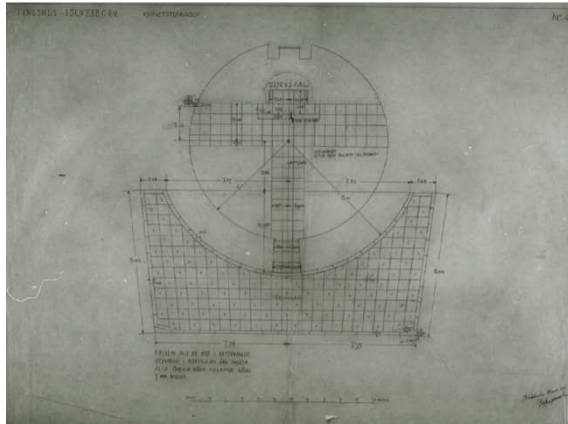
Efter inläggning putshyvlades golvet noga innan det ytbehandlades och eventuellt försågs med kulör.

Ritning från 1920 som visar exempel på utbredning av furugolv i Domarens våning

8.2.2 Konststensgol

Konststensgol las på en bädd av grus i cementblandat bruk i fogindelning enligt ritning. Fogbredd utfördes med en bredd av 3 mm.

Ritning från 30 maj, 1920 som visar utbredning av konststensgolv i entréhall och tingsalen.

8.2.3 Cementgolv

På betongunderlaget lades ca 7 cm tjock fyllning på vilket det göts ett 4 cm tjockt cementgolv som avrivdes väl och i förekommande fall stålslipades.

8.2.4 Asfaltgolv

I badrummet lades på betongbjälklaget en grusbädd och ovanpå detta göts det ett 4 cm tjockt cementlag. Över detta göts ett 2 ½ cm tjockt asfaltgolv av naturlig asfalt som drogs upp ca 5 cm på vägg som så kallad smetlist.

På WC göts 2 ½ cm naturlig asfalt ovanpå på trägolvet utlagd buldanväv och även här drogs asfalten upp ca 5 cm på vägg som så kallad smetlist.

8.2.5 Socklar

Golvsocklar sattes i samtliga rum enligt upprättade detaljritningar. I jämnhöjd med överkant av sockel kompletterades det med skivor av 1" trä i elementnischernas botten under fönster.

8.2.6 Puts

Med undantag för de delar som utfördes i trä och som pappspändes putsades alla tak och väggar.

Alla fria murhörn som inte skyddas på något annat sätt putsades med cementblandat bruk, även på alla betongytor bestod första påslaget av cementputs.

All övrig putsning utfördes med kalkbruk som blandades av kalk, sand och vatten med fördelningen ungefär 1 del kalk till 3 delar sand. Putsningen utfördes i 2 påslag där sista påslaget utfördes med finare bruk.

8.2.7 Taklister av konststen

I Entréhallen och Tingsalen monterades en taklist av konststen som inmurades i väggen och sattes på träkilar. Fogarna avslätades med kalkbruk.

8.2.8 Plåt

I kök utfördes diskhoar och beklädnad av diskbord med 1 mm zinkplåt.

8.2.9 Snickeriarbeten

Allt furuträ till snickeriarbetena var av friskt, fullmoget, helrent trä som var fritt från sprickor. Blåyta och synliga mägstrålar fick inte heller förekomma.

Alla karmar som anslöts till mur skulle kreosotbehandlas eller tjäras för att förhindra att fukt sögs in i trämaterialen.

8.2.10 Fönster / beslag

Alla fönster utfördes som dubbla, kopplade, utåtgående bågar. Karmar utfördes till största delen av 3" x 5" furuvirke och bågarna utfördes av 2" x 2 ½" furuvirke som skulle vara kvistrent.

Alla fönster som sitter i svängd mur gjordes svängda efter murens kontur.

Alla fönster försågs med vred för stängning av järn som oljemålades i kulör lika fönsterträet. Halvrunda fönster hängdes i underkant med stängning i överkant och helrunda fönster hängdes i överkant med stängning i underkant.

Bågarna försågs med tätningsslistor av ylle samt koppelhakar och koppelgångjärn. Vidare försågs bågarna med starka infällda hörnjärn, stormhakar samt gångjärn.

Uppställningsritningar finns arkiverade på Arkitekturmuseet.

8.2.11 Fönsterbänk

Vid alla fönster utom vid fönster till den oanvända vinden monterades fönsterbänkar av 2" trä. Där värmeelement förekommer försågs undersidan av fönsterbänken med asbestpapp som plåtbeslogs och målades.

8.2.12 Dörrar / beslag

Dörrarna utfördes antingen med karmar lika tjocka som väggarna och utfördes då av 3" tjockt träplank. Övriga dörrar utfördes generellt med karmar av 3" x 5" av trä.

Slagdörrar monterades med minst 4 inmurade klotsar som förankrades med 0,6 m långa inmurade ankarjärn.

Dörrbladet utfördes för större innerdörrar av 1 ¾" ramträ och för mindre av 1 ¼". Ytterdörrarnas dörrblad utfördes av 2" ramträ. Alla dörrar försågs med lös pålagd tröskel av 2" virke.

Dörrar försågs med utanpåliggande lås av enkel modell samt med vred, slutbleck av järn och nycklar.

Alla lås, slutbleck, byglar och gångjärn målades i respektive dörrars färg. Dubbeldörrar mellan Entréhall och Tingssal försågs med dubbelverkande fjädergångjärn av god kvalitet.

8.2.13 Fönster- och dörrfoder

I vinkeln mellan putsad smyg och karm monterades en smal profilerad list för avtäckning.

I alla smygar på bottenplanets rektangulära fönster utom de från WC och passage till Tingssalen försågs smygen med en smygpanel av 1" ramstycken samt fyllningar.

Där karmen når fram till den putsade murens liv försågs samtliga dörrar med foder med en bredd av 10 eller 20 cm och med profilering enligt ritning. Uppställningsritningar som visar respektive dörrs utförande finns på Arkitekturmuseet.

8.2.14 Glas

I de små och hel- och halvrunda samt de små fyrkantiga fönstren användes enkeltjockt B-glas och i alla andra fönster halvtjockt B-glas.

Till utvändigt glastak användes 6 mm råglas och i glasdörrar dubbeltjockt B-glas. Allt glas stiftades och kittades omsorgsfullt.

Glaset är av typen handblåst glas och beteckningen B-glas kan vara en kvalitetsangivelse på glasytans kvalité som användes vid denna tid.

8.2.15 Målning

Målning av olika grader utfördes på de olika byggnadsdelarna.

Trägolv behandlades med betsnung eller lasering för kulörsättning och därefter fernissades golvet 2 ggr med linoljefernissa. I vissa rum utfördes även vaxboning ovan fernissan

Snickerier målades med linolja i två olika grader där den finaste innebar att alla kvistar shellackerades med efterföljande spackling, slipstrykning samt färdigmålning med 3 strykningar. Den enklare behandlingen utfördes med slipstrykning efter spackling och därefter färdigmålning med 2 strykningar.

På väggar och tak utfördes tre huvudsakliga typer av behandlingar och dessa var oljemålning, limfärgning samt kalkfärgning. Innan limfärgning utfördes skulle alla ytor såpdränkas.

Allt järnarbete stryktes efter behandling med möjning 2 ggr med linoljefärg.

Alla utvändiga träarbeten behandlades med linolja i ursprungsförändret.

Se även färgsättningsbeskrivning avseende måleriarbeten.

8.3 Färgsättningsbeskrivning

8.3.1 Färganalys

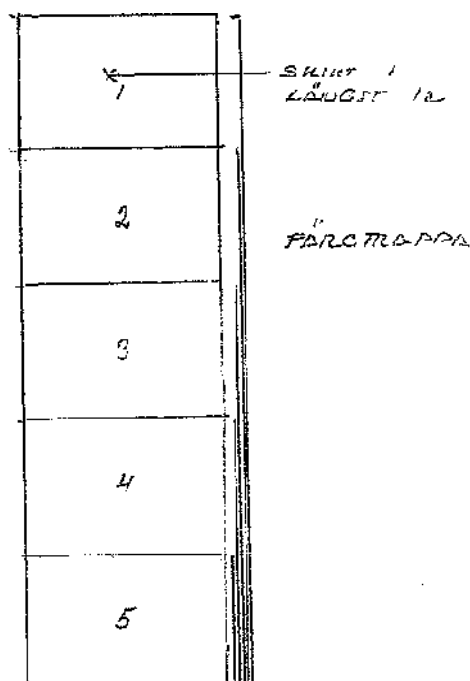
I entréhallen, tingssalen samt domarrummet och nämndemansrummet har en fördjupad färganalys utförts för att få fram ursprungliga kulörer samt utförda behandlingar. Resultatet av kulörframtagningen och de olika behandlingstyperna är redovisade nedan.

I övriga rum är ingen fördjupad färganalys utförd utan uppgifterna i rumsbeskrivningen är hämtade från ursprungliga arbetshandlingar och i förekommande fall handlingar från respektive reoveringstillfälle.

Framtagna färgtrappor finns bevarade i respektive rum och dessa färgtrappor ska användas som referensytor vid kommande reoveringar för att få fram rätt ursprungskulör samt för att ha en kvarvarande dokumentation över de förändringar som gjorts under 1900-talet. Färgtrapporna ska således alltid bevaras!

På infogad ritning enligt nedan är de olika färgtrappornas inbördes placering i byggnaden redovisade.

Resultaten redovisas rumsvis enligt resultaten från respektive färgtrappa i respektive rum där lager 1 avser den målningsbehandling som är underst (ursprung) och därefter kommer de vid senare tillfällena utförda behandlingarna i fallande ordning till nuvarande kulör / behandling.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Figuren ovan redovisar en generell beskrivande bild över färgtrappans uppbyggnad.

Nedan redovisas resultaten från inventeringen i tabellform.

Rum 101 Entréhall

<i>Byggdela</i>	<i>Färgtyp</i>	<i>Trappsteg</i>	<i>Kulör</i>
Tak	Limfärg	1	Vit
Väggar	Limfärg	1	NCS s 3005 Y50R
	Latexfärg	2	NCS s 1002 – Y
Snickerier	Linoljefärg	1	NCS s 1002 – Y
	Oljebaserad lackfärg	2	NCS s 500 - N

Vindfång / Sluss mellan Entréhall och Tingssal

<i>Byggdela</i>	<i>Färgtyp</i>	<i>Trappsteg</i>	<i>Kulör</i>
Tak	Limfärg	1	Vit
Väggar	Limfärg	1	NCS s 1002 - Y
	Limfärg	2	NCS s 1500 – N
	Latexfärg	3	NCS s 1002 - Y
Snickerier	Linoljefärg	1	NCS s 1002 – Y
	Oljebaserad lackfärg	2	NCS s 500 - N

Rum 111 Förberedelserum

<i>Byggdela</i>	<i>Färgtyp</i>	<i>Trappsteg</i>	<i>Kulör</i>
Tak	Limfärg	1	Vit
Övre del av vägg.	Limfärg,	1	NCS s 4010 – G50Y

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

	Limfärg	2	NCS s 1002 - G
	Latexfärg	3	NCS s 2010 – G80Y
Undre del av vägg samt kolonn.	Limfärg,	1	Svart med marmorering och bränd terra.
	Latexfärg	2	NCS s 2010 – G80Y
Snickerier	Linoljefärg	1	NCS s 1002 – Y
	Oljebaserad lackfärg	2	NCS s 500 – N
Fönsternischer	Linoljefärg	1	NCS s 4010 – G30Y
	Oljebaserad lackfärg	2	NCS s 1002 - G
	Oljebaserad lackfärg	3	NCS s 500 - N

Rum 112, 114 Trappor

<i>Byggdal</i>	<i>Färgtyp</i>	<i>Trappsteg</i>	<i>Kulör</i>
Tak	Patentfärg	1	Gråvit
	Limfärg	2	NCS s 3020 – B70G
	Limfärg	3	NCS s 1005 Y30R
	Latex	4	NCS s 3002 - Y
Vägg	Limfärg	1	NCS s 3005 – Y50R
	Latex	2	NCS s 500 - N
Räcke	Lioljefärg	2	NCS s 1502 – B
	Oljebaserad lackfärg	3	NCS s 1502 - Y
	Oljebaserad lackfärg	4	NCS s 4000 - N

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum 113 Tingssal

<i>Byggdelen</i>	<i>Färgtyp</i>	<i>Trappsteg</i>	<i>Kulör</i>
Tak	Limfärg	1	Vit
Vägg	Patentfärg	1	Gråvit
	Limfärg	2	NCS s 3500 Y50R
	Latex	3	NCS s 1002 - Y
Väggpanel, balusterdockor, bänkar mm.	Bottenfärg, linolja	1	NCS s 6002 - B
	Oljelasyr	2	Svart
	Fernissa	3	Halvblank
	Oljebaserad lackfärg	4	Gråton

Rum 115 Domarrum

<i>Byggdelen</i>	<i>Färgtyp</i>	<i>Trappsteg</i>	<i>Kulör</i>
Tak	Limfärg	1	Vit
Övre del av vägg.	Limfärg	1	NCS s 1502 – B
	Limfärg	2	NCS s 6010 – G30Y
	Limfärg	3	NCS s 2010 – G30Y
	Bredspackling	4	
	Latex	5	NCS s 1002 - Y
Undre del av vägg	Limfärg,	1	Svart med marmorering och bränd terra.
	Bredspackling	2	

	Latex	3	NCS s 1002 - Y
Snickerier	Linoljefärg	1	NCS s 1002 – Y
	Oljebaserad lackfärg	2	NCS s 500 – N
Fönsternischer	Linoljefärg	1	NCS s 4010 – G30Y
	Oljebaserad lackfärg	2	NCS s 1002 - G
	Oljebaserad lackfärg	3	NCS s 500 - N

Vid återställning av ytor till ursprungligt utseende ska följande generella metoder användas. Innan återställning / renoveringsarbeten får utföras ska en fullständig arbetsbeskrivning tas fram.

Vid återställning av ytor är det också av största vikt att borttagning av färg inte sker genom slipning eller liknade som påverkar ytornas struktur.

Väggar / Tak Limfärg rengöres därefter eventuell patentering med mager oljefärg. Därefter färdigstrykning med limfärg.

Vid rengöring av befintliga ytor ska alla skadade ytor på befintligt lagas så att strukturen efterliknar den befintliga ytan.

Nedre del av vägg upp i höjd med fönsterbänk i förberedelserum och domarrum renskrapas från allt löst material och spacklas därefter till slät yta som marmoreras efter det att ytan bemålats med en oljemålad grund för marmorering.

Dörrar Vid ommålning av dörrar och foder ska tvättning, uppskrapning, pågrundning, spackling till godtagbart resultat i förhållande till intilliggande ytor utföras. Därefter slipstrykning och färdigstrykning med halvblank linoljefärg.

Snickerier Vid ommålning av snickerier som exempelvis kolonner, bänkar, balusterdockor, väggpaneler etc ska tvättning, uppskrapning, pågrundning, spackling till godtagbart resultat i förhållande till intilliggande ytor utföras. Därefter ska slipstrykning och bottenfärg för lasering samt lackning på lasyr utföras.

Samtliga färgmaterial ska vara av god och lösningsmedelsfri kvalitet.

8.3.2 Kulörer

I samband med att renoveringsarbeten planeras in kan nedanstående dokumentation från diverse skrifter vara vägledande för den fortsatta färganalysen som måste föregå alla ommålningsarbeten.

Följande utdrag är hämtat från tidskriften Byggmästaren från 1922. I artikeln beskriver Asplund i en kort sammanfattning hur färgsättning och materialval såg ut för vissa delar i ursprungligt utförande. Här börjar han med tingssalen som var kalkmålade i gyllenbrun ton och med snickeriinredning som var svartlaserad på täckt undermålning i grått:

ster. Golven i gångarna av konststen, i bänkkvarter och på estrad av trä. Taklist av gråvit konststen. Väggarna kalkmålade i gyllenbrun ton. Över domarens plats en fris upplagd i stuck av skulptören Erik Grate, och över entrédörren en votivtavla över det gamla tingshuset. Snickeriinredningen laserad med svart på täckt undermålning i grått.

Innertrappornas väggar var vita och hade ljusblått tunnvalv:

De båda innertrapporna ha steg av konststen, röd för plansteg, svart för sättsteg, vitkalkade väggar, ljusblå tunnvalv med anfangslist.

I tidningsartiklar som skrevs vid invigningen av tingshuset beskrivs väggarna i domarrum och nämndemannarum som gröna med mörkmarmorerad panel och rummen för advokat, åklagare och kansli som hållna i vit ton med grön panel och med vita fönsterbågar och svarta fönsternischer. Följande tidningsurklipp är hämtade från Sölvesborgsbladet fredagen den 30/9 1921:

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Till vänster leder en dörr in till domarens tjänsterum och till höger av salen leder en annan dörr till ett rum för nämudemännena. Dessa båda rum äro inlådade i grönaktig färgton samt försedda med mörkmarmorerad panel. Till höger om tingsalen ligga två rum avsedda för åklagare och advokater samt till vänster om salen ligger häradskansliet, rum för skrivare samt arkiv förutom domarens ämbetsrum. Dessa senare 4 rum äro hållna i vit ton med grön panel och vita fönsterbågar men med fönstersmygar i svart. Till dessa rum leda dörrar

nämndemän. Å fasadsidan ligger domarens bostadsvåning, utgörande 7 rum och kök. Hallen såväl som ett bredvidliggande herrum äro försedda med furugolv, lagt efter parkettnöster. Därefter komma sängkammare,

Till vänster om hallen följa matsal, serveringsrum, kök och jungfrukammare samt ett gästrum. Alla rum som äro avsedda till sovrum äro försedda med tapeter, övriga rum hava limfärgade väggar. Köket är mycket

Uppgifter finns även att tillgå i rumsbeskrivning upprättad 1919 som finns arkiverad på Landsarkivet i Lund. I rums- och arbetsbeskrivningen från 1919 hänvisas det till en färgsättningsbeskrivning som inte har återfunnits. Däremot kan flera uppgifter hämtas från Asplunds brev till Häradshövding Söderlund (Landsarkivet i Lund). Se särskilt brev från 21 juli 1921. Bland annat omnämns golvet, skulpturen av Grate.

8.4 Rumsbeskrivning

Allmänt

I rumsblad för respektive rum framgår en kronologisk historik över vad som har hänt i respektive rum eller grupp av rum, och hur rummet såg ut vid uppförandet 1921. I respektive rum anges originalutseendet först därefter senaste renoveringsåtgärden då uppgift har gått att uppbringa.

Till respektive rum bifogas en orienteringsfigur över byggnaden där aktuellt rum eller grupp av rum är markerat med rumsnummer.

Rumsnumrering refererar till relationshandlingens rumsnummer daterad 2009 vilket är dagens aktuella utseende.

Bredvid relationsritningen ligger ursprunglig ritning från 1921 för att man på så sätt ska kunna få en uppfattning av hur planlösningen har förändrats genom åren.

Förklaringar

G =	Golv
S =	Sockel
V =	Väggar
T =	Tak
D =	Dörrar
F =	Fönster
Ö =	Övrigt

Historik

Under rubriken historik anges ursprunglig funktion, ombyggnader utförda genom årens lopp etc.

Målsättning

I respektive rum ges även en kort beskrivning av målsättningen för respektive rum enligt mål ställda för bevarandet av Listers Härads Tingshus.

Utförligare redovisning framgår i separat kapitel, Målför bevarande.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet anges efter skala 1-3, enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Vissa generella noteringar

Delvis är ursprungliga låshus och vred utbytta mot nyare låshus med cylinder och vred. Bibehållna originallås har bitvis bristfällig funktion och är i behov av renovering.

Originallås

Nyare lås

Samtliga fönstersmygar på bottenvåning, (utom nya fönster från 1959) är försedda med inklädnad i form av målad träspegel. Färg flagnar bitvis och fönstersmygarna är i behov av ommålning.

Bilden nedan visar en fönsterbänk av marmor från 1959. Enligt i arbetsbeskrivning från 1959 skulle fönsterbrädor bytas ut mot marmor. Ursprunglig fönsterbräda var utförd av trä enligt arbetsbeskrivning från 1919. Möjligtvis finns ursprungliga fönsterbänkar av trä bevarade under inklädda samt vävade och målade nischer och fönsterbrädor på domarens våning, våning två, samt på vindsplan.

Fönstersmygar med målade träspeglar och fönsterbräda av marmor från 1959.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Förutom kristallkronan visar fotot nedan ursprunglig takrosett samt taklister som är dragna i bruk. Detta förekommer generellt i omfattning enligt cirkulär markering på ursprunglig ritning. Hur många som finns kvar i de rum som senare har försetts med undertak har inte dokumenterats.

Foto: Jonte Göransson 2005

På domarens våning utfördes i de rum som försågs med träpanel en stjärna av tunna träskivor istället för takrosett av bruk. Dessa markeras som stjärnor på ursprunglig ritning. Trästjärnorna kan finnas kvar under nedpendlat tak.

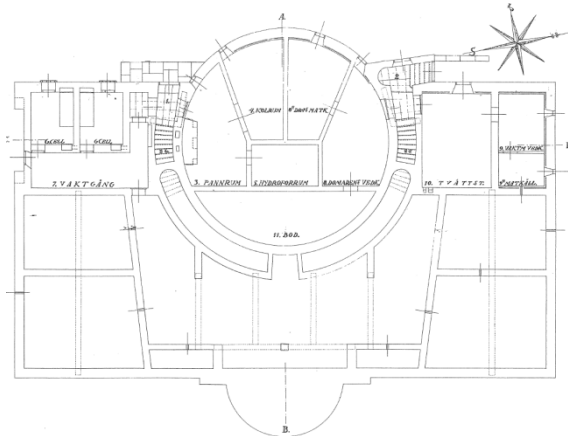
Lägg till bild på trästjärna, nuvarande musikskolan samt nuvarande tak

Foto finns hos **Ann-Christine Svensson**

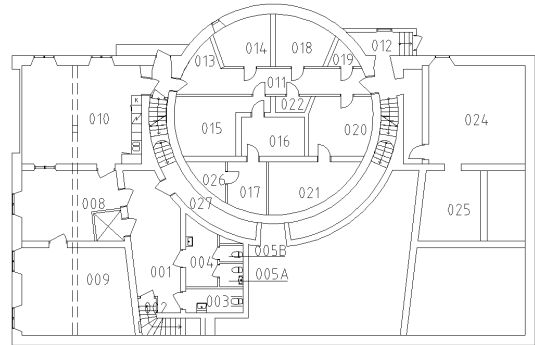
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
001-009	Outgrävt / förskola	Källarvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Outgrävt		1921	
	Hall 001, kalksten		1959	
	Rum 008, 009, linoleum		1959	
	Rum 003-005, sintrade klinkerplattor		1959	
S	Kalksten i hall 001		1959	
	Kvartsstav i rum 008, 009		1959	
	Rum 003-005, lika vägg		1959	
V	Väggar inom förskoledelen är både putsade (ursprungliga) och lättväggar med skivmaterial. Flertalet väggar är vävade och målade.	Latexfärg	1959-2005	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Tak inom förskoledelen är både fasta nedpendlade och målade undertak samt nedpendlade akustikundertak.	Latexfärg	1959- 2005	
D,F	Dörrar och fönster med varierande ålder förekommer.	Oljebaserad lackfärg.	1959- 2005	
Ö	-			

Historik

Ursprungligen var denna del av källarvåningen outgrävd.

1959

För kanslipersonalen inrättades rum för kommissionär och fastighetsböcker samt nya toaletter.

Från den nya hallen kunde man nu via en ny trappa som utfördes från källaren upp till bottenplan, komma upp till entréhallen i utrymme där det tidigare varit toalett.

1982

Rum för kanslister flyttas och källarvåningen byggs om för arkivering.

Hiss installeras från källarplan och upp till våning 1 trappa.

2005

Ombyggnad utförs för dagens förskoleverksamhet.

Målsättning

För källarplan gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar samt att ingrepp får göras så att kvarvarande ursprungsutseende bevaras. Ingrepp ska göras med anpassning till kulturminnesförklaringen.

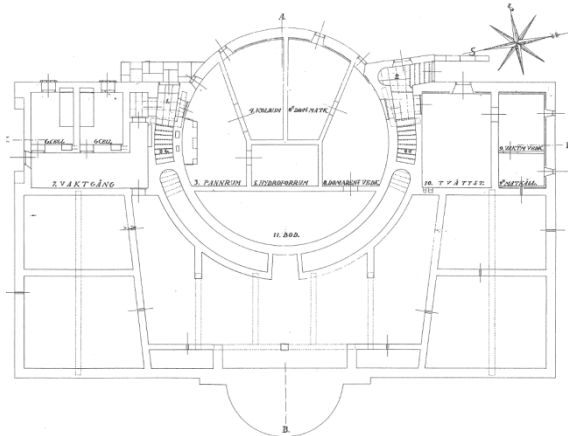
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

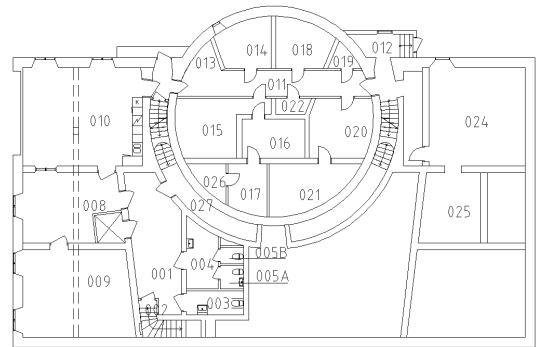
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
010	Arrestlokaler, vindfång / kök, vindfång	Källarvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Konststen i mönster i vindfång	Svart / Rött	1921	
	Trägol i celler		1921	
	Hårdbränt tegel i vaktgång		1921	
	Lunchrum och bibliotek, ekparkett		1959	
	Arkiv, sintrade klinkerplattor		1959	
	Plastmatta i kök		2005	
S	Liten träsockel i celler och entré		1921	
V	Putsade väggar	Limfärg i gång och vindfång.	1921	
		Kalkfärg i celler.	1921	
	Ädelträplywood i lunchrum, bibliotek		1959	
	Väggar inom förskoledelen är både putsade (ursprungliga) och lättväggar med skivmaterial. Väggar är vävade och målade.	Latexfärg	1959-2005	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Putsat tak	Limfärg i gång och vindfång.	1921	
		Kalkfärg i celler.	1921	
	Tak inom förskoledelen är både fasta nedpendlade och målade undertak samt nedpendlade akustikundertak.	Latexfärg	1959-2005	
D,F	Dörrar och fönster med varierande ålder förekommer.	Linolja		
		Oljebaserad lackfärg.	1959-2005	
Ö	-			

Historik

Dagens kök var ursprungligen avsett för två arrestlokaler samt en vaktgång som hade kontakt med vindfånget och entrén.

Ursprungligt golv i vindfånget är en av de väldigt få bevarade synliga delarna från ursprunget på källarplan.

1959

Celler och vaktgång ändrades och nytt användningsområde blev arkiv i den södra delen av före detta cell och vaktgång samt nytt bibliotek och lunchrum i den norra delen.

1982

Bibliotek och lunchrum slogs ihop med arkivet och hela rummet blev ett större inskrivningsarkiv.

2005

Ombyggnad utförs för dagens förskoleverksamhet.

Målsättning

För källarplan gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar samt att ingrepp får göras så att kvarvarande ursprungsutseende bevaras. Ingrepp ska göras med anpassning till kulturminnesförklaringen.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Avslamning /målas	Kalkfärg	1921	
	Ommålat		1959- 2005	
D,F	Dörrar och fönster med varierande ålder förekommer.	Oljebaserad lackfärg.	1959- 2005	
Ö	-			

Historik

Denna del av källarvåningen var främst avsedd för teknikutrymmen för uppvärmningssystemet.

I övrigt användes utrymmena för förråd av mat och ved samt som tvättutrymme.
1982

Under denna ombyggnad gjordes en del förändringar där planlösning och rum anpassades till nya system för el, hiss och fläktanordningar.

Målsättning

För källarplan gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar samt att ingrepp får göras så att kvarvarande ursprungsutseende bevaras. Ingrepp ska göras med anpassning till kulturminnesförklaringen.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
	Taklist av gråvit konststen		1921	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linolja	1921	Se färganalys
	Nyttillkommen pardörr till tingssalen	Oljebaserad lackfärg.	1959 alt 1982	
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	
Ö	Armaturer i tak bör hängas högre för att inte skadas vid transport av instrument, stegar etc.			

Inventarier

Nedan dokumenteras lösa inventarier hörande till Sölvesborgsortens Tingsrättfond och som vid besiktning återfanns i rummet. Originalmöbler utformade av Gunnar Asplund anges 'Asplund' nedan.

I bifogad bilaga **Åtgärdsprogram för inventarier** redovisas inventarier separat.

2 stycken svängda bänkar, Asplund

2 stycken raka korta samt 1 lång bänk, Asplund

3 stycken anslagstavlor, Asplund

20 stycken smidda klädkrokar, Asplund

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Historik

Rummet har fungerat som entréhall från år 1921 fram till dagens datum.

Rumsindelningen är intakt från 1921.

Målsättning

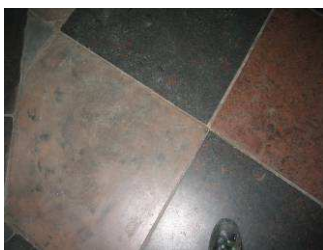
Fojén ska vara, som den var tänkt också för Asplund, en yta där många verksamheter möts. Här ska därför bevarandet ta sikte på att spegla ursprung såväl som de förändringar som gjorts under husets hela period som tingshus, dvs. fram till 2001.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 1 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Entréparti av trä och segmenterat glasparti, förebild finns i Botanicum i Uppsala som uppfördes vid sekelskiftet 1800.

Golv, konststen.

Originalarmaturer i tak samt nyare lampetter på vägg. Originalform för glaskupa finns bevarad på Rosdala Glasbruk. De glaskupor som hänger här idag är framtagna ur originalformarna 1985.(?)

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

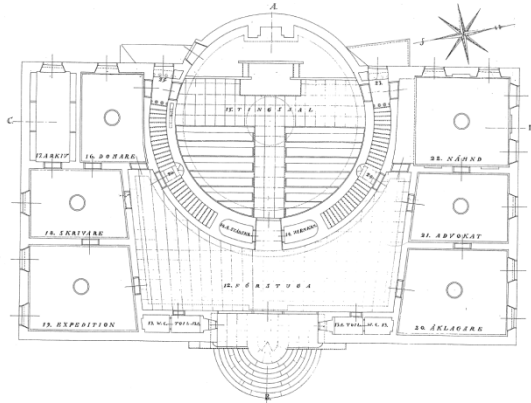
Foto från 1921 finns arkiverat på Arkitekturmuseet. Bland annat ser man hur nischen in till tingssalen såg ut innan dagens dubbeldörrar kom till.

Vidare kan man se att det förmodligen inte fanns någon sockellist utmed den rundade väggdelen mot tingssalen. Anslagstavlor, placerade på ömse sidor om gången in till tingssalen, var försedda med vapensköld. Ritning för anslagstavlor finns på Arkitekturmuseets arkiv.

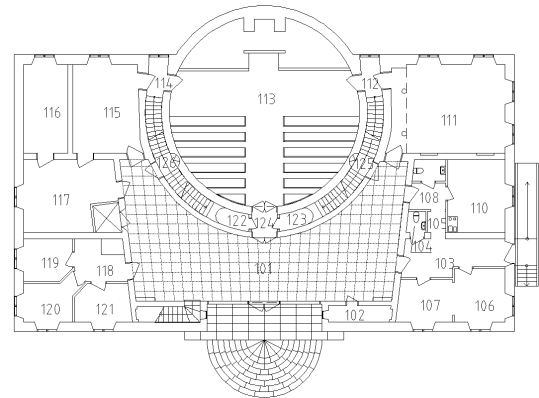
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
102	Toalett / städ	Bottenvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Asfaltgolv		1921	
	Plastmatta		ca1994	
S	Smetlist av asfalt		1921	
	Uppvikt plastmatta		ca1994	
V	Putsade väggar	Oljefärg	1921	
	Ommålade väggar	Latexfärg	ca1994	
T	Putsat tak på rör och träpanel	Limfärg	1921	
		Latexfärg	ca1994	
D,F	Dörr, målad	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	Okänt	
Ö	Originalvask, marmor			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Historik

Rum 102 var ursprungligen toalett och förrum. I samband med ombyggnaden 1982 ändrades planlösningen till dagens utseende och funktionen blev städutrymme.

Målsättning

Varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande.

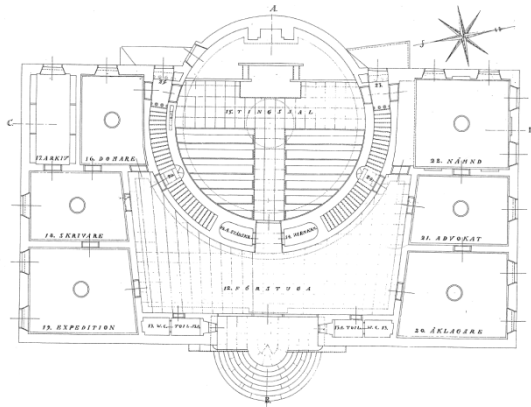
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

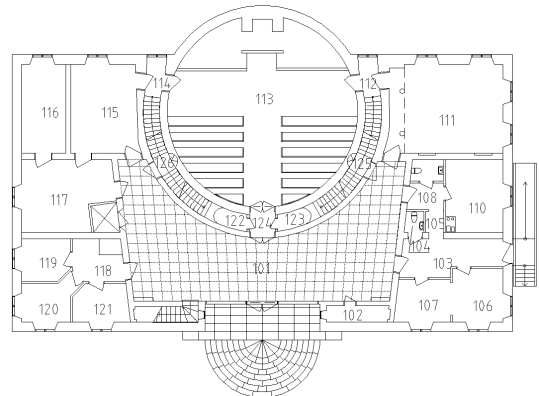
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
103	Åklagare / allmänt kapprum	Bottenvåning
106	Åklagare / samtal	Bottenvåning
107	Åklagare / vaktmästare	Bottenvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat, laserat och bonat / rödbrun	1921	
	Linoleum på masoniteskiva som är spikad till furugolv.		1959-1982	
S	Trä på ursprungliga bevarade väggar.	Linolja	1921	
	Kvartslit	Lackad ek	1982	
	Nya målade träsocklar vid nya väggar	Oljebaserad lackfärg	1982	
V	Putsade väggar	Limfärg / två kulörer (under och överdel)	1921	
	Nya väggar med skivbeklädnad vävade och målade. Befintliga putsade väggar, målade.		1982	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Putsat tak på rör och träpanel	Limfärg	1921	
	Fast nedpendlat undertak, målat, för nya ventilationskanaler.	Latexfärg	1982	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	1982	
	Nya dörrar i nya väggar är målade massivdörrar.			
Ö	Dörrtrösklar	Linoljefernissat	1921	
	Smygpanel i ramverk	Linolja	1921	
	Smygpanel rivet i samband med ombyggnad.		ca1982	
	Ursprungliga dörfoder är bevarade för dörrar placerade i ursprungliga väggar.			

Historik

Rummet var ursprungligen avsett för åklagare.

1959 delades rummet till åklagare, advokater, tingshusstyrelse och väntrum.

1982 ändrades planlösningen till dagens utformning och funktionen blev samtalsrum och rum för vaktmästare.

Målsättning

Varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
	putsade väggar, målade.			
T	Putsat tak på rör och träpanel	Limfärg	1921	
	Fast nedpendlat undertak, målat, för nya ventilationskanaler.	Latexfärg	1982	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	1982	
	Nya dörrar i nya väggar är målade massivdörrar.			
Ö	Dörrtrösklar	Linoljefernissat	1921	
	Smygpanel i ramverk	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	1982	
	Ursprungliga dörrfoder är sparade för dörrar placerade i ursprungliga väggar.			
	I rum 110 finns pentry.		1982	

Historik

Rummet var ursprungligen avsett för advokat.

1982 ändrades planlösningen till dagens utformning och funktionen blev nu bland annat rum för nämnd samt nya toaletter.

Målsättning

Varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

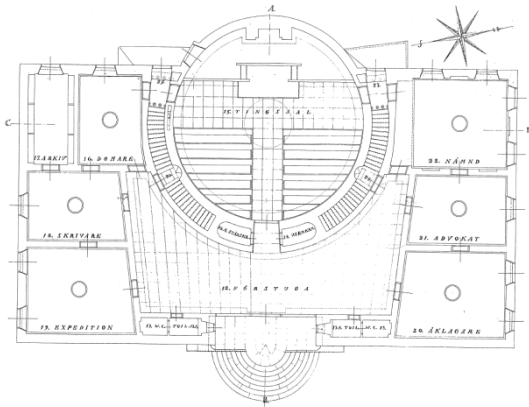
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

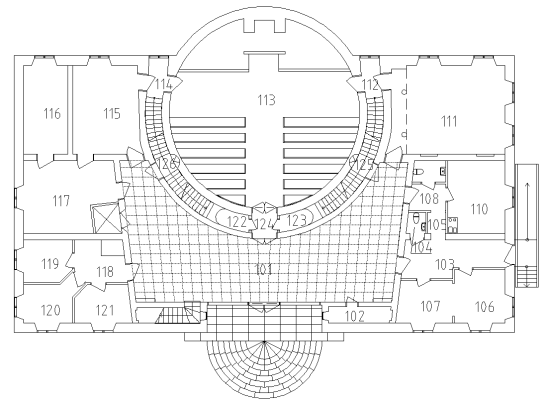
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
111	Nämnd / förberedelserum	Bottenvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat, laserat och bonat / rödbrun.	1921	
	Fiskbensmönstrad stavparkett.	Klarlack	1959	
S	Trä	Linolja	1921	
	Kvartslist	Lackad ek	1959	
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	
V	Putsade väggar, nedre delen målad i mörk nyans. (marmorering)	Limfärg / två kulörer (svart och grågrön)	1921	Se färganalys
		Latexfärg	ca1994	
	En dörr igensatt i samband med ombyggnaden 1982.			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Putsat tak på rör och träpanel	Limfärg, vit	1921	Se färganalys
	Sprickbildning och spår av vattenrinning förekommer.	Latexfärg	ca1994	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	Se färganalys
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	
Ö	Dörrtrösklar	Linoljefernissat	1921	
	Smygpanel i ramverk	Linolja / Grågrön	1921	
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	
	Kolonner, målade	Svartlaserat på grå botten	1921	Se färganalys
		Grå	1959	

Inventarier

Nedan dokumenteras lösa inventarier hörande till Sölvesborgsortens Tingsrättfond och som vid besiktning återfanns i rummet. Originalmöbler utformade av Gunnar Asplund anges 'Asplund' nedan.

I bifogad bilaga **Åtgärdsprogram för inventarier** redovisas inventarier separat.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

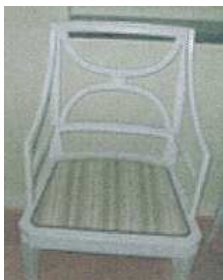
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Förberedelserummet som det såg ut när tingsrätten lämnade fastigheten. Foto: Jonte Göransson 2005.

21 stolar med grönrändig klädsel samt 1 med blå klädsel, Asplund

Karmstol och soffa, Asplund.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

1 styck större bord. Nytt. Fortfarande 1959 stod det ursprungliga bordet kvar. Se bild Sydöstra Sveriges dagblad 23 oktober 1959.

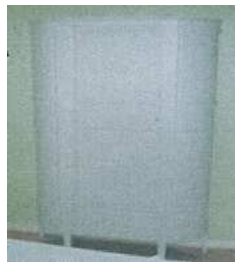
Spegelbord, Asplund

Spegel, Asplund

Mindre byrå, Asplund. Ej ursprunglig plats.

Klädskåp, Asplund

Venetiansk ljuskrona, vald av Asplund.

Historik

Rummet var ursprungligen avsett för nämnden men har under senare år fram till nedläggningen 2001 fungerat som förberedelserum.

Rumsindelningen är intakt från 1921. Idag bedrivs ingen verksamhet i detta rum.

Målsättning

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Nämndemannarummet ska återställas till ursprungligt skick vad gäller ytskikt, färgsättning, ljussättning och inredning. Förändringar till följd av tingsrättens verksamhet och utveckling ska dokumenteras.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 1 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Fotografi som visar ursprungligt utförande med ett mindre bord än dagens med plats för 8-10 personer. Originalbord finns bevarat i tingshuset.

Vidare visar fotot de svartmålade kolonnerna och den svartmålade bröstningen på väggarnas nederdel. På ritningarna markeras också genom en streckad linje att kolonnerna skulle fungera som upplevelsemässig avgränsning mellan nämndemannarum och passage mot tingsal med klädsåp. På så vis sparade Asplund in yta som behövdes för nämndens kapprum. Se korrespondens Asplund och Söderberg xx.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	Se färganalys	
		Oljebaserad lackfärg	ca1994		
		Ny dörr till rum 115, utförd i klass B30, 35dB.	1982		
Ö	Dörrtrösklar	Linoljefemissat	1921		
		Räcke med balusterdockor av målat trä är för låg för att skydda mot fallrisk enligt dagens lagkrav	Linolja		1921
		Grå	1959		

Inventarier

Nedan dokumenteras lösa inventarier hörande till Sölvesborgsortens Tingsrättfond och som vid besiktning återfanns i rummet. Originalmöbler utformade av Gunnar Asplund anges 'Asplund' nedan.

I bifogad bilaga **Åtgärdsprogram för inventarier** redovisas inventarier separat.

Takarmatur, nyare datum.

Historik

Rummet är en förbindelsegång mellan tingsسال och domarorum samt rum för nämnden.

Målsättning

Trapphuset i cirkulärform runt tingsسالen är upplevelsemässigt integrerat i området mellan tingsسال, nämndemannarum och domarrum och bör därför återställas till ursprungligt skick.

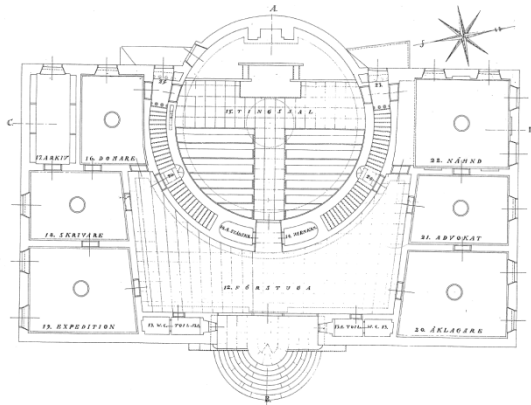
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 1 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

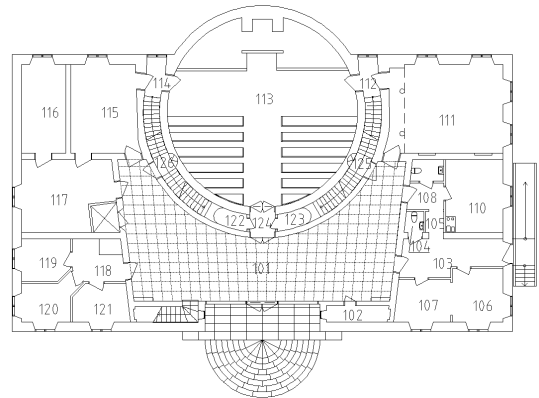
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
113	Tingssal / tingsal	Bottenvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Konststen i rutor, ca 50 x 50 cm i gången fram till domarpodiet samt framför domarpodie.	Svart / Rött	1921	
	Fernissat furugolv i åhörarbänkar samt på domarpodie	Linoljefernissat, laserat och bonat / rödbrun	1921	
	Heltäckningsmatta limmad till konststenen i gången fram till podie samt framför podie.	Blågrå	ca1994	Åtgärd för att förbättra de akustiska förhållandena.
	Golv i åhörarbänkar, linoleum på masoniteskiva som spikats till ursprungligt furugolv.		ca1994	
S	Heltäckningsmatta på masoniteskiva som spikats till ursprungligt furugolv på domarpodie.	Blågrå	ca1994	Åtgärd för att förbättra den dåliga akustiken.
	Trä	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
V	Putsade väggar	Limfärg, guldbrun nyans	1921	Se färganalys
		Latexfärg	ca1994	
	Relief av Grate, ursprunglig målning förändrad? Se brev av från Asplund 20 juni 1920, LLA	Stuck	1921	
	Bröstning med trä och bröstningslist bakom domarskrank	Linolja / svart	1921	
T	Målad puts på putsbärare av rör.	Grå	1959	
		Limfärg, vit	1921	Se färganalys
		Latexfärg	ca1994	
	Lanternin utförd med plank, papp samt putsbärare av rör och puts.	Limfärg / vit	1921	
	Ljusschakt inklätt med akustikplattor på mantelytan i schaktet.	Vit	ca1994	
	Taklist av gråvit konststen		1921	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	Se färganalys
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	
Ö	Åhörarbänkar, domarskrank, balusterdockor	Svartlaserad på grå botten	1921	
		Oljebaserad lackfärg, grå kulör	1959	
	En rad med åhörarbänkar närmast domarpodiet saknas jämfört med ursprungsförändring.			Borttaget ?
	Dörrtrösklar	Linoljefernissat	1921	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Inventarier

Nedan dokumenteras lösa inventarier hörande till Sölvesborgsortens Tingsrättfond och som vid besiktning återfanns i rummet. Originalmöbler utformade av Gunnar Asplund anges 'Asplund' nedan.

I bifogad bilaga **Åtgärdsprogram för inventarier** redovisas inventarier separat.

21 karmstolar med svart klädsel, senare datum, förmodligen 1959.

1 styck domarstol (krönet ersatt av kopia), Asplund.
Ny klädsel.

1 styck karmstol med brun skinnklädsel , Asplund.
Övriga står i rum 315.

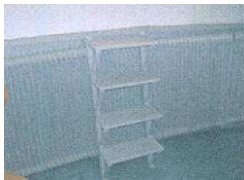
6 skrivbord (2 mindre och 4 lite större), Asplund

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

1 styck golvlampa som ursprungligen var målat i vit ton.. Verket av M. Lundström, Sölvesborg, fodral ritat av Asplund.

1 styck steg

1 bibel, ev. från Norge tingshus.

1 golvlampa, Asplund. Den andra av de två lampor som ursprungligen fanns i tingsalen står på Arkitekturmuseets magasin.

1 votivtavla för Norge Tingshus, Asplund. Tavlan tillverkades för att hängas över och täcka ett hål över entrédörren som blivit från värmesystemet. Se brev från Asplund den 20 juni 1921, Landsarkivet i Lund.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

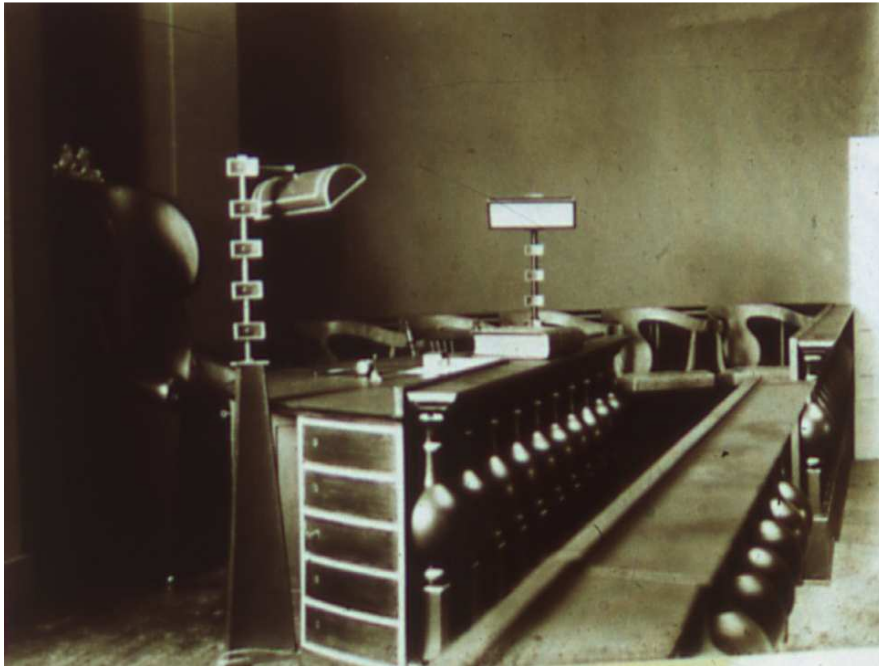
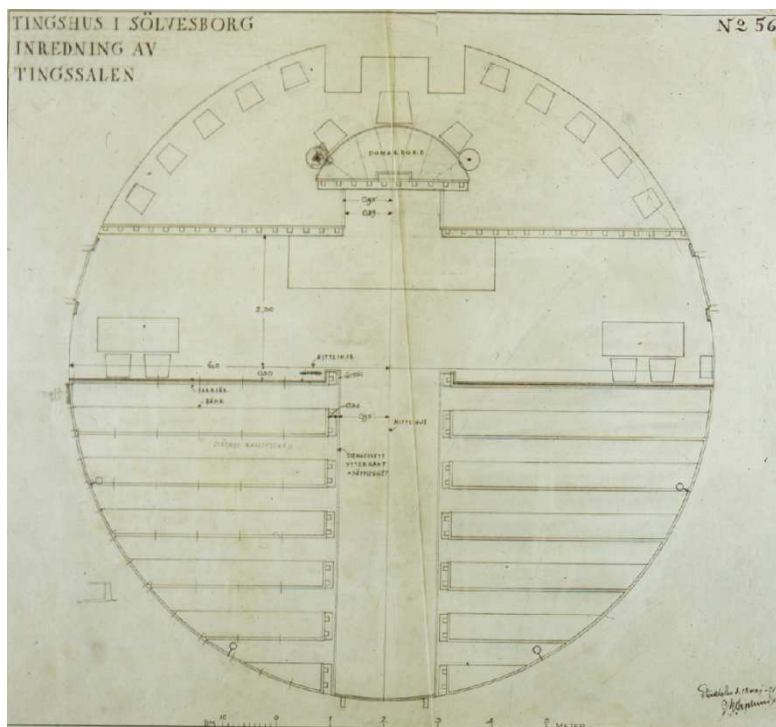

Foto hämtat från Arkitekturmuseet som visar ursprungligt utförande av domarens plats. Här syns de två golvlampornas placering.

Ritning från den 18 maj, 1921, visar möblering av Tingssalen.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Installationer

Enligt uppgifter i Sölvesborgsbladet från den 30/9 1921 fanns det elanslutna lampetter på väggarna samt i ljusschaktet. Dessa har inte återfunnits.

”

i allra modernaste stil. Sin elektriska belysning får den genom lampetter, som äro anbragta runt å väggarna samt i lanterninen.”

I rumsbeskrivning från 21 juli 1921 beskrivs också

Historik

Rummet har fungerat som tingssal från år 1921 till nedläggningen 2001. Rumsindelningen är intakt från 1921.

Målsättning

Tingssal ska återställas till ursprungligt skick vad gäller ytskikt, färgsättning, ljussättning och inredning. Förändringar till följd av tingsrättens verksamhet och utveckling ska dokumenteras.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet¹ enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Runt ljusschakt, ursprungligen försett med små lampor med reflekterande skärmar som förstärkte dagsljuset. Se Asplunds brev från 1 juli 1921 samt tidningsartikel, Sölvesborgs Bladet den 30/9 1921.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Exempel på dörrfoder

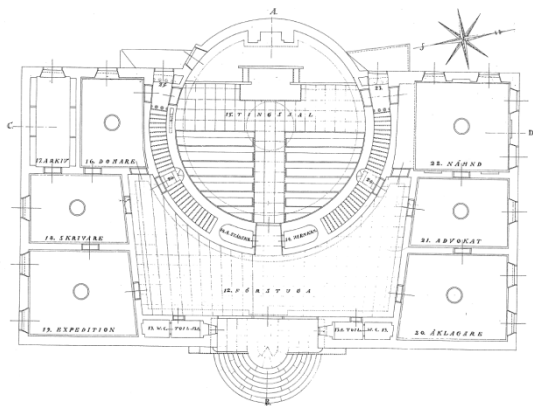

Domarskrank med balusterdockor. Domarstolen var ursprungligen i svart läder. Omklädsel, liksom ny färgsättning i grått gjordes 1959

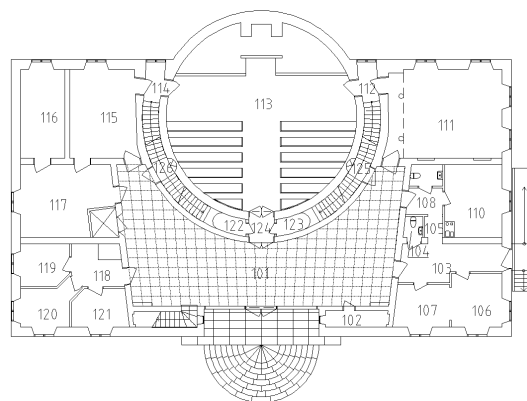
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum **Ursprunglig funktion / ny funktion** **Våning**
 115 Domare / överläggning Bottenvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat, laserat och bonat / rödbrun	1921	
	Heltäckningsmatta på masonite skiva som spikats till ursprungligt furugolv.	Blågrå	ca1994	
S	Trä	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	
V	Putsade väggar	Limfärg / två kulörer (svart och grågrön)	1921	Se färganalys
		Latexfärg	ca1994	
T	Målad puts	Limfärg, vit	1921	Se färganalys
	Dikt an monterade akustikplattor		ca1994	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	Se färganalys
		Oljebaserad lackfärg	ca1994	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
	En dörr igensatt i samband med ombyggnaden 1982. Igensättningen är målad och ursprungliga foder är bibehållna.		1982	
Ö	Dörrtrösklar	Linoljefemissat	1921 1982	

Inventarier

Nedan dokumenteras lösa inventarier hörande till Sölvesborgsortens Tingsrättfond och som vid besiktning återfanns i rummet. Möblerna kan vara medflyttade från det gamla tingshuset i Norge men placerade i det här rummet först på senare tid. Efter renoveringen 1959 stod möblerna i det iordningställda vittnesrummet. Se artiklar i Sydöstra Sveriges Dagblad och Sölvesborgstidningen den 23 oktober 1959. Förhållandet bör utredas.

I bifogad bilaga **Åtgärdsprogram för inventarier** redovisas inventarier separat.

12 karmstolar ek med brun skinnklädsel samt ett styck större bord i ekfanér (nyare).

1 styck skåp, ek

Kristalkrona

Historik

Rummet har genom åren förändrats i samband med diverse ombyggnader.

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Ursprungligen var rummet avsett för domaren och rummet hade kontakt med sekreterarens rum och det därifrån intilliggande arkivet.

Målsättning

Domarrum ska återställas till ursprungligt skick vad gäller ytskikt och färgsättning. Förändringar till följd av tingsrättens verksamhet och utveckling ska dokumenteras.

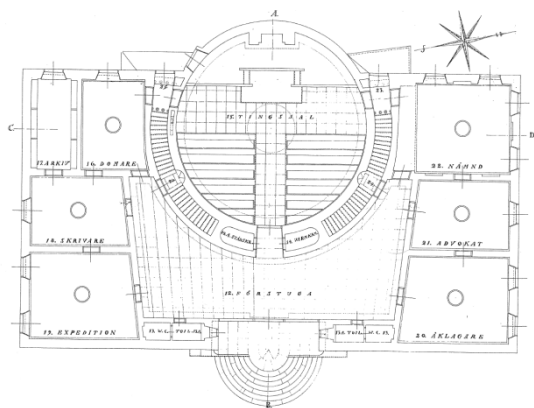
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 1, enligt kapitel för åtgärdsbehov.

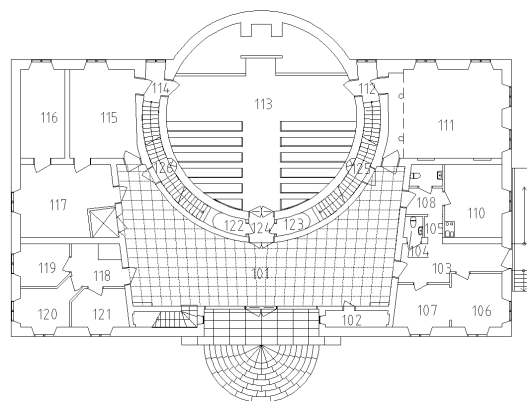
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
116	Arkiv / föreningslokal	Bottenvåning
117	Skrivare / föreningslokal	Bottenvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat, laserat och bonat / rödbrun	1921	
	Linoleum på masoniteskiva som är spikad till furugolv.	Röd	1982	
S	Trä på ursprungliga bevarade väggar.	Linolja	1921	
	Nya målade träsocklar vid nya väggar	Oljebaserad lackfärg	1982	
V	Putsade väggar	Limfärg	1921	
		Limfärg / två kulörer i rum 117		
	Nya väggar är utförda med regelstomme samt skivbeklädnad och är vävade och målade.	Latexfärg	1982	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
	Befintliga putsade väggar är målade.			
T	Putsat tak på rör och träpanel i rum 117.	Limfärg	1921	
	I rum 116 är det målad betong.			
	Nedpendlat demonterbart undertak.		2007	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	1982	
Ö	Dörrtrösklar	Linoljefernissat	1921	
	Smygpanel i ramverk	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	1982	

Historik

Rum 116 var ursprungligen avsett för arkiv och rum 117 var avsett för skrivare.

Rumsindelningen är oförändrad förutom att hiss har installerats i rum 117 och att dörr från 117 mot överläggning är igensatt. Idag används rummet som föreningslokal av Visans Vänner.

Målsättning

Varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungutförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

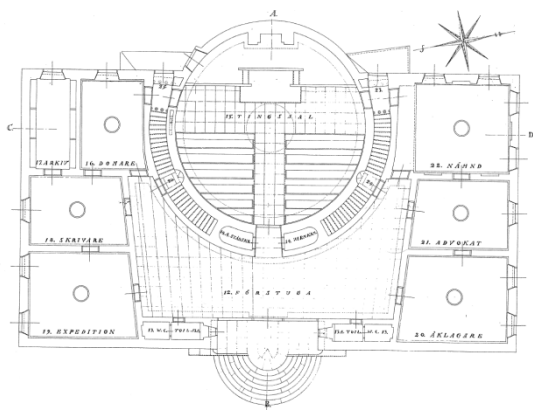
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

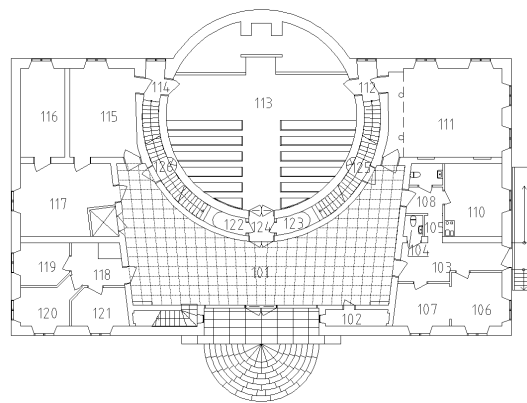
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
118-121	Expedition/förskola	Bottenvåning

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat, laserat och bonat / rödbrun	1921	
	Linoleum på masoniteskiva som är spikad till furugolv.	Röd	1982	
S	Trä på ursprungliga bevarade väggar.	Linolja	1921	
	Nya målade träsocklar vid nya väggar	Oljebaserad lackfärg	1982	
V	Putsade väggar	Limfärg / två kulörer	1921	
	Nya väggar med skivbeklädnad vävade och målade. Befintliga putsade väggar, målade.		1982	
T	Putsat tak på rör och träpanel	Limfärg	1921	
	Nedpendlat demonterbart undertak för nya ventilationskanaler.		2007	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	1982	
Ö	Dörrtrösklar	Linoljefernissat	1921	
	Smygpanel i ramverk	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	1982	

Historik

Rum 118-121 var ursprungligen avsett för expedition.

Rumsindelningen har förändrats via ombyggnader. 1959 ändrades användningsområde från expedition till rum för notarier och ett väntrum.

1982 ändrades funktionen till rum för samtal och ett väntrum.

Idag nyttjas rummen som administrativa lokaler till förskolan.

Målsättning

Varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprung utförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Historik

Rum 122-126 är och har ursprungligen varit avsett som trappa och vilplan mellan de olika våningarna.

Mindre förändringar har skett vid anslutningen till domarens våning.

Målsättning

Cirkulärt trapphus ska återställas till ursprungligt skick vad gäller ytskikt, färgsättning, ljussättning och inredning.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 1 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

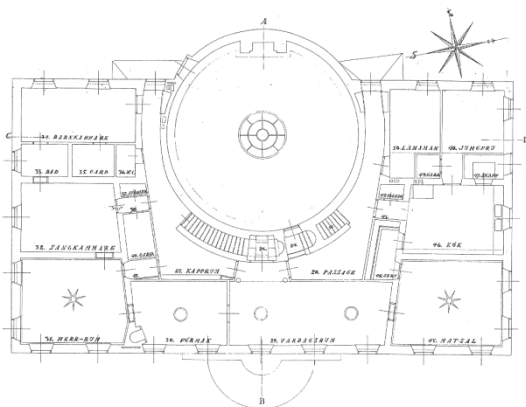

Invändigt fönster i trapphall mot tingsal. Ursprungligt utförande kompletterat för att tillgodo se sekretess.
Foto: Jonte Göransson.

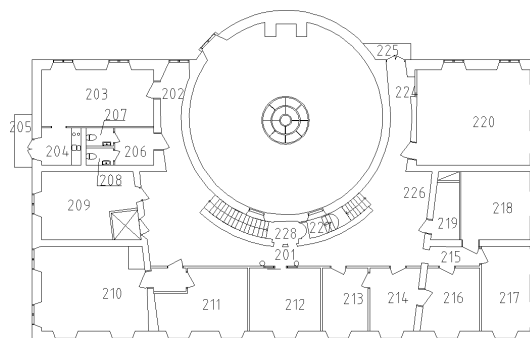
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum **Ursprunglig funktion / ny funktion** **Våning**
 201 Passage, kapprum / passage Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
	Linoleum på masonitskiva som är spikad till furugolv.	Röd	1982	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
	Kvartslist		1982	
V	Murade väggar och träväggar putsas och målas.	Limfärg	1921	
	Väggar vävade och målade.	Latexfärg	2007	
T	Puts på rör och träpanel.	Limfärg	1921	
	Nedpendlat demonterbart undertak.		2007	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
	Delvis nya dörrar har tillkommit under årens lopp.			

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
		Oljebaserad lackfärg	Ca2007	
Ö	Kolonner målade	Svartlaserade på grå botten	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
	Hiss, fabrikat ALT		1982	

Historik

Rum 201 var ursprungligen passage och kapprum.

I angränsning till ursprunglig passage och kapprum fanns även garderob, städskrub, servering samt passage till kök men detta revs i samband med ombyggnaden 1982

Idag fungerar rummet som passage till övriga kontors-, undervisningsrum för musikskolan.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

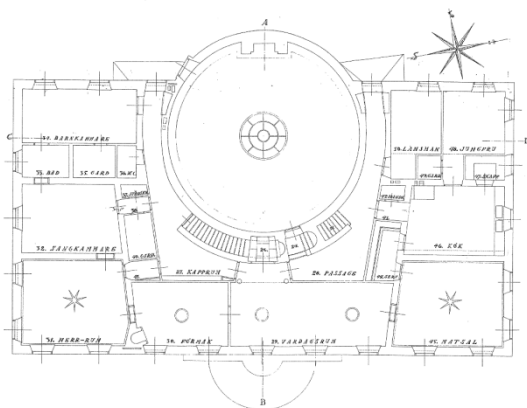

Bilden visar träpanel ovan undertak, träpanel kan ha varit putsbärare ihop med rör för tidigare putsat innertak. Puts och putsbärare av rör kan ha rivits på grund av platsbrist i samband med att installationer monterades.

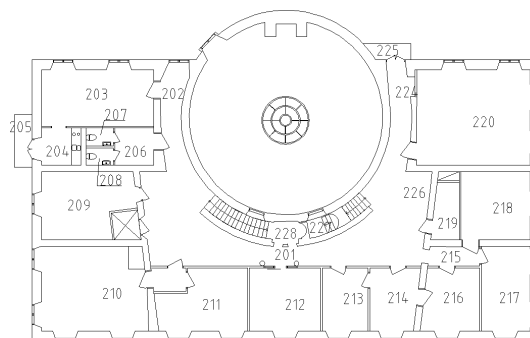
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
203	Barnkammare / lunchrum	Plan 1 trappa
204	Bad / pentry	Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv i rum 203.	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
	I rum 204 utfördes golv av asfalt		1921	
	Lamellparkett i rutor	Klarlackerad oljebaserad lackfärg	1982	
S	Målad träsockel i rum 203.	Linolja	1921	
	Smetlist av asfalt i rum 204		1921	
	Ny träsockel i 204, 1982.	Oljebaserad lackfärg	1982	
V	Tapet på putsade väggar i rum 203.	Limfärg	1921	
	Målad puts i rum 204	Oljefärg	1921	
	Väggar vävade och målade, även fönstersmygar.	Latexfärg	2007	
T	Putsat tak på rör och träpanel i rum 203.	Limfärg	1921	
	Putsat tak i rum 204	Oljefärg	1921	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
	Akustikundertak.		2007	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	

Ö

Historik

Rum 203 var ursprungligen barnkammare och rum 204 var ursprungligen ett badrum.

Badrummet låg i fil med både den tidens sängkammare för domaren samt med barnkammaren.

Dagens rumsindelningen tillkom vid ombyggnaden 1982 och idag används dessa rum av musikskolan.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

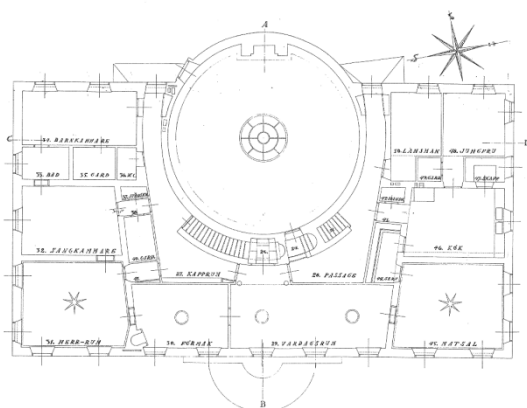
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

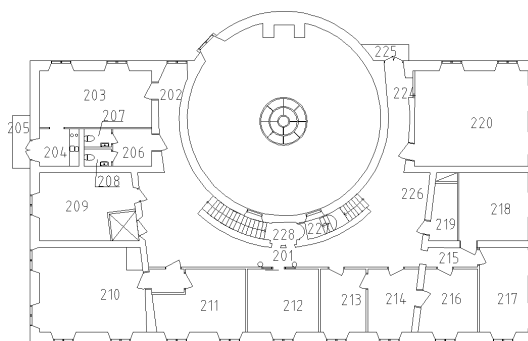
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
206	WC / kapprum	Plan 1 trappa
207-208	Garderob / WC	Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Furugolv i rum 207, 208	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
	Golv av asfalt på buldanväv i rum 206.		1921	
	Linoleum på masoniteskiva som är spikad till furugolv.	Röd	1982	
S	Målad träsockel i 207, 208.	Linolja	1921	
	Smetlist av asfalt		1921	
	Komplettering med ny trälist 1982.	Oljebaserad lackfärg	2007	
V	Pappspända träväggar i rum 207, 208.		1921	
	Putsade väggar i rum 206.	Limfärg	1921	
	Väggar vävade och målade, även fönstersmygar.	Latexfärg	2007	
T	Putsat tak på rör och träpanel i rum 206.	Limfärg	1921	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
	Pappspänt tak i rum 207, 208.			
	Fast nedpendlat gipsundertak, målat.		2007	
D,F	Dörrar, fönster målade.	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg		

Ö

Historik

Rum 206 var ursprungligen en WC och rum 207 och 208 var en garderob. Garderoben stod i kontakt med den tidens barnkammare.

Dagens rumsindelning tillkom vid ombyggnaden 1982. Idag används dessa rum av musikskolan.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförändringar samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

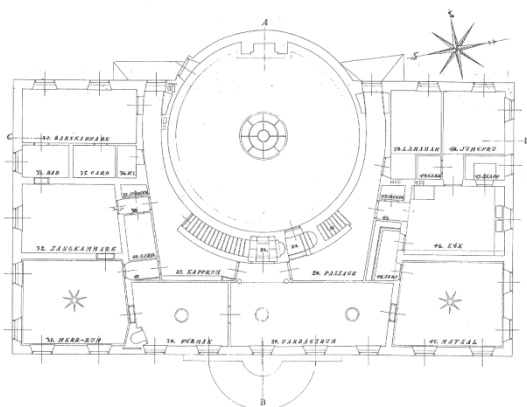
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

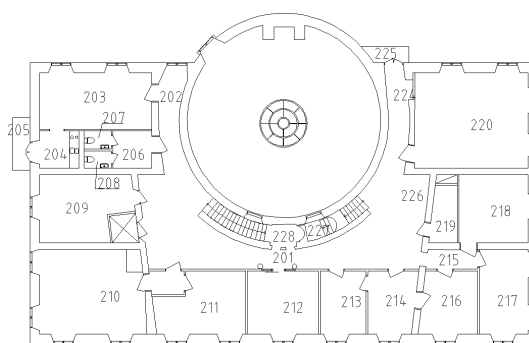
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
209	Sängkammare / kontor	Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
	Fiskbensmönstrad stavparkett		1959	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
	Kvartslist, ek		1982	
V	Tapet på putsade väggar		1921	
	Väggar vävade och målade, även fönstersmygar.	Latexfärg	2007	
T	Putsat tak på rör och träpanel	Limfärgat	1921	
	Hålkålstaklist av 1 ½" bredd.	Linolja	1921	
	Nedpendlat demonterbart undertak.		2007	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	

Ö

Historik

Rum 209 var ursprungligen domarens sängkammare.

Rumsindelningen är intakt från 1921 förutom att hiss har installerats i utrymmet i samband med ombyggnaden 1982.

I dag bedriver musikskolan verksamhet i rummet.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungstseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungstseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungstseende samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

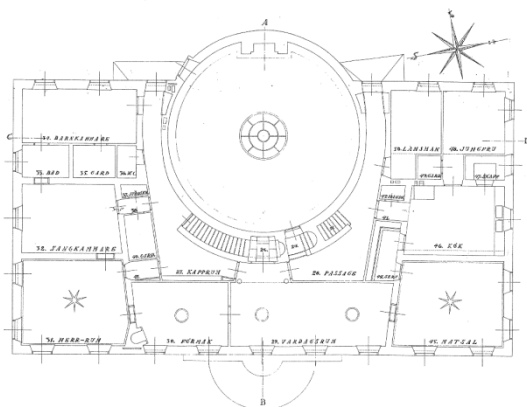
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

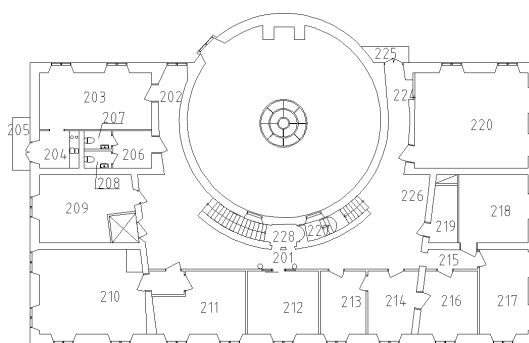
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum **Ursprunglig funktion / ny funktion** **Våning**
 210 Herrum / undervisning Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Furugolv Fiskbensmönstrad stavparkett.	Betsat, bonat	1921	
		Klarlack	1959	
		Omlackerat	2007	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
V	Putsade väggar, stänkmålning utfördes ovanpå bottenton. Väggar vävade och målade, även fönstersmygar.	Limfärg	1921	
		Latexfärg	2007	
T	Träpanel, originalpanel finns under nytt undertak. Träpanel ommålad. Nedpendlat demonterbart undertak.	Betsat och mattfernissat	1921	
			2007	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
Ö				

Historik

Rum 210 var ursprungligen herrum för domaren.

Rumsindelningen är intakt från ursprunget och idag bedrivs musikskola här.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Nedan redovisas exempel på senare tiders förändring av rummet i samband med installation av ventilations anläggning.

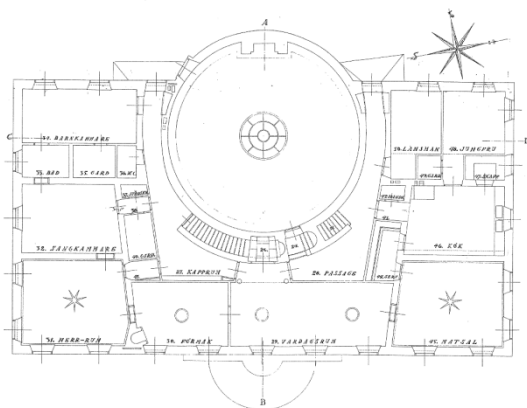

Bilden visar nytt undertak med utanpåliggande ventilationsdon samt därunder ursprunglig träpanel.

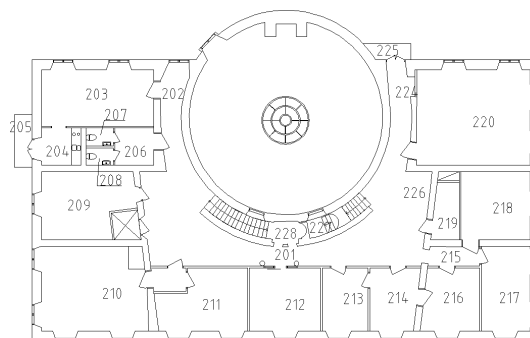
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
211	Förmak / undervisning	Plan 1 trappa
212-214	Vardagsrum / undervisning	Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Furugolv lagt i parkettmönster	Betsat, bonat	1921	
	Fiskbensmönstrad stavparkett	Klarlack oljebaserad lackfärg	1959	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
V	Putsade väggar, väggarna målas i indelning i fält och med ramar av olika kulörer. Över tvärväggarnas dörrar las schablonerade fält.	Limfärg	1921	
		Nya och befintliga väggar vävade och målade, även fönstersmygar..	Latexfärg	2007
T	Putsat tak på rör och träpanel Nedpendlat demonterbart undertak.	Limfärg	1921	
			2007	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

	Oljebaserad lackfärg	2007
Ö	I rum 211 som var dåvarande förmaket fanns en öppen spis med murad häll av hårdbränt tegel.	1921

Historik

Rum 211 var ursprungligen förmak och rum 212-214 var ursprungligen ett rum avsett som vardagsrum för domaren.

Dagens rumsindelning kom till i samband med ombyggnaden 1982 då rum för målenhet, lagsökning samt skrivcentral inrättades.

Idag bedrivs musikskola i dessa rum.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförändring samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

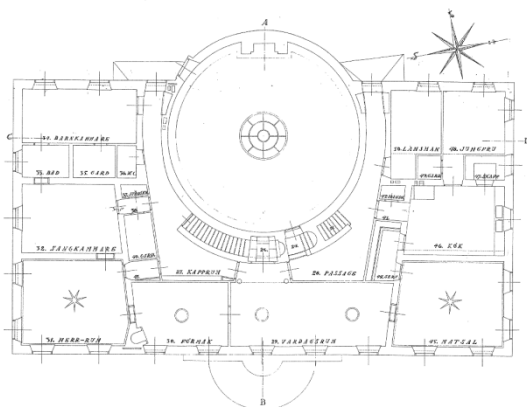
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

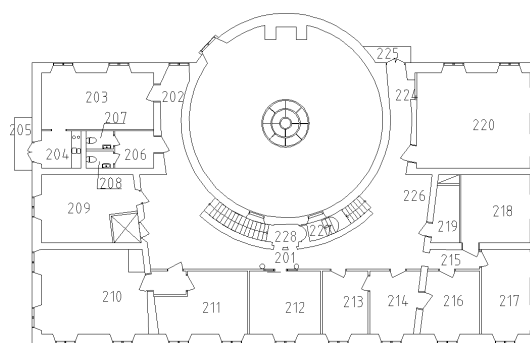
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
215-217	Matsal / undervisning	Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Furugolv lagt i parkettmönster	Betsat, bonat	1921	
	Fiskbensmönstrad stavparkett, rum 216-217	Klarlack oljebaserad lackfärg	1959	
	I rum 215 linoleum på masoniteskiva som är spikad till furugolv.	Röd	1982	
S	Målad träsockel.	Om-lackerad parkett	2007	
		Linolja	1921	
V	Putsade väggar, stänkmålning utfördes ovanpå bottentön.	Oljebaserad lackfärg	2007	
		Limfärg	1921	
	Väggar vävade och målade, även fönstersmygar.	Latexfärg	2007	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Träpanel, originalpanel finns under nytt undertak. Träpanel ommålad	Betsat och mattfernissat	1921	
	Nedpendlat demonterbart undertak.		2007	
D,F	Dörrar, fönster, målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
Ö				

Historik

Rum 215-217 var ursprungligen domarens matsal.

Dagens rumsindelning tillkom vid ombyggnaden för rådman och notarier 1982.

Idag bedrivs musikskola i dessa rum.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungutförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
Ö				

Historik

Rum 218 var tillsammans med dagens arkiv, rum 219, ursprungligen domarens kök.

Dörrar sattes igen och köket revs i samband med ombyggnaden 1982 då rummet fick dagens rumsindelning med rum för den tidens verksamhet, det vill säga notarie och arkiv.

Idag bedriver musikskolan verksamhet i rummen.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

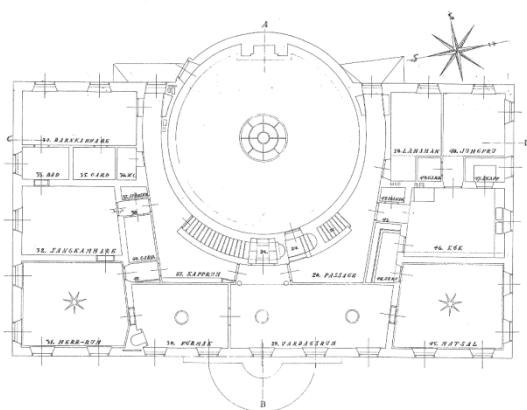
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

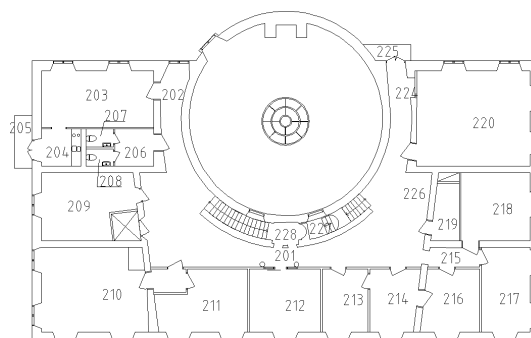
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
220	Jungfrukammare, skafferi/undervisning Länsmans övernattningsrum/undervisning	Plan 1 trappa

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
	Linoleum på masoniteskiva som är spikad till furugolv.	Röd	1982	
	Linoleum		2007	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
	Kvartslist		1982	
V	Putsade väggar med tapet i ursprungligt rum för jungfru och länsmän.		1921	
	I ursprungliga rum för garderob och skafferi pappspändes väggarna.		1921	
	Väggar vävade och målade, även fönstersmygar.	Latexfärg	2007	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Ovan undertak puts på rör och träpanel.	Limfärg	1921	
	Nedpendlat demonterbart undertak.		2007	
D,F	Dörrar, fönster, målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	

Ö

Historik

Rum 220 var ursprungligen indelat i rum för länsman och jungfru samt skafferi och garderob.

Efter ombyggnader 1959 och 2007 fick rummet dagens rumsindelning.

Idag bedriver musikskolan verksamhet i rummet.

Målsättning

För f.d. domarbostad (nuvarande musikskolan), gäller att varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförändringar samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.

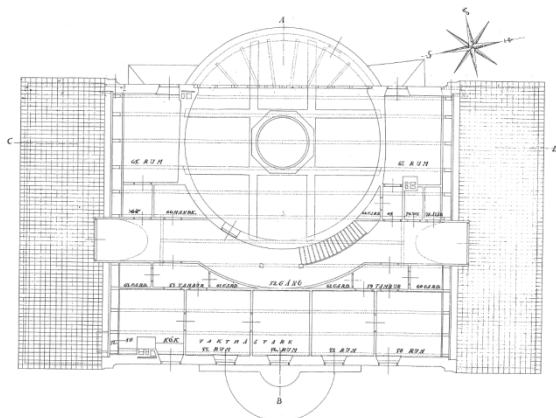
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 3 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

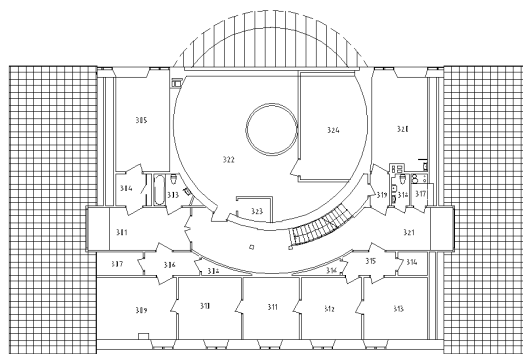
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum **Ursprunglig funktion / ny funktion** **Våning**
 301, 311 Gång / hall Vindsplan

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
V	Putsade väggar	Oljebaserad lackfärg	2007	
V	Putsade väggar	Limfärg	1921	
T	Träpanel	Latexfärg	Okänt	
T	Träpanel	Betsat och mattfernissat	1921	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
D,F	Dörrar, fönster målade	Oljebaserad lackfärg		
Ö	Kolonner, trappräcke	Linoljefärg	1921	
Ö	Kolonner, trappräcke		Okänt	
Ö	Kolonner, trappräcke	Oljebaserad lackfärg		

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Historik

Rum 301 och 321 var ursprungligen en gång utan avskiljning.

I samband med ombyggnaden 1982 delades gången av i två delar med en avskiljande pardörr.

Idag används ovanvåningen av både konstförening och musikskolan.

Målsättning

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad i rumsindelning och fast inredning sedan ursprungsförändring. Våningsplanet är dock svårtillgängligt för besökande och saknar tillräcklig brandsäkerhet för att användas som samlingslokal i offentliga sammanhang. Rum på plan tre bör därför bevaras som referensytor för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Asplund gav kolonner på varje våningsplan olika utformande. Fotografiet visar också originalgolv och –tak.

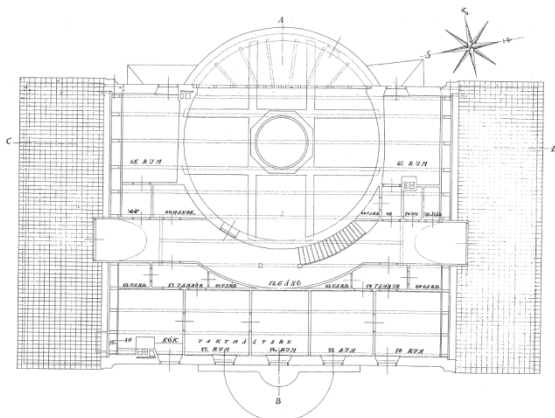
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

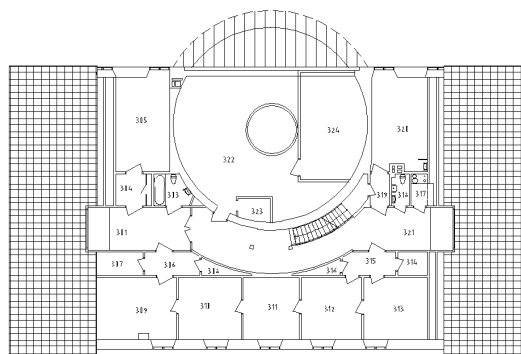
Rum
303

Ursprunglig funktion / ny funktion
Handkammare / badrum

Våning
Vindsplan

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Furugolv	Ingen uppgift	1921	
	Plast		1959	Risk för fuktskada föreligger då tätskiktets funktion inte kan garanteras.
S	Uppvikt plastmatta		1959	
V	Kakel		1959	Risk för fuktskada föreligger då tätskiktets funktion inte kan garanteras.
T	Målat	Limfärg	1921	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	
Ö	Inmurad badkar, inklätt med kakel.		1959	Risk för fuktskada föreligger.

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Historik

Rum 303 byggdes om till badrum i samband med ombyggnaden 1959.

Målsättning

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad i rumsindelning och fast inredning sedan ursprungsförändring. Våningsplanet är dock svårtillgängligt för besökande och saknar tillräcklig brandsäkerhet för att användas som samlingslokal i offentliga sammanhang. Rum på plan tre bör därför bevaras som referensytor för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

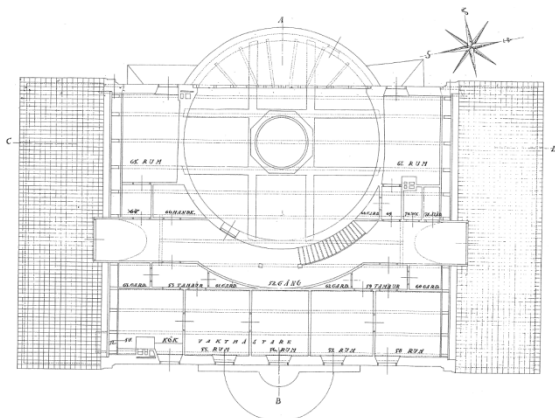
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

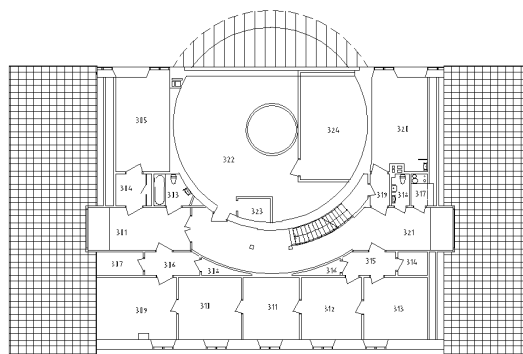
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum **Ursprunglig funktion / ny funktion** **Våning**
 304 Passage Vindsplan

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
	Nålfiltsmatta på masonit som är spikad till furugolv.		ca1975	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	ca1975	
V	Träväggar, pappspända	Limfärg alt tapet	1921	
		Tapet	ca1975	
	Murade väggar	Limfärg	1921	
T	Träpanel	Pappspänt	1921	
		Målat	ca1975	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
------------	-----------------	---------------------------------	-----------	------------------

Ö

Historik

Rum 304 är och har även sedan ursprunget fungerat som en passage till innanföriggande rum.

Rumsindelningen är oförändrad.

Målsättning

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad i rumsindelning och fast inredning sedan ursprungsutförande. Våningsplanet är dock svårtillgängligt för besökande och saknar tillräcklig brandsäkerhet för att användas som samlingslokal i offentliga sammanhang. Rum på plan tre bör därför bevaras som referensytor för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
		Oljebaserad lackfärg	2007	

Ö

Inventarier

Nedan dokumenteras Tingsrättsfondens inventarier i rum 305 som vid inventeringen befanns lagrade i detta rum. Ursprungliga inventarier ska återställas till ursprunglig plats enligt Asplunds anvisningar. Originalmöbler utformade av Asplund anges 'Asplund' nedan.

I bifogad bilaga **Åtgärdsprogram för inventarier** redovisas inventarier separat.

Karmstolar med brun skinnklädsel, Asplund

Bord, Asplund

2 stycken lampkupor, Asplund

1 styck sexkantig hänglampa i koppar förvaras på vinden.

Historik

Rum 305 har kvar sin ursprungliga rumsindelning.

Under perioden mellan 1959-1982 användes rummet av notarier.

Idag används rummet endast som förvaringsplats, förråd.

Målsättning

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad i rumsindelning och fast inredning sedan ursprungsutförande. Våningsplanet är dock svårtillgängligt för besökande och saknar tillräcklig brandsäkerhet för att användas som samlingslokal i offentliga sammanhang. Rum på plan tre bör därför bevaras som referensytor för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

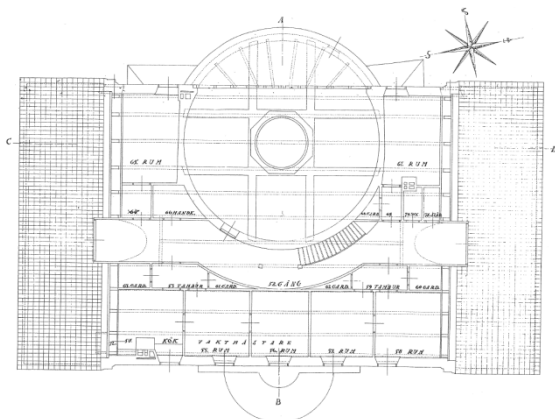
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

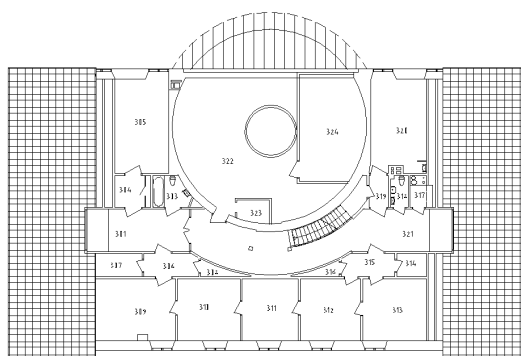
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
306 - 316	Vaktmästarbostad / konstnärsförening	Vindsplan

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Fernissat furugolv	Linoljefernissat / rödbrun	1921	
	Linoleum på masonit som är spikad till furugolv.		1959	
	I rum 313, plastmatta.		1994	
S	Målad träsockel.	Linolja	1921	
		Oljebaserad lackfärg	Okänt	
V	Träväggar, pappspända	Limfärg / tapet	1921	
		Tapet	1959	
	Murade väggar	Limfärg	1921	
	Väggar ommålade		Okänt	
	Vävade och målade nischer	Latexfärg		

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
T	Träpanel	Möjligen betsat och mattfernissat.	1921	
		Täckmålat	Okänt	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	

Ö

Historik

Vaktmästarebostaden har kvar sin ursprungliga rumsindelning. Idag hyr en konstnärsförening lokalerna som ateljéer.

Målsättning

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad i rumsindelning och fast inredning sedan ursprungsförande. Våningsplanet är dock svårtillgängligt för besökande och saknar tillräcklig brandsäkerhet för att användas som samlingslokal i offentliga sammanhang. Rum på plan tre bör därför bevaras som referensytor för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Bild tagen i rum 307, tapeten kan vara original

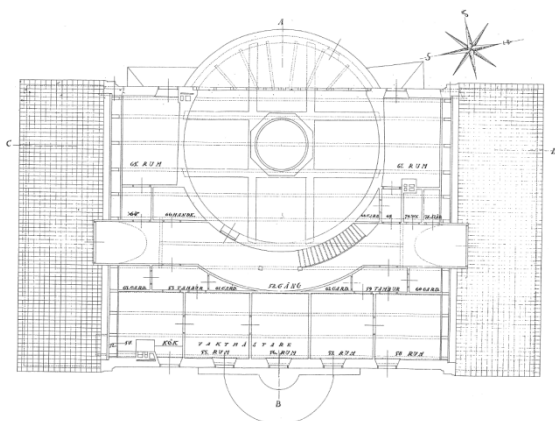

Bilden visar exempel på pappspända träväggar.

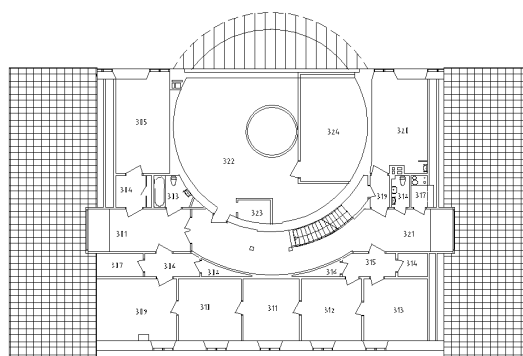
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum	Ursprunglig funktion / ny funktion	Våning
317	Städ / pentry	Vindsplan
318	WC / WC	Vindsplan

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Golvmaterial osäkert, möjligen golv av asfalt på buldanväv i rum 206.		1921	
	Platsmatta på masonit som är spikad till furugolv.		1982	
S	Osäkert, möjligen smetlist av asfalt		1921	
	Målad / lackad träsockel + kvartslist	Oljebaserad lackfärg	1982	
V	Murade väggar, putsade och målade	Limfärg	1921	
	Målade väggar målade	Latexfärg	1959	
T	Träpanel pappspänd I	Pappspänt	1921	
		Målat vitt	ca1975	
D,F	Dörrar, fönster målade	Linoljefärg	1921	
		Oljebaserad lackfärg	2007	

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
Ö	Pentryinredning Toalettutrustning			

Historik

Rum 317-318 har kvar sin ursprungliga rumsindelning.

Rummen användes ursprungligen som WC och Städ. Idag används Pentry och WC av konstnärsföreningen.

Målsättning

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad i rumsindelning och fast inredning sedan ursprungsutförande. Våningsplanet är dock svårtillgängligt för besökande och saknar tillräcklig brandsäkerhet för att användas som samlingslokal i offentliga sammanhang. Rum på plan tre bör därför bevaras som referensytor för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

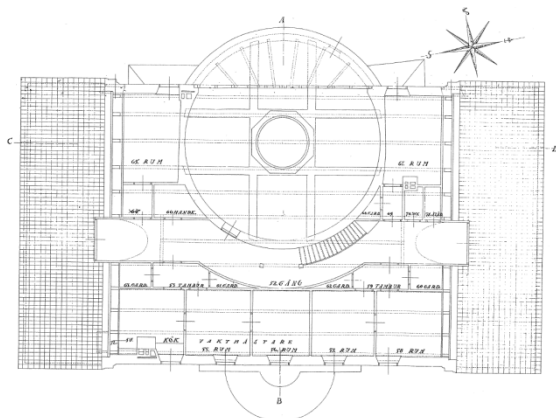
Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

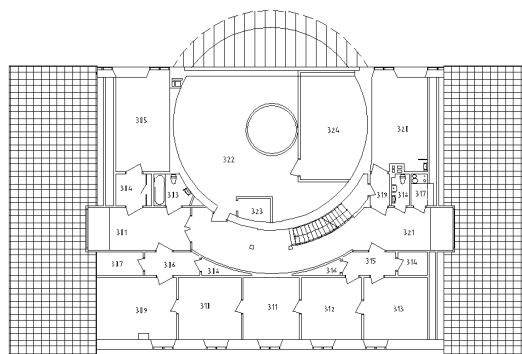
Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Rum **Ursprunglig funktion / ny funktion** **Våning**
322-324 Kallvind / Kallvind, fläktrum Vindsplan

Utförande 1921

Relationshandling 2009

Del	Material	Ytbehandling / Kulör	År	Kommentar
G	Plankgolv	Obehandlat	1921	
	I rum 324 fläktrum förekommer plastmatta.		1982	
S	I fläktrum är plastmattan uppvikt i övrigt ingen sockel		1982	
V	Putsade målade väggar	Limfärg	1921	
T	Undersida råspont	Obehandlad	1921	
D,F				
Ö				

Historik

Inom kallvinden har ett isolerat utrymme för fläktrum anordnats i samband med ombyggnaden 1982.

Målsättning

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Våningsplan tre är till stora delar oförändrad i rumsindelning och fast inredning sedan ursprungsförande. Rum på plan tre bör därför bevaras som referensytor för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.

Kulturhistorisk prioritering

Kulturhistorisk prioritet 2 enligt kapitel för åtgärdsbehov.

Fotografi taget på kallvind.

8.5 Inventarier

8.5.1 Inventarier

Inventarier förekommer i byggnaden som tillhör Stiftelsen Sölvesborgsortens Tingsrättsfond (kallad tingsrättsfonden).

Ett nyttjanderättsavtal för inventarierna är upprättat mellan Sölvesborgs Kommun och Sölvesborgs tingsrättsfonden. Avtalet innebär att Sölvesborgs Kommun har vårdplikt över inventarierna och ska tillse att inventarierna bevaras i fullgott skick. Om någon skada inträffar, ska tingsrättsfonden underrättas och tingsrättsfonden ska upprätta instruktioner avseende åtgärder. Avtalet bifogas vårdplanen.

Ett utlåtande angående inventarierna upprättades av Henrik Orrje, Statens konstråd 2008-05-12, på uppdrag av tingsrättsfonden.

Utlåtandet bifogas i sin helhet till Vård- och underhållsplanen men en kort sammanfattning av utlåtandet är att inventarierna inte vårdas och förvaltas på ett tillfredsställande vis, varför en bevarandeplan bör upprättas för inventarierna.

Omfattningen av inventarierna framgår av bifogad inventarielista och placeringen i byggnaden framgår av rumsbeskrivningen.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

På Rosdala Glasbruk finns originalformor bevarade för flera av Asplunds alster och bland annat även för glaskupor till belysningen i entréhallen på Listers Härads Tingshus.

Inför åtgärder att återställa inventarier till ursprungsutförande bör särskilt Gunnar Asplunds korrespondens med häradshövding Söderlund beaktas. I flera brev från 1921 beskrivs färger, material och utförande (se särskilt brev från 1 juli, 25 november, 5 december 1921). Se även Asplunds artikel i Byggmästaren 1922.

Stora förändringar i färgsättning av inventarier, klädsel och i möblering gjordes 1959 (se bl. a Sölvesborgstidningen från fredagen den 23 oktober 1959).

Vårdanvisningar för inventarier framgår av bilagt **Åtgärdsprogram för inventarier**.

Detalj klädskåp, foto: Jonte Göransson 2005

8.5.2 Deposition

På arkitekturmuseet finns ett antal inventarier som är utlånade från tingshuset i Sölvesborg. Det handlar om en golvlampa, en skinnklädd karmstol samt en stol från nämndemannarummet som försetts med rotting efter ursprungligt utförande. I arkitekturmuseets magasin finns också en balusterdocka från en borttagens rad bland åhörarbänkarna. Denna docka är skrapad så att den ursprungliga matta svarta nyansen kommit fram. De svarvade ringarna har en stålgrå-blå nyans.

Depositionsbevisen har bifogats detta dokument för att säkerställa att dokumentationen avseende dessa föremål bevaras.

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

9 VÅRDANVISNINGAR

9.1 Allmän målsättning

I samband med att vård- och underhållsåtgärder avseende byggnadsminnet Listers Härads Tingshus beslutas är det viktigt att materialval och utförande följer givna riktlinjer i vårdplanen och skyddsföreskrifter i byggnadsminnesbeslutet.

Generellt gäller att alla ändringar som strider mot byggnadsminnesbeslutet måste tillståndsprövas innan åtgärd får utföras. Länsstyrelsen kan bidra med rådgivning i samband med att åtgärder / underhåll på byggnadsminnet planeras.

Om större ändringar, tillbyggnader etc planeras ska tillstånd sökas hos Länsstyrelsen innan åtgärd påbörjas. Större ändringar som kräver tillstånd hos Länsstyrelsen kan vara exempelvis fönster-, eller dörrbyte, ändring av kulörer, tillbyggnader etc. För att säkerställa att inga missförstånd uppstår bör Länsstyrelsen kontaktas i samband med varje ändring.

Innan åtgärder utförs ska noggranna förundersökningar genomföras. Förundersökningen ska leda till att dokumentation kan upprättas avseende tidigare material, kulörer etc. Resultaten av förundersökningarna ska diskuteras med Länsstyrelsen som beslutar om tillstånd. Samtliga insatser för att ta fram referensytor och referensmaterial ska dokumenteras noga och material och ytor ska sparas.

Det åligger ägaren av byggnadsminnet att fortlöpande dokumentera och uppdatera vårdplanen allt eftersom åtgärder utförs.

Det är av största vikt att konsult / entreprenör / hantverkare är sakkunnig inom de områden som respektive åtgärd berör för att utförandet ska innebära att de kulturhistoriska värdena bibehålls.

Generellt gäller att man alltid ska bibehålla befintliga material och vid behov ersätta med likvärdigt material om behov finns på grund av skador eller likvärdigt.

9.2 Hotbilder

Lister Härads Tingshus är byggt efter de förutsättningar som gällde vid uppförandet 1921. Genom årens lopp förändras en byggnads förutsättningar i form av planändringar, materialbyten, uppvärmningssystem, ventilationsanläggningar, ändrad verksamhet etc. Nedan anges möjliga hotbilder som vid fel hantering kan orsaka skador på befintlig byggnad.

9.2.1 Byggnadsfysik

Ändrade byggnadsfysikaliska förutsättningar kan leda till att skador uppkommer i form av mögel, röta, skadedjursangrepp, sprickbildningar etc. För att säkerställa att inga skador uppstår i form av exempelvis sprickor bör den relativa fuktigheten ligga i intervallet 30-60 %.

Man bör vara försiktig med ingrepp och installationer m.m som kan påverka eller förändra byggnadens fysikaliska tillstånd, t.ex förändring av uppvärmning, isolering, ventilation och våtutrymmen.

Mätningar av den relativa fuktigheten (RF) bör utföras kontinuerligt. RF bör ej överstiga 70% då risk för mögelpåväxt och skadedjursangrepp föreligger. Vid för torrt klimat, dvs under 30 % RF, riskerar träinventarier m.m att torrspricka. En jämn relativ fuktighet inom 30-60 % RF bör eftersträvas.

Vid förändring av uppvärmning, isoleringsförhållande och ventilation ska noggranna beräkningar och konsekvensanalyser utföras. Innan åtgärder får utföras ska åtgärdsförslagen godkännas av Länsstyrelsen.

Andra fel som kan orsaka stora byggnadsfysikaliska problem är exempelvis läckande tak, stort mark-, grundvattentryck, otäta tätskikt i våtrum, felaktiga materialval med stor ångtäthet.

9.2.2 Installationsteknik

Vanliga brandorsaker är undermåliga / åldriga elinstallationer och blandning av gamla och nya installationer. Det är viktigt att elrevision utförs enligt checklista i vårdplanen på ett tillfredsställande.

Läckage från otäta rördragningar och vattenkranar är en stor orsak till fuktskador. Det är därför viktigt att ledningssystem och vatteninstallationer inventeras regelbundet.

Avstängning av inkommande vatten när ingen verksamhet bedrivs i byggnaden kan vara en metod att förebygga att vattenläckage inte får pågå utan att någon upptäcker det.

9.2.3 Skalskydd

Inom byggnaden förekommer många föremål som är unika i sitt slag. Föremålen är ovärderliga såväl i en ekonomisk som i en kulturhistorisk aspekt. Lösa inventarier är stöldbegärliga då de är lätta att transportera bort varför det är av största vikt att föremålen i Tingshuset säkras på ett sådant sätt att det försvåras att snabbt ta med sig något föremål från byggnaden. Utrymmen som allmänheten inte har tillträde till bör vara låsta.

I byggnaden är inbrottslarm installerat i samråd med Länsstyrelsen. Installationen utfördes under 2009.

Skadegörelse, både från ut- och insida är åverkan som är mycket svår att skydda sig mot. Det är dock viktigt att skador åtgärdas omedelbart. Larm som indikerar för glaskross kan ha en avskräckande effekt.

9.2.4 Skötsel och underhåll

Äldre inventarier kan ta skada av städning med konventionella metoder. Rengöringsmedel som inte är anpassade till de material de används på, kan skada byggnadsdelar, inredning och inventarier. Med försiktighet och goda kunskaper om hantering och förvaring av Tinghusets föremål, kan skador av stora värden samt kostsamma reparationer undvikas. Det är av största vikt att den som ansvarar för den vardagliga skötseln utbildas i vilka ömtåliga föremål, byggdelar som förekommer samt ges klara skötselinstruktioner för hur städningen får utföras.

9.2.5 Verksamhet

Verksamhetens art kan vara ett hot mot byggnadens bevarande avseende slitage på ursprungliga byggnadsdelar samt diverse ombyggnader för att anpassning ska utföras till respektive verksamhet samt för att uppfylla lagkrav i form av ventilation etc.

Vid val av verksamhet i byggnaden ska de kulturhistoriska värderingarna vägas in så att byggnad och verksamhet ger en enhetlig och samstämmig bild av byggnaden och dess historia.

9.2.6 Brand

Blixtnedslag i samband med åskoväder kan vara en orsak till brand, åskledare kan minimera risken för att blixtnedslag leder till brand.

Brandlarm med vidarekoppling till extern larmcentral bör finnas. Larmets funktion bör kontrolleras varje år. Man bör också tillse att handbrandsläckare är besiktigade, är av lämplig typ, finns i tillräckligt antal och att brandskyddet i övrigt är tillfredsställande.

Brandlarm är installerat i samråd med Länsstyrelsen under 2009

10 ÅTGÄRDSBEHOV

10.1 Allmänna förklaringar

Innan renoveringsåtgärder utförs ska sakkunnig anlitas för framtagande av arbetsbeskrivning / vårdanvisning för respektive renoveringsåtgärd.

Vid framtagande av arbetsbeskrivning / vårdanvisning för eventuell entreprenadupphandling ska ursprungligt utförande dokumenteras och anvisningarna ska leda till att ursprungsförandet återställas / bevaras / anpassas beroende på vilken prioritetsnivå utrymmet är klassat som.

Innan åtgärder får påbörjas måste erforderliga tillstånd vara sökta och godkända av Länsstyrelsen.

Felaktiga reparations- och underhållsmetoder, tekniker och material kan vara förödande eller till nackdel för äldre byggnadsdelar och föremål. Det är viktigt att man anlitar yrkesfolk med kunskap och erfarenhet av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, inventarier vid planering och utförande av renoveringar, installationer etc.

Listers härads Tingshus är generellt sett i behov av restaurerings- och underhållsåtgärder. Nedan specificeras åtgärder som behöver utföras för att dels bevara / förbättra byggnadens tekniska prestanda samt åtgärder som innebär att kulturhistoriska värden bevaras och återskapas.

Åtgärdsbehoven ska utföras enligt prioritetsordning nedan beroende på åtgärdens art.

Nedan framgår målsättningskategorier för återskapande / bevarande av kulturhistoriska värden. Se även mer detaljerad text ovan under kapitlet "Mål för bevarande".

Mål, A	Återställas till ursprungligt skick med undantag för de hänsyn som måste tas för anpassning för besökare med funktionsnedsättning, allmänna riktlinjer för brandsäkerhet, skalskydd och säkerhetsaspekter etc.
Mål, B	Varje planerad permanent förändring av rummen ska föregås av en fördjupad inventering och dokumentation av ursprungsutseende och tidigare genomförda förändringar. Inga ingrepp får utföras som medför att kvarvarande ursprungsutseende skadas. Ingrepp ska göras med anpassning till ursprungsförande samt de förändringar som gjorts till följd av tingsrättsverksamheten.
Mål, C	Ska bevaras som referensyta för kommande forskning. Detta innebär att rummen ska bevaras i sitt nuvarande skick.
Mål, D	Här ska bevarandet ta sikte på att spegla ursprung tillsammans med de förändringar som gjorts under husets hela period som tingshus, dvs. fram till 2001.

I nedanstående tabell anges även en kolumn för **kulturhistorisk prioritet**. Denna prioritet innebär en inbördes rangordning mellan rum eller grupp av rum, inom fastigheten samt exteriören och anger den inbördes turordningen för bevarandet och utvecklingen av de kulturhistoriska värdena enligt de olika målsättningskategorierna.

Prioritet 1 innebär hög prioritet och prioritet 3 innebär låg prioritet för att mål ska uppnås.

10.2 Kulturhistoriska värden

Åtgärdsbehov	Mål	Prio
Exteriört	A	1
Källarplan, se även noteringar under allmänt nedan	B	3
Tingssalen, domarrum och förberedelserum samt cirkulärt trapphus, se även noteringar under allmänt nedan	A	1
Foajé, se även noteringar under allmänt nedan	D	1
Övriga rum inom entréplan förutom tingssalen, domarrum och förberedelserum och foajé, se även noteringar under allmänt nedan	B	2
Plan 1 trappa, se även noteringar under allmänt nedan	B	3
Vindsplan, se även noteringar under allmänt nedan	C	2
Allmänt		
Under "nyare" golvbeläggningar förekommer i flertalet fall original beläggningar av konststen, femissat furugolv etc. Dessa bör behandlas varsamt vid renoveringsarbeten och återställas till originalskick alternativt bevaras. Hänsyn till detta tas i samband med generella återställningsarbeten.		
Under "nyare" ytskikt på väggar och i tak förekommer i många fall originalbehandlingar. Dessa bör behandlas varsamt vid renoveringsarbeten och återställas till originalskick alternativt bevaras. Hänsyn till detta tas i samband med generella återställningsarbeten.		
Ovan "nyare" undertak förekommer i flertalet fall originalmaterial, beklädnader av puts, träpanel etc. Dessa bör behandlas varsamt vid renoveringsarbeten och återställas till originalskick alternativt bevaras. Hänsyn till detta tas i samband med generella återställningsarbeten.		
Bitvis förekommer originallås med varierande funktion, lås ska		

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

restaureras i samband med generella återställningsarbeten.		
--	--	--

10.3 Byggnadstekniska åtgärder

Prioritet för byggnads-, installationstekniska åtgärder.

Prioritet, 1 Innebär att åtgärd bör utföras omgående.

Prioritet, 2 Innebär att åtgärd bör utföras inom en femårsperiod.

Prioritet, 3 Innebär att åtgärd bör utföras senast inom en tioårsperiod.

Grund	Prioritet
Fall mot byggnaderna på enstaka ställen bör åtgärdas för att minska risken för uppfuktning av grundmur i samband med nederbörd.	2
Orsak till uppfuktning i nordvästra hörnan av byggnaden, se position 11, bör utredas.	1
Dräneringens funktion bör ses över för att säkerställa att fuktbelastningen från markfukt hålls inom normala nivåer	2

Stomme	Prioritet
Utredning av orsaken till sättningen av träfackverket på den västra gaveln bör utredas.	1

Bjälklag	Prioritet
Orsaken till sprickbildningen samt sättningen i taket över rum 111 bör utredas.	1

Takkonstruktion	Prioritet
Takbeläggning bör bytas ut.	2

10.4 Exteriör

Fasader	Prioritet
Putsbortfall på enstaka ställen bör åtgärdas.	2
Orsaken till den uppfuktade fasaden i det nordvästra hörnet, position 11, av byggnaden bör utredas. Se även sammanhanget med grund.	1
Träfackverk på västra fasaden bör oljas / målningsbehandlas för att säkerställa att fuktavvisande funktion finns.	1
Bortfallna fogar i kalkstensmur bör åtgärdas för att minska risken för vatten inträngning med frostsprängning som följd.	1
Tösalt skall undvikas i närheten av sockel och trappa av kalksten då detta skadar kalkstenen.	1

Fönster	Prioritet
Samtliga fönster är i mer eller mindre behov av renovering i form av ommålning, kittning. Rötskador bör åtgärdas omgående. Dåligt virke avlägsnas och nytt virke fälls in.	1-2

Ytterdörrar	Prioritet
Samtliga dörrar är i mer eller mindre behov av renovering i form av ommålning.	2

Yttertrappor	Prioritet
Entrétrappa är i behov av renovering. Sprickor och bortfallna delar bör ersättas, lagas för att inte riskera ökad fuktinträngning med frostsprängning som följd.	1
Befintlig ramp av tryckimpregnerat virke ska rivs och tillstånd ska sökas hos Länsstyrelsen för uppförande av ny ramp anpassad till byggnadens utformning.	1

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Yttertak	Prioritet
Tak med tegeltakpannor är ca 50 år gammalt vilket innebär att livslängden börjar ta slut. Detsamma gäller strö- och bärläkt samt underliggande takpapp vars funktion avtar med åren. Planering för utbyte av takpannor, läkt och underlagspapp bör göras.	2
Flertalet takpannor ligger i olag och för att minimera risken för akuta skador bör dessa pannor rättas till, se exempel position 24.	1
Avvattning	Prioritet
Stuprör bör anslutas till markrör så att risken för vattenstänk minimeras och därmed minskad uppfuktning av fasad och grundmur.	1
I samband med åtgärd för Takbeläggningen bör det övervägas om man ska byta även takavvattningssystemet och plåtdetaljer.	2

Skorstenar	Prioritet
Vittrad puts och bortsprängda tegelstenar på murade skorstenar bör åtgärdas för att förhindra vatteninträning,	2

Balkong	Prioritet
Rostiga ståldetaljer bör blästras rena och målningsbehandlas för att minska risken för ökade skador.	2
Karbonatiseringsdjupet bör kontrolleras för att säkerställa att inte eventuell karbonatiserad betong medför risk för armering att börja rosta med rostsprängning som följd.	2
För låga smidessräcke (ca 800 mm) bör höjas för att uppfylla dagens normer, 1100 mm.	1

10.5 Interiör

Generellt	Prioritet
WC / Bad på vindsplan bör utredas avseende eventuell fuktskada, risk föreligger.	1

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Golv	Prioritet
Bitvis sprickor, bortfallna delar på golv belagda med konststen, åtgärdas i samband med generella återställningsarbeten.	2
På toaletter förekommer golvbeläggning av linoleummatta och spår av fuktskador förekommer, exempelvis rum 104. Eventuella fuktskador bör lokaliseras och åtgärdas och linoleummattor bör generellt bytas ut mot fukttåligare material.	1

Väggar	Prioritet
Sprickor förekommer speciellt invid fönsteröppningar, bör åtgärdas.	2

Tak	Prioritet
Utredning av orsak till att bjälklaget hänger ned samt orsakerna till sprickorna i putsen över rum 111 bör utredas.	1

Dörrar och snickerier	Prioritet
Dörrar och snickerier (smyginklädnader, dörrfoder, socklar etc) uppvisar generellt bitvis färgflagnig och är i behov av underhålls åtgärder, utförs i samband med återställningsarbeten.	2-3
På insida och mellan fönster förekommer färgflagnig.	2-3

10.6 Inventarier

Inventarier enligt inventarielista från Sölvesborgs Tingsrättsfond	Prioritet
Inventarier är generellt i behov av renovering alternativt återställning till originalskick. Se åtgärdsförslag enligt anvisningar i separat bilaga, Åtgärdsprogram för inventarier.	1

10.7 Miljöinventering

Innan renovering eller ombyggnadsarbeten påbörjas ska en miljöinventering utföras. I nedanstående tabell anges möjliga delar som innehåller farligt avfall. Tabellen ska kompletteras efter utförd inventering i samband med att eventuella framtida arbeten utförs.

Bygg, EI och VVS	Prioritet
Asbest utfördes under befintliga fönsterbrädor i ursprungsutförandet. Ursprungliga fönsterbrädor förekommer det är dock ej inventerat huruvida asbest finns kvar eller ej.	1
På många golv och väggar utfördes i ursprungsutförandet tätskikt av asfalt. Inventering av kvarvarande omfattning är ej utförd och ej heller klargörande huruvida det innehåller farligt avfall i form av PAH föreningar eller ej.	1
Trämateriel som stod i kontakt med mur, betong och puts behandlades med kreosot för att förhindra fuktskador. Inventering av kvarvarande förekomst bör utföras.	1

10.8 Tekniska system

EI	Prioritet
Innan återställningsarbeten utföres, bör man fastställa omfattning på återställningsarbeten el, man bör också utföra en fördjupad utredning för att fastställa omfattning och utförande på ursprungligt elsystem	1
På ett flertal platser saknar infällda dosor täcklock.	1
Vissa utrymmen har både jordad och ojordad installation	2
Huvudledningsschema bör upprättas och monteras vid serviscentral.	2
Inom förskolans lokaler återfinns vägguttag som saknar petskydd. Utred huruvida alla uttag är anslutna till jordfelsbrytare.	1
Central inom källarplan rum 016 bör bytas ut till central med högre kapslingsklass.	2
Armatyr i tak inom invändig trappa till förskola (kv) saknar täckskiva.	1
Vägguttag mm saknar generell märkning. Inom musik- och förskola bör detta märkas upp.	2

Ur energibesparingssynpunkt bör ljuskällor med glödljus bytas ut.	2
EI- och telesystem som ej användes bör demonteras	2

VVS	Prioritet
Luftbehandlingssystem för rum 101, 111, 113 och 115 bör särskiljas från övriga system och integreras i ett nytt separat system för att säkerställa att korrekt relativ fuktighet kan hållas i berörda rum. Luftbehandlingsaggregat med värmeåtervinning, befuktnings- och avfuktningstrustning bör installeras. Den relativa fuktigheten bör ligga inom intervallet 30-60 %.	1
Orsaken till varför luftbehandlingsaggregatet som försörjer Tingsalen är avstängt bör utredas.	1
Utbyte av befintligt luftbehandlingsaggregat med återluftsföring vilket betjänar övriga utrymmen till ett med roterande värmeväxlare.	2
Förse vindsvåning med ett nytt luftbehandlingssystem	2
Kontrollera invändig status på ingjutna rörsystem för radiatorkretsar och tappvattensystem	1
Kontrollera invändig status på spillvattensystem under byggnad	1
Utbyte av pump och shuntsystem för radiatorkretsar	2
Generell uppdatering av styr- och övervakningssystemet. Tillse att systemet ansluts till kommunens överordnade system.	1
Utbyte av till- och frånluftsdon	3
Utbyte av porslin och blandare	2
I samband med att eventuella renoveringsåtgärder planeras ska det utredas huruvida det går att installera ett ventilationssystem med modern självdragsteknik går att utföra.	

Säkerhetssystem	Prioritet
Krav från myndigheter och försäkringsbolag etc fastställs, eventuella kompletteringar pga detta utföres	1

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

11 CHEKLISTA, SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL

11.1 Allmänna förklaringar

För att minimera risken för att stora reparationer / akuta åtgärder behöver utföras i framtiden är det viktigt att kontinuerliga besiktningar samt skötsel och underhållsåtgärder utförs.

Till hjälp för detta ska checklista avseende skötsel och underhållsanvisningar följas. I denna checklista anges vilka punkter som ska kontrolleras samt inom vilka intervall dessa ska besiktigas och åtgärdas.

Checklistan ska vara ett levande dokument som fortlöpande stäms av och används i samband med att det ordinarie förvaltningsarbetena planeras och genomförs.

Checklistan ska fyllas i allteftersom besiktningar utförs i omfattning enligt listan.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

11.2 Exteriört

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningensdatum / kommentar
Grund					
Halkbekämpning	Vinter	Halkbekämpning får inte utföras med salt som skadar sockel och trappa av kalksten.			
Sprickinventering	Vår	Sprickor inventeras och markeras på ritning för uppföljning från föregående år, sprickor lagas			
Marknivåer	Vår	Marknivåer inventeras, det ska tillses att marken invid byggnaden lutar från byggnaden.			
Vegetation	Vår	Vegetation invid byggnadens grund tas bort.			
Nät i öppningar	Kontinuerligt	Kontroll utförs kontinuerligt för att säkerställa att nät som skydd mot skadedjur finns i samtliga öppningar, ventilationsgaller etc.			
Dränering					
Rörspolning	5:e år	Rörspolning utförs för att säkerställa att flödet	20 år	Okänt	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningensdatum / kommentar
		fungerar som det är tänkt. Utbyte av ledningar utförs i samband med omdränering vart 20:e år.			
Dränerande och kapillärbrytande system		Livslängd för dränerande och kapillärbrytande skikt är cirka 20 år, varefter reovering bör utföras. Vid omdränering av byggnaden bör noggrann konsekvensanalys utföras som säkerställer att inga sättningar kommer att uppträda.	20 år, utbyte	Okänt	
Fasader					
Sprickinventering	Vår	Sprickor inventeras och markeras på ritning för uppföljning från föregående år, sprickor lagas			
Putsskador	Vår	Putsbortfall inventeras och markeras på ritning för uppföljning från föregående år, skador lagas			
Ommålning	10 år	Fasad putsad och målad med kalkfärg offras kontinuerligt, ommålning ska utföras vart 10-20 år beroende på väderexponering, väderstreck etc.	10 - 20 år, utbyte	ca1994	
Fönster					
Söndriga glas	Kontinuerligt	Kontrollera om glasrutor gått i sönder, speciellt viktigt efter storm och oväder med mycket blåst,			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningensdatum / kommentar
		regn etc.			
Flagnande färg	Vår	Kontrollera om färg flagnar. Ommålning med Linolja utförs inom intervallen 7-10 år.	7 – 10 år, ommålning	ca1994	
Kittning	Vår	Kontrollera att kittning är intakt, kittkomplettera vid behov om mindre bitar har fallit bort. Säkerställ att kittning sitter fast och att vatten inte riskerar att tränga in bakom kittet. Omkittning utförs i samband med ommålning vart 7-10 år.	7 – 10 år, ommålning	ca1994	
Rötskador	Vår	Kontrollera med rör kniv om trädelar har mjuknat. Vid rötskada ska skadad del tas bort och ersättas med infälld bit. Åtgärd utförs av utbildad fackman			
Beslag	Vår	Kontrollera att fönsterbeslag inte är rostangripna och att färg flagnar. Om rost förekommer blåstras detta bort och beslag ommålas med linoljefärg.			
Plåtavtäckningar	Vår	Kontrollera lutning på plåtbleck samt anslutningar mot putsad fasad.			
Ytterdörrar					

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningensdatum / kommentar
Flagnande färg	Vår	Kontrollera om färg flagnar. Ommålning med linolja utförs inom intervallen 7-10 år.	7 – 10 år, ommålning	ca1994	
Rötskador	Vår	Kontrollera med rör kniv om trädelar har mjuknat. Vid rötskada ska skadad del tas bort och ersättas med infälld bit. Åtgärd utförs av utbildad fackman			
Funktion	Vår	Dörrens funktion vid öppning kontrolleras, vid behov smörjs gångjärn och eventuell skevhet rättas upp. Låsfunktionen kontrolleras och justeras av låsmästare vid behov.			
Tegeltak					
Takpannor av tegel	Kontinuerligt	Efter storm och oväder kontrolleras takpannorna så de inte ligger i olag. Rubbade pannor justeras så att avsedd funktion erhålls. Saknade eller spräckta pannor ska ersättas, om möjligt ska nya takpannor ha patinering lika befintliga pannor. Omläggning med nya pannor utförs i intervallet 50-60 år och föregås av en besiktning för att bedöma aktuellt skick	50 – 60 år, utbyte	1959	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningintervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhållsintervall	Senast åtgärdat	Besiktningdatum / kommentar
Bär och ströläkt	Kontinuerligt	Rötskadade läkt ska bytas och lagas omgående efter det att skada är upptäckt. Besiktning utförs genom att pannor lyfts på olika ställen, ofta sker ansamling av löv och smuts ner mot takfoten varför de största problemen oftast förekommer där. Besiktning ska även utföras från insida vind för att se om spår från vattenrinning förekommer.	20-40 år, utbyte	1959	
Underlagspapp	Kontinuerligt	Skadad underlagspapp ska bytas och lagas omgående efter det att skada är upptäckt. Besiktning utförs genom att pannor lyfts på olika ställen, ofta sker ansamling av löv och smuts ner mot takfoten varför de största problemen oftast förekommer där. Besiktning ska även utföras från insida vind för att se om spår från vattenrinning förekommer.	20-40 år, utbyte	1959	
Plåt					
Hängrännor och stuprör	Kontinuerligt	Hängrännor och stuprör är av koppar och dessa ska rensas kontinuerligt för att säkerställa att flödet är optimalt. Kontroll ska utföras för att säkerställa att stuprör är	50-100 år, utbyte	1959	

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningdatum / kommentar
		kopplat till markrör. Hängränna och stuprör ska förses med lövrens. Kontrollera att skarvar är täta och inte läcker.			
Plåtbeslag / avtäckningar	Kontinuerligt	Plåtar är av koppar och kontroll ska utföras av anslutningar, infästningar etc. Vid felaktigheter som medför rick för vatteninträning ska plåtslagare kontaktas för åtgärd.			
Skorsten					
Puts	Vår	Kontroll av putsbortfall. Skador lagas med kalkbruk och målas med kalkfärg.			
Beslagning, anslutningar	Vår	Kontroll om vatteninträning har skett invid plåtbeslagning runtom skorstenar och rost förekommer på beslag. Beslag målas alternativt byts ut om skada föreligger.			
Sotning, provtryckning		Sotning och provtryckning ska utföras enligt sotarens anvisningar.			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningintervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhållsintervall	Senast åtgärdat	Besiktningdatum / kommentar
EI					
Elsäkerhet	Vart 3:e år	<p>Elrevisionsbesiktning ska utföras vart tredje år och som komplement till ovanstående bör en okulär genomgång av anläggningen utföras mellan elrevisionsbesiktningen med följande kontrollpunkter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trasiga ljuskällor, byts • Kontroll att elutrustning är hel • Intervju av verksamhet om återkommande fel etc. 			
VVS, Luftbehandling					
Relativ fuktighet	Kontinuerligt via överordnat styr- och övervakningssystem	<p>Befuktningssystemets funktion kontrolleras före vintersäsong och vid behov utförs avkalkning.</p> <p>Avfuktningssystemets funktion kontrolleras före sommarsäsong.</p> <p>Kontroll av relativ fuktighet utförs i aktuella rum.</p>			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningsdatum / kommentar
Temperatur	Kontinuerligt via överordnat styr- och övervaknings-system	Kontrollera tillufts- och frånluftstemperatur med temperaturmätare.			
VVS, Uppvärmning					
Radiatorer	Årligen inför uppvärmnings säsong	Kontrollera termostatventilers och pumpars funktion.			
Pumpdrifter	Årligen inför uppvärmnings säsong	Kontrollera termostatventilers och pumpars funktion.			
Värmeförbrukning	Kontinuerligt via överordnat styr- och övervaknings-system	Kontroll av förbrukning mot tidigare förbrukning.			
Rumstemperatur	Kontinuerligt	Kontroll av referensgivare i berörda rum med			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningintervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhållsintervall	Senast åtgärdat	Besiktningsdatum / kommentar
	via överordnat styr- och övervakningssystem	temperaturmätare.			
Brandskydd					
Brandlarm	Årligen	Revisionsbesiktning enligt svenska brandförsvärföreningens regler SBF110:6, SBF 141.			
Brandlarm	Årligen	Underhållsavtal med anläggarfirma.			
Skalskydd					
Inbrottslarm	Vart 3:e år för anläggning i larmklass 1	Anläggningskontroll enligt svenska stöldskyddsföreningen, SSF 130.			
Ventilation					
Relativ fuktighet	Kontinuerligt	Kontrollera att utrymmena har rätt RF, lämplig nivå är mellan 30-60 %.			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningensdatum / kommentar
Värme					
Radiatorer	Värmesäsong	Kontrollera att termostater fungerar och att de inte läcker. Kontrollera trycket i systemet och lufta radiatorerna vid behov.			
Temperatur	Värmesäsong	Kontrollera temperaturen och stäm av att den relativa fuktigheten är på en jämn nivå. Kallare innebär högre relativ fuktighet och varmare temperatur innebär lägre relativ fuktighet. Kontrollera utgående temperatur på vattnet både för varmvatten och värmevatten. Temperaturen på det cirkulerande vattnet får inte understiga 50°C. Stillastående vatten i varmvattenberedare får inte understiga 60°C.			
Värmeförbrukning	Värmesäsong	Kontrollera förbrukningen och stäm av kvartalsvis mot föregående årsförbrukning.			
Vatten					

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktning intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningdatum / kommentar
Kopplingar, tätningar	Kontinuerligt	Kontrollera att kopplingar och tätningar inte läcker.			
Rörledningar	Årligen	Kontrollera att inga stopp i ledningar kan orsaka översvämning. Kontrollera statusen på befintliga ledningar. Äldre ledningar med risk för bristfällig funktion byts ut.			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

11.3 Interiört

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningss intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningssdatum / kommentar
Golv, Väggar och Tak samt Snickerier					
Fukt och rötskador	Kontinuerligt	Vid skador kontaktas fackmän för beslut om åtgärd. Primärt ska dock orsaken till fuktskadan stoppas exempelvis avstängning av vatten vid läckage etc. Fuktindikation ska utföras kontinuerligt i våtrum för att säkerställa att inga läckage förekommer.			
Skadedjur	Kontinuerligt	Kontrollera om insektsangrepp eller gnagare förekommer. Vid behov ska sanerare kontaktas. Förekomst av vissa träförstörande insekter kan vara ett tecken på skadlig nivå på den relativa fuktigheten varför en noggrann utredning bör utföras.			
Fläckar, slitage, färgflagnig etc	Kontinuerligt	Kontroll bör utföras kontinuerligt för att se om fläckar, skador ökar och om man kan härleda orsaken och därigenom minska dessa skador			

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktningens intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningdatum / kommentar
		genom ändrade rutiner.			
Vindar					
Fukt och rötskador	1 gång per årstid	Vid skador kontaktas fackmän för beslut om åtgärd. Primärt ska dock orsaken till fuktskadan stoppas exempelvis läckage genom yttertak. Kontroll utförs på träsvall och träkonstruktioner för att utröna förekomst av fukt eller rötskador. Fuktig luft vid ogynnsam årstid, främst senhöst till tidig vår, kan vara en stor orsak till mikrobiell påväxt. Relativ Fuktighet bör mätas under denna period.			
Skadedjursangrepp	Årligen	Kontrollera om insektsangrepp eller gnagare förekommer. Vid behov ska sanerare kontaktas. Förekomst av vissa träförstörande insekter kan vara ett tecken på skadlig nivå på den relativa fuktigheten varför en noggrann utredning bör utföras om detta upptäcks.			
Inventarier					

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Byggnadsdel / Kontrollpunkt	Besiktning intervall	Underhållsinstruktion / Åtgärder	Underhålls intervall	Senast åtgärdat	Besiktningdatum / kommentar
Lösa inventarier enligt inventarielista.		Kontroll och underhåll utförs enligt separat bilagd Åtgärdsprogram för inventarier.			

12 KÄLLOR OCH LITTERATUR

12.1 Arkiv

Arkitekturmuseet i Stockholm, ritningar och foton

Riksarkivet i Arninge, ritningar

Landsarkivet i Lund, ritningar, arbetsbeskrivningar, tidningsurklipp, brev

Sölvesborgs Kommunarkiv, diverse arkiverat material i form av ritningar, tidningsurklipp, handlingar etc

Sölvesborgs bibliotek, brev mellan Asplund och dåtidens Byggnadsnämnd i Sölvesborg.

12.2 Litteratur

Arkitekturmuseet, Utställningskatalog 1986

Asplund, Erik Gunnar, Byggmästaren 1922.

Björk, Cecilia, Reppen, Laila, Så byggdes staden, ?.

Björk, Cecilia, Kallstenius, Per, Reppen, Laila, Så byggdes husen 1880-1980. +.

Blekingeboken, 2004, Blekinge hembygdsförbund

Engfors, ?, E.G Asplund, Arkitekt, vän och kollega, 1990.

Gysinge centrum för byggnadsvård ?

Karlshamns kommun, Ann-Christine Svensson, Erik Gunnar Asplund 1884-1940 i Blekinge, 2004

Lagerås, Jan, Om arkitekten Gunnar Asplunds verk i Blekinge, 2004

Milton, Hans

Sandqvist, Bo mfl, Stadens förvandlingar. En vänbok till Jan Lagerås. år

Svenska arkitekters riksförbund, Gunnar Asplund arkitekt 1885-1940.

Werdenfels,

Örn, Johan, Arkitektur nr 4, "Asplund på gungfly" 2003.

12.3 Handlingsförteckning

Nedan anges de handlingar som hämtats från respektive arkiv. Kopior på detta material finns utöver nedanstående även arkiverat i Sölvesborgs Kommunarkiv.

De infogade handlingsförteckningarna nedan är erhållna från respektive arkiv.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

12.3.1 Arkitekturmuseum

Ritningsregistret

Sida 1 av 4

[Arkitektregistret] [Ritningsregistret]

Sorterat efter accessionsnummer
Antal träffar i ritningsregistret: 126
Ny sökning

Accessionsnummer	Arkitekt	Säkerhetsklass	Projekt	Delprojekt	Ort	Kvarter	Antal
1988-02-11263 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	STOL	SÖLVESBORG		1
1988-02-11264 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	STOL	SÖLVESBORG		1
1988-02-11265 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	BORD	SÖLVESBORG		1
1988-02-492 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-493 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-494 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-495 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-496 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-497 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-498 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-499 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-500 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	Sektion	SÖLVESBORG		1
1988-02-501 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	Fasad mot väster	SÖLVESBORG		1
1988-02-502 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	Fasad mot väster	SÖLVESBORG		1
1988-02-503 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	Fasad mot norr	SÖLVESBORG		1
1988-02-504 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-505 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	Sektion	SÖLVESBORG		1
1988-02-506 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-507 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖCKEL	SÖLVESBORG		1
1988-02-508 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖCKEL	SÖLVESBORG		1
1988-02-509 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖCKEL	SÖLVESBORG		1
1988-02-510 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-511 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-512 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-513 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-514 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-515 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-516 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-517 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1
1988-02-518 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVESBORG		1

<http://30.242.34.251/virkat/webarkdok/1stRit.asp>

2009-05-19

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Ritningsregistret

Sida 2 av 4

1968-02-519 H-L	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-520 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-521 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-522 H-C	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-523 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-524 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-525 H-C	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-526 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-527 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-528 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-529 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-530 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-531 H-C	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-532 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-533 H-C	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-534 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-535 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-536 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-537 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-538 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-539 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-540 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-541 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-542 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-543 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-544 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-545 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-546 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-547 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-548 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-549 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-550 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-551 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1968-02-552 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADE TINGSHUS	SÖLVESBORG	1

<http://130.242.34.251/varden/webberkladoklistrit.asp>

2009-15-10

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Ritningsregistret

Sida 3 av 4

1988-02-553 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-554 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-555 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-556 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-557 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-558 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-559 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-560 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-561 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-562 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-563	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-564	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-565 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-565 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-567 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-568 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-569 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-570 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-571 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-572 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-573	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-574 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-575 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-576 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-577 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-578 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-578 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-579 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-579 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-580 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-580 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-581 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-581 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-582 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADES TINGSHUS	SÖLVESBORG	1

<http://130.27.2.34:2517/virkat/webarkdok/stRit.asp>

2009-05-19

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Ritningsregistret

Sida 4 av 4

1986-02-582 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1986-02-583 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-583 H-L	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-584 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-584 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-585 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-586	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-587 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-588	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-589 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-590 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-591	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-592 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-593 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-594 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-595 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-596 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-597 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-598 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-599 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-600 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-601 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-602 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-603 H-E	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1988-02-604 H-F	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1990-04-41	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1990-04-42	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1
1990-04-43	Asplund, Gunnar	RITNING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS	SÖLVESBORG	1

Ny sökning

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Ritningsregistret

Sida 1 av 1

[Arkitektregistret] Ritningsregistret

Sorterat efter accessionsnummer
Antal träffar i ritningsregistret: 12
Ny sökning

AccNr:	Arkitekt:	Sakordr:	Projekt:	Delprojekt:	Ort:	Kvartor:	Antal:
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D913	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1
1988-02-D914	Asplund, Gunner	HANDLING	LISTERS HÄRADS TINGSHUS		SÖLVEBORG		1

Ny sökning

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

12.3.2 Riksarkivet

Den sökning på listers tingshus gav 35 träffar. << < 1 > >> 80 Rader/sida

Typ	Referenskod	Titel	Tillhör arkiv	Institution
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00024	[Ansökan om plan i Byrågård, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00019	[Bord i samfundensrummet, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00020	[Bord i tingsalen, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00025	[Bänkar i förshuga, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00022	[Jönchens stol i tingsalen, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00012	[Fasad mot norr, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00011	[Fasad mot söder, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00010	[Fasad mot söder, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00009	[Fasad mot väster, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00008	[Fasad mot öster, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00027	[Förslag till värmeledning samt kallvatten-, varmvatten-, avlopps- och WC-ledningar, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
Karta	SE/RA/420508/420508.44 / J 1 A/K0020/00033	[Förslag till värmeledning samt kallvatten-, varmvatten-, avlopps- och WC-ledningar, K 20:1, Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

				Tingshus för Listers härad.]		
1 3	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00035		[Förslag till värmeledning samt kallvatten-, varmvatten-, avlopps- och WC-ledningar. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
1 4	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00034		[Förslag till värmeledning samt kallvatten-, varmvatten-, avlopps- och WC-ledningar. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
1 5	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00028		[Förslag till värmeledning samt kallvatten-, varmvatten-, avlopps- och WC-ledningar. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
1 6	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00021		[Golv och i tingsstolen. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
1 7	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00016		[Klädskäp i nämndemansrummet. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
1 8	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00017		[Konsolbord i nämndemansrummet. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
1 9	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00000		[Plan av bottenvåning. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 0	Kart n	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00032		[Plan av bottenvåningen. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 1	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00004		[Plan av domarens våning. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 2	Kart n	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00029		[Plan av domarens våning. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

2 3	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00002	[Plan av jordvånning, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 4	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00003	[Plan av tingsställe över de l. K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 5	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00005	[Plan av vindsvåning, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 6	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00003	[Plan av vindsvåningen, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 7	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00007	[Sektion A - B, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 8	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00006	[Sektion C - D, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
2 9	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00006	[Situationssplan över förelagda tomter för Listers härads tingshus, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
3 0	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00001	[Situationssplan, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
3 1	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00003	[Stall, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
3 2	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00014	[Stoff i nämndemannsrummet, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
3 3	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00018	[Spiegel över kontrollhorset i nämndemannsrummet, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
3 4	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00015	[Stoff i nämndemannsrummet, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	Riksarkivet
3 5	Kart a	SE/RA/420508/420508.44 /J 1 A/K0020/00023	[Stoff i tingsställen, K 20:1. Tingshus för Listers härad.]	Byggnadsstyrelsen, Kungliga	R

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

12.3.3 Landsarkivet i Lund

Handlingar om Tingshustomten och Tingshuset i Norge	1859-1919
Tävlingsförslag, F.B. Wallberg	1917
Tävlingsförslag, Alfred Hellerström	1917
Arbetsbeskrivning	1919
Brev korrespondens	1920
Lagfartsbevis	1920
Diverse tidningsartiklar	1920-1921
Gåvobrev avseende Tingshustomten	1921
Handlingar angående tjänstebostaden	1921
Diverse handlingar angående Tingshuset	1958
Entreprenadkontrakt, ombyggnad	1958
Omändring av elektrisk anläggning	1958-1959
Entreprenadkontrakt, ombyggnad	1959
Omläggning av trädgård	1960

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

13 BILAGOR

13.1 Ritningar, Ursprungligt utseende, 1921

13.2 Ritningar, Relationshandling, 2009

13.3 Åtgärdsprogram för inventarier

13.4 Byggnadsminnesförklaring enligt KML

13.5 Nyttjanderättsavtal avseende inventarier

13.6 Utlåtande från statens konstråd avseende inventarier

13.7 Depositionsbevis avseende inventarier

13.8 Donationsbrev Sölvesborgs och Mjällbys Sparbank

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

BESLUT
1994-08-09
Delg kvitto

1(2)
221-5094-94

Vasakronan AB
Region Syd
BOX 535
291 25 KRISTIANSTAD

Förklaring att Tingshuset i Sölvesborg, kv Domaren 4, Sölvesborgs kommun, Blekinge län, övergått till byggnadsminne enligt kulturminneslagen

Förklaring

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 3 kap 7 § lagen (SFS 1988:950) om kulturminnen mm att Tingshuset i Sölvesborg, kv Domaren 4, Sölvesborgs kommun, övergått till att bli byggnadsminne enligt nämnda kapitel.

Föreskrifter

För byggnadsminnet gäller följande skyddsföreskrifter:

1. Tingshusbyggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme, ursprunglig planlösning eller äldre fast inredning såsom dörrar, fönster, snickerier, trappor, golv och in- nertak. Äldre ytskikt skall så långt möjligt bevaras.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhålls- arbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Tingshustomten får inte ytterligare bebyggas. Trädgården skall hållas i så- dant skick att miljöns utseende och karaktär inte förvanskas.

Länsstyrelsen lämnar på begäran råd och anvisningar i fråga om underhållet av tingshuset.

Om det av särskilda skäl är nödvändigt att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd inges till länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § lagen om kulturminnen mm.

Redogörelse för ärendet

Sölvesborgs tingshus uppfördes 1921 efter ritningar av arkitekten Gunnar Asp- lund. Det förklarades 1993-03-18, enligt regeringsbeslut, för statligt byggnads- minne. Härvid fastställdes också skyddsföreskrifterna för byggnaden som utar- betats av Riksantikvarieämbetet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Telex	Faxgiro
S-371 86 KARLSKRONA	Ronnebygatan 22	0455-87000	0455-87545	430 37 LSTKRR S	151 80-9

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

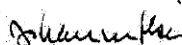
BESLUT
1994-08-09

2(2)
221-5094-4

Enligt avtal mellan Svenska Staten och Vasakronan AB övergick byggnaden 1993-10-01 med full äganderätt till Vasakronan AB. Enligt 3 kap 1 § lagen (SFS 1988:950) om kulturminnen mm skall ett statligt byggnadsminne som övergår till annan ägare än staten därmed utgöra ett byggnadsminne enligt denna lag.

I detta ärende har länsantikvarie Leifh Stenholm beslutat, länsassessor Bengt Johansson deltagit samt biträdande länsantikvarie Johan von Reis varit föredragande.

Leifh Stenholm

Johan von Reis

Kopia till:
Riksantikvarieämbetet
Blekinge läns museum
Inskrivningsmyndigheten vid Sölvesborgs tingsrätt
Exp Miljö/Plan
BM-register
Länsantikvarien
Akten

Med laga kraft till:
Byggnadsnämnden i Sölvesborgs kommun

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Telex	Postgiro
S-371 86 KARLSKRONA	Ronnebygatan 22	0455-870 00	0455-875 45	430 37 LSTKGRS	3 51 80-9

AVTAL OM NYTTJANDERÄTT

Bakgrund

Sölvesborgs kommun köpte den 1 april 2005 fastigheten Domaren 4. Fastigheten innefattar Listers härads tingshus, uppfört 1920-21 och ritat av arkitekten Gunnar Asplund. Byggnaden är byggnadsminnesförklarad och inrymmer föremål, i flertalet fall utformade av Gunnar Asplund. Föremålen ägs av stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond.

Avtalsparter

Sölvesborgs kommun (kommunen) och stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond (tingsrättsfonden) har slutit följande avtal om nyttjanderätt avseende föremålen:

Avtalets grund och omfattning

Det är parternas gemensamma uppfattning att de föremål som upptagits i inventarieförteckningen, bilaga 1, även i framtiden skall finnas kvar i tingshusbyggnaden. Tingsrättsfonden upplåter i detta syfte därför åt kommunen nyttjanderätten till samtliga föremål m.m. enligt inventarieförteckningen i bilaga 1. Upplåtelsen sker utan ersättning.

Kommunen förbinder sig att alltid följa tingsrättsfondens råd och anvisningar avseende föremålens vård och skötsel samt i övrigt följa tingsrättsfondens beslut angående föremålen.

Kommunen skall utan dröjsmål bereda tingsrättsfonden tillträde till tingshuset för att den skall kunna besiktiga inventarierna och konstföremålen.

Avtalstid

Avtalstiden är från den 1 mars 2006 till den 31 december 2007.

Uppsägningstid

Om uppsägning av avtalet inte sker skriftligen av någondera parten senast sex månader före avtalstidens utgång, förlängs avtalet med två år i sänder med en ömsesidig uppsägningstid på sex månader.

Vårdplikt

Kommunen svarar för att de upplåtna föremålen bevaras i fullgott skick. För den händelse föremålen likväl skulle skadas skall kommunen omedelbart underrätta tingsrättsfonden därom samt följa fondens instruktioner beträffande åtgärder. Beslut om åtgärder fattas alltid av tingsrättsfonden. Kommunen skall även omgående anmäla skadan till försäkringsbolag.

Kommunen är skyldig att ersätta tingsrättsfonden för samtliga kostnader hänförliga till åtgärder av skadat konstföremål; dock inte utöver vad som utgår från försäkringen.

I händelse av stöld eller skadegörelse av konstföremål eller om konstföremål av någon orsak skulle försvinna/saknas skall kommunen omedelbart efter upptäckt, polisanmäla händelsen. Tingsrättsfonden skall snarast underrättas och en kopia av polisanmälan skall genast skickas till tingsrättsfonden. Kommunen skall även omgående kontakta samt anmäla stölden/skadegörelsen till försäkringsbolag. Vid stöld eller skada på konstföremål skall kommunen alltid lämna tingsrättsfonden tillträde till tingshuset. Kommunen skall samarbeta med tingsrättsfonden för utredning av stölden eller skadan.

Förutsättningar

Som förutsättning för upplåtelsen gäller, att samtliga föremål bevaras i sitt sammanhang i tingshusbyggnaden. Kommunen skall i anslutning till konstföremål tydligt ange att konstföremål ägs av tingsrättsfonden. Denna information skall alltid upprättas och anbringas i samråd med fonden.

Kommunen får använda föremålen på sedvanligt, ändamålsenligt sätt, men får inte vidareupplåta dem eller flytta dem från byggnaden utan skriftligt tillstånd från tingsrättsfonden.

Restaurering och underhåll av föremålen får efter skriftligt tillstånd av tingsrättsfonden ske under förutsättning att de inte ändras på annat sätt än att de återfår sitt ursprungliga utseende.

Kommunen har inte rätt att till tredje part överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal utan tingsrättsfondens i förväg lämnade skriftliga medgivande.

Försäkring, larm m.m.

Kommunen är skyldig att upprätthålla av fonden tecknad försäkring hos If Skadeförsäkring AB, nr N000100-4092-16, eller motsvarande försäkring.

Kommunen förbinder sig vidare att tillse att brandlarm och inbrottslarm finns i byggnaden. Larmen skall vara godkända på sätt motsvarande de larm som finns i kommunens skolor.

Tingsrättsfondens rätt att omedelbart säga upp avtalet

- Fonden har rätt att med omedelbar verkan säga upp detta avtal om:
- Kommunen inte upprätthåller försäkringen
- Fonden är av uppfattningen att den av kommunen tecknade försäkringen inte motsvarar fondens krav
- Fonden anser att kommunens säkerhetsarrangemang gällande föremålen inte är tillräckliga
- Kommunen bryter mot någon bestämmelse i detta avtal och inte vidtar omedelbar rättelse efter skriftlig anmodan därom.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

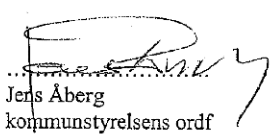
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

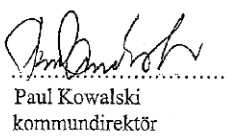
Om tingsrättsfonden säger upp avtalet enligt denna punkt är kommunen alljämt ansvarig för konstföremålen in till dess konstföremålen befinner sig på förvaringsplats anvisad av fonden. Om fonden inte hämtat föremålen senast två veckor efter att avtalet sagts upp övergår ansvaret på fonden.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Sölvesborg den 18/4 2006

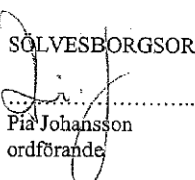
SÖLVESBORGS KOMMUN

.....
Jens Åberg
kommunstyrelsens ordf

.....
Paul Kowalski
kommundirektör

Sölvesborg den 18/4 2006

SÖLVESBORGSORTENS TINGSRÄTTSFOND

.....
Pia Johansson
ordförande

Bilaga:

Inventarieförteckning

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

001

s.1 (2)

STIFTELSEN SÖLVESBORGSORTENS
TINGSRÄTTSFOND

INVENTARIEFÖRTECKNING
2004-05-10

Förteckning över inventarier som förvaras i tingshuset i Sölvesborg och som tillhör Sölvesborgsortens tingsrättsfond.

* FÖRBEREDELSEKAMMAREN

Venetiansk ljuskrona i kristall (vald av Asplund)
Spegel med spegelbord (Asplund)
Mindre byrå (Asplund)
Klädkåp (Asplund)
21 stolar med grönrandig klädsel (Asplund)
1 karmstol med grönrandig klädsel (Asplund)
1 soffa med grönrandig klädsel (Asplund)
1 större bord

TINGSSAL

6 bord (2 mindre och 4 lite större) (Asplund)
Domarstolen (Asplund) krönet ersatt av "kopia"
Emblem (Listers härads tingshus 1795 - 1918) (Asplund)
Golvklocka, verket av M Lundström, Sölvesborg och födralat av Asplund
21 karmstolar
1 bibel

* ÖVERLÄGGNINGSKAMMAREN

Kristalkrona med slipade prismor
Bokskåp i ek
12 karmstolar i ek
1 större bord, (fånér)

ENTRÉHALL

2 svängda bänkar (Asplund)
1 lång rak bänk (Asplund)
2 korta raka bänkar (Asplund)
3 anslagstavlor (Asplund)
1 stol med blå klädsel
20 st smidda klädhållare

AVTAL OM NYTTJANDERÄTT

Bakgrund

Sölvesborgs kommun köpte den 1 april 2005 fastigheten Domaren 4. Fastigheten innefattar Listers härads tingshus, uppfört 1920-21 och ritat av arkitekten Gunnar Asplund. Byggnaden är byggnadsminnesförklarad och inrymmer föremål, i flertalet fall utformade av Gunnar Asplund. Föremålen ägs av stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond.

Avtalsparter

Sölvesborgs kommun (kommunen) och stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond (tingsrättsfonden) har slutit följande avtal om nyttjanderätt avseende föremålen:

Avtalets grund och omfattning

Det är parternas gemensamma uppfattning att de föremål som upptagits i inventarieförteckningen, bilaga 1, även i framtiden skall finnas kvar i tingshusbyggnaden. Tingsrättsfonden upplåter i detta syfte därför åt kommunen nyttjanderätten till samtliga föremål m.m. enligt inventarieförteckningen i bilaga 1. Upplåtelsen sker utan ersättning.

Kommunen förbinder sig att alltid följa tingsrättsfondens råd och anvisningar avseende föremålens vård och skötsel samt i övrigt följa tingsrättsfondens beslut angående föremålen.

Kommunen skall utan dröjsmål bereda tingsrättsfonden tillträde till tingshuset för att den skall kunna besiktiga inventarierna och konstföremålen.

Avtalstid

Avtalstiden är från den 1 mars 2006 till den 31 december 2007.

Uppsägningstid

Om uppsägning av avtalet inte sker skriftligen av någondera parten senast sex månader före avtalstidens utgång, förlängs avtalet med två år i sänder med en ömsesidig uppsägningstid på sex månader.

Vårdplikt

Kommunen svarar för att de upplåtna föremålen bevaras i fullgott skick. För den händelse föremålen likväl skulle skadas skall kommunen omedelbart underrätta tingsrättsfonden därom samt följa fondens instruktioner beträffande åtgärder. Beslut om åtgärder fattas alltid av tingsrättsfonden. Kommunen skall även omgående anmäla skadan till försäkringsbolag.

Kommunen är skyldig att ersätta tingsrättsfonden för samtliga kostnader hänförliga till åtgärder av skadat konstföremål; dock inte utöver vad som utgår från försäkringen.

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

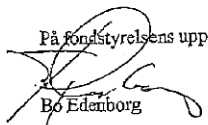

002

s.2 (2)

VIND

11 skinnklädda karmstolar, nämndemannastolar (Asplund)
6 bord (5 mindre och ett lite större)
Sexkantig hänglampa i koppar med vikingamotiv
1 golvlampa i mässing

På fondstyrelsens uppdrag

Bo Edenberg
Margita Fröberg

Inventarielista
Kontrakt nr 060511/LP

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

STATENSKONSTRÅD

The National Public Art Council Sweden
Box 45 134
SE 104 30 Stockholm
Hälsingegatan 65
Tel +46 (0)8 440 12 60
Fax +46 (0)8 440 12 61
www.statenskonstred.se

Lagman Pia Johansson
Stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond
c/o Blekinge tingsrätt
Box 94
374 22 Karlshamn

Stockholm 2008-05-12
DDnr: 61/2008:200

Statens konstråd har tillsyn över myndigheternas vård av konst som tillhör staten och som inte står under tillsyn av någon annan myndighet. Statens konstråd skall ge myndigheterna råd om vården av denna konst (SFS nr: 1990:195).

Utlåtande angående inventarier som tillhör Sölvesborgs tingsrättsfond

Måndagen den 5 maj 2008 besökte undertecknad tillsammans med Eva Andersson från Blekinge Tingsrätt, ex kansli lokal i Karlshamn och tingshuset i Sölvesborg för att inventera de inventarier som tillhör Sölvesborgs tingsrättsfond och som förvaras i dessa byggnader. Syftet med inventeringen var att fastställa vilka kulturhistoriska och ekonomiska värden dessa inventarier representerar och att ge rekommendationer för hur inventarierna bör hanteras för att garantera att de långsiktigt skyddas och bevaras.

Eftersom inventarierna inte är statlig egendom innefattas de inte av Statens konstråds tillsynsverksamhet. De inventarier som ritades av Gunnar Asplund för tingshuset i Sölvesborg i samband med uppförandet av byggnaden 1919-1921 är dock av riksintresse och vi vill därför rekommendera följande.

1. Gunnar Asplunds originalmöbler (märkta med "Asplund" på Stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfonds inventarieförteckning, daterad 2004-05-10) är mycket utsatta i byggnadens nuvarande verksamheter. För att långsiktigt bevara dessa möbler, som utgör ett unikt arkitektoniskt kulturarv och en värdefull del av tingshuset Sölvesborg, bör Stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond i samråd med fastighetsägaren Sölvesborgs kommun tillse att möblerna omgäende förrådsstalls för att minska risken för äverkan, slitage och fuktskador. De bord som står uppställda på vinden bär sannolikt originalfärgen. Dessa är fuktskadade men utgör trots detta en viktig referens vid framtida restaurering av möblerna. Detsamma gäller den stol i förberedelserummet som bär en blå klädsel som sannolikt är original. På vinden finns även unika reservglaskypp till takarmaturerna som hänger i byggnadens entré, som riskerar att skadas på grund av att de saknar emballage.
2. Övriga inventarier som inte tillhör Gunnar Asplunds originalinredning har inte Statens konstråd några synpunkter på angående förvaring och framtida hantering. Det står

Listers härads tingshus, Sölvesborg
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

STATENSKONSTRÅD

Stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond fritt att värdera och avyttra dessa föremål på marknadsmässig grund.

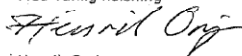
Statens konstråd sammantagna intryck av tingshuset i Sölvesborg och de originalinventarier som har inventerats är att byggnaden inte vårdas och förvaltas på ett tillfredsställande vis. Statens konstråd vill därför föreslå Stiftelsen Sölvesborgsortens tingsrättsfond att i samråd med Sölvesborgs kommun och Länsstyrelsen Blekinge län utarbeta en bevarandeplan för byggnaden och dess originalinventarier.

På sikt bör även verksamheterna i byggnaden förändras och anpassas så att kontrollen över byggnadens unika arkitektoniska kulturvärden kan garanteras samtidigt som allmänheten får tillträde till lokalerna genom någon form av publik verksamhet, som till exempel biblioteks- eller museiverksamhet.

Genom en sådan verksamhet skulle även byggnaden bli tillgänglig för den stora grupp arkitekter, kulturhistoriker och turister som årligen intresserar sig för tingshuset i Sölvesborg - "Blekinges mest berömda byggnad", ritad av Sveriges mest internationellt namnkunniga arkitekt genom tiderna.

Kontakta gärna undertecknad vid eventuella frågor.

Med vänlig hälsning

Henrik Orrje
Intendent
08-440 12 93 eller 0768-559 859

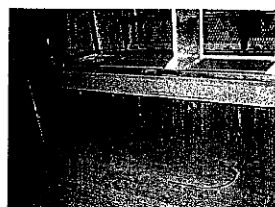
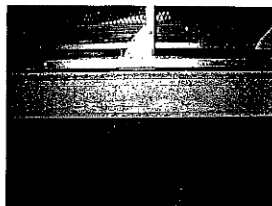
Bilaga: Bilder från inventeringen 2008-05-06

Listers härads tingshus, Sölvesborg

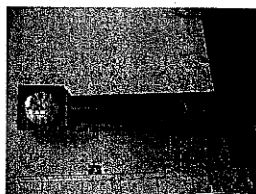
Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

STATENSKONSTRÅD

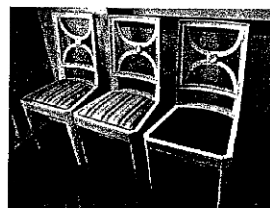
Bildkommentarer från inventering av
Tingshuset i Sölvesborg, utförd av Statens
konstråd 2008-05-06

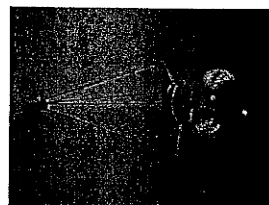
Fuktskador på bord med originalläckering
som står uppställda på vinden.

Originalveven till klockan ligger löst
ovanpå och det finns en stor risk att den
försvinner.

Stol med sannolik originallädsel (blått
tyg).

Takarmaturer i entrén som hänger lågt och
riskerar att skadas vid transporter av
instrument, stegar etc. Bör hängas högre så
länge nuvarande för att minimera risken
för skador.

Reservglaskupor (transparenta) till
amaturer i entrén, bör omgående
emballeras och förvaras säkert.

/Henrik Orrje, 2008-05-13

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Arkitekturmuseet Ritningsaccessionsregistret

Accessionsnummer	Rättslig status
AM 1985-18	
Arkivbildare	Registrerad
Listers härads tingsrätt	1999-08-17 UE
Arkitekt	Ändrad
Asplund, Gunnar	1999-08-26 UE
Forvävsomständighet	Ordnad
Deposition	Forvärd från Sölvesborgs tingsrätt
Forvävsdatum	
1985-12-23	
Arkivtitel	
Två stolar och en golvtampa tillhörande Listers härads tingshus i Sölvesborg.	
Antal ritningar och handlingar	
Böcker	
Samtidigt förvävade titlar	Samtidig fotoaccession
Övriga källor	
Förvärd genom häradshövdingen efter inläm till Arkitekturmuseets jubileumsutställning Asplund 1885-1940.	

Intensivplan. Byggnad

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Modellregistret

Arkivkod	Antal	Rättningsstatus
A	1	OR
Sakord	Tillkomsttid	Registrerad
Föremål	1921 – 1921	1997-01-09 JN
Inventarienummer	Harterbarhet	Andrad
AM 1985-218-02	Kräver två	2009-02-17 LG
Volym		Avprickad
Lös		JN/1998-11
Arkitektkontor		
Arkitekt		
Asplund, Gunnar		
Modellbyggare		
Objekt		
Listers härads tingshus		
Delobjekt		
Stol		
Material		
Klassifikation		
9.7 17		
Uppförd		
1921		
Anmärkingar		
Karmfåtölj för nämndeman i tingsalen. * Svartbetsad björk med läderklädsel på stoppad sadelgjord. * Placering på golvet vid hylla 08F1A.		
Ort	Landskap	Fastighetsbeteckning
Sölvesborg	Blekinge	Kn Sölvesborg
Adress	Län	Kv/Trakt
	Blekinge	Nr
Stadsdel	Socken	Land
Kategori	Material	Skador
Föremål	Trä	
Höjd, mm	Övrigt	
870		
Bredd, mm		
740		
Djup, mm		
700		
Diameter, mm		
Ska:a		
1:1		
Bemälad		
Flexihuv		
Nej		
Emballage material och kvalitet		Placering
© ARKITEKTURMUSEET Arkiv & Bibliotek 1998-12-01. Databas: JB och ULH. Logotyp: JN.		2008-06-16

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Modellregistret

Arkivkod	Antal	Rättningsstatus
A	1	OR
Sakord	Tillkomsttid	Registrerad
Föremål	1921 - 1921	1997-01-09 JN
Inventarienummer	Häntbarhet	Andrad
AM 1985-218-01	Kräver två	2009-02-17 LG
Volym		Avprickad
Lös		JN/1998-11
Arkitektkontor		
Arkitekt		
Asplund, Gunnar		
Modelbyggare		
Objekt		
Listers härads tingshus		
Delobjekt		
Stol		
Mötte		
Klassifikation		
9.7 17		
Uppförd		
1921		
Anmärkningar		
Stol i nämndemansrummet och i tingsalen för åklagare och tidningsmän. * Utförd i björk med ljusgrå bemålning och flätad rottingsits. Snidade rosetter i framkant och rygg. Utan karmar.		
Ort	Landskap	Fastighetsbeteckning
Sölvesborg	Blekinge	kr Sölvesborg
Adress	Län	Kv/Trakt
Stadsdel	Blekinge	nr
	Socken	Lörd
Kategori	Material	Skador
Föremål	Trä	
	Övrigt	
Höjd, mm		
970		
Bredd, mm		
500		
Djup, mm		
600		
Diameter, mm		
Skala		
1:1		
Bemålad		
Ja		
Prickad		
Nej		
© ARKITEKTURMUSEET Arkiv & Bibliotek 1990-12-01. Databas: JB och ULH. Logotyp: JN.		
2009-06-16		

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Modellregistret

Arkivkod A	Antal 1	Rättningsstatus OR
Sakord Föremål	Tillkomstid 1921 – 1921	Registrerad 1997-01-28 MR
Inventarienummer AM 1985-218-03	Hanterbarhet Kräver två	Ändrad 2009-02-17 LG
Volym Lös		Avprickad JN/1998-11
Arkitektkontor		
Arkitekt Asplund, Gunnar		
Modellbyggare		
Objekt Listers härads tingshus		
Delobjekt Golvlampa		
Motto		
Klassifikation 9.7 17		
Uppförd 1921		
Anmärkningar Golvlampa i gjuten metall för tingsalen i Listers härads tingsrätt. Grönpatinerad. Fyra triangelformade dekorationer på övre delen av stativet. Nedre stativdelen är triangelkonformad. Triangelformad bottenplatta med tre fötter. Halvtubformad grönpatinerad lampskärm med opalvit glasskiva på arm från stativet. Snodd elektrisk lygsladd utan kontakt. Placering på golvet vid 08C1A.		
Ort Sölvesborg	Landskap Blekinge	Fastighetsbeteckning Kn Sölvesborg
Adress	Län Blekinge	←WTrakt Nr
Stadsdel	Socken	Land
Kategori Föremål	Material Metall	Skador Smuts Lös delar Lös färg
Höjd, mm 1550		
Bredd, mm 390		
Djup, mm 340		
Diameter, mm		
Skala 1:1		
Bemärkad		
© ARKITEKTURMUSEET Andiv & Björck 1998-2001. Databas: JN och UH i logotyp JN.		2008-08-16

Listers härads tingshus, Sölvesborg

Vård- och underhållsplan, upprättad 2009-2010

Modellregistret

Arkivkod A	Antal 1	Rättningsstatus OR
Sakord Föremål	Tillkomstid 1917 - 1921	Registrerad 1996-09-04 MR
Inventarienummer AM 1985-208-01	Hanterbarhet Lätt	Ändrad 2009-02-17 LG
Volym Läs		Avsnickad JN/1998-11
Arkitektkontor		
Arkitekt Asplund, Gunnar		
Modellbyggare		
Objekt Listers härads tingshus		
Delobjekt Balusterdocka		
Motto		
Klassifikation 9.7 17		
Uppford 1921		
Anmärkning Målad balusterdocka i trä från tingsalen i Listers härade tingshus. Originalföremål.		
Ort Sölvesborg	Landskap Blekinge	Fastighetsbeteckning Kn Sölvesborg
Adress	Län Blekinge	Kv/Trakt N1
Stadsdel	Socken	Land
Kategori Föremål	Material Trä	Skodon
Höjd, mm 430		
Bredd, mm 200		
Djup, mm 200		
Diameter, mm		
Skala 1:1		
Bemålad Ja		
Plexihuv Nej		
Emballage: material och kvalitet		Placering
© ARKITEKTURMUSEET Arkiv & Bibliotek 1988-12-01. Databas: JB och ULH. Logotyp: JN.		2009-06-16